

GLISNE | KASINA WIELKA | KASINKA MAŁA | LUBOMIERZ | ŁĘTOWE
ŁOSTÓWKA | MSZANA GÓRNA | OLSZÓWKA | RABA NIŻNA

Mszana Dolna

NASZA GMINA

GRUDZIEŃ 2016 Nr 5 [75] Cena 2 zł BIULETYN SAMORZĄDOWY

WWW.MSZANA.PL

Wesołych Świąt

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia wszystkim mieszkańcom Gminy Mszana Dolna składamy najserdeczniejsze życzenia – zdrowia, spokoju, odpoczynku od pośpiechu codzienności i dużo radości. Podzielmy się sercem z tymi, którzy są teraz i z tymi, którzy byli z nami. Aby nie zabrakło ciepła rodzinnej atmosfery, dobroci – by zawsze trwała i nadziei – by nie opuszczała. Nowy Rok niech darzy zdrowiem, szczęściem, pomyślnością i doda sił do realizacji nowych wyzwań.

Aleksandra Kania
Przewodnicząca Rady Gminy Mszana Dolna

Bolesław Żaba
Wójt Gminy Mszana Dolna

Półmetek kadencji, czas podsumowań...

Mija drugi rok kolejnej kadencji sprawowania przeze mnie funkcji gospodarza Gminy. Był on bogaty w wydarzenia kulturalne, sportowe, inwestycje gminne i przedsięwzięcia dotyczące ochrony środowiska. Minione dwa lata były czasem intensywnej pracy. Mam nadzieje, że widać w terenie efekty naszych starań, aby poprawić jakość życia mieszkańcom.

Skupiliśmy się na rozwiązaniu problemów trudnych, z którymi mieszkańcy zmagają się wiele lat, które rodzą konflikty sąsiedzkie. Przy dużym zaangażowaniu radnych i sołtysów w wielu miejscach udało się znaleźć porozumienie, co sprawiło, że mogły powstać długo wyczekiwane drogi i mosty. Wiele ciągle jeszcze jest do zrobienia. Ale nie uchylam się od trudnych spraw, które nie przynoszą splendoru. Chcę wraz z pracownikami, angażować się tam, gdzie zgoda jest możliwa, a ludzie pomagają znaleźć dobre rozwiązania. W tym roku wyremontowano w różnym zakresie około 60 dróg w tym 5,2 km dróg asfaltowych. Powstał nowy most i wyremontowano kilkanaście innych mostów i przepustów, uszkodzonych podczas powodzi. Równolegle przygotowujemy się do naborów projektów w ramach nowej unijnej perspektywy. W tym celu tworzymy program rewitalizacji gminy, program ograniczenia niskiej emisji. Te programy pomogą nam uzyskać wsparcie finansowe dla indywidualnych gospodarstw w zakresie wymiany pieców węglowych na wysokosprawne kotły:

Wójt Bolestaw Żaba

gazowe, opalane ekogroszkiem lub peletem. Ma to na celu ograniczenie zanieczyszczenia powietrza, którym codziennie oddychamy. Z sukcesem zakończyliśmy program solarny. Mówiąc „sukces” mam na myśli nie tylko ilość wykonanych instalacji ale przede wszystkim zwiększenie wiedzy mieszkańców na temat odnawialnych źródeł energii i potrzeby dbania o czyste powietrze. Kolejnym krokiem w tym kierunku jest udział gminy w projekcie „Life – Małopolska w czystej atmosferze”. Postaramy się o dofinansowanie na zatrudnienie ekodoradcy. Będzie on

pomagał mieszkańcom w pozyskiwaniu środków i załatwianiu spraw formalnych, aby jak najbardziej ograniczyć zanieczyszczenie powietrza.

Systematycznie inwestujemy w gminne szkoły, aby warunki do nauki dla naszych dzieci były jak najlepsze. Teraz stoimy u progu kolejnego wyzwania, jakim jest reforma oświaty i powrót do ośmioletnich szkół podstawowych. Będzie to trudne dla samorządów, ale uważam, że jeśli może to poprawić poziom wykształcenia naszych dzieci i zwiększyć ich szanse na rynku pracy, to warto podjąć ten wysiłek. Gmina już w najbliższym czasie powinna opracować nową sieć szkół. Na bieżąco będziemy informować mieszkańców o tym, jak po reformie będzie wyglądała organizacja pracy szkół gminnych. Zapewniam, że dołożymy starań, aby wypracować model optymalny zarówno pod względem ekonomicznym, jak i pod względem bezpieczeństwa i wygody uczniów i rodziców.

Zgodnie z planem realizujemy inwestycje w zakresie kanalizacji gminy. Aktualnie prowadzimy budowę kanalizacji w Mszanie Górnej. To dobry czas żeby podziękować wszystkim mieszkańcom, którzy z wyrozumiałością podchodzą do utrudnień nieodzownych przy tego typu inwestycjach. Dziękuję za pomoc przy potrzebnych zmianach projektu. Każdorazowo mają one na celu optymalizację trasy i umożliwienie podłączenia domów, których wcześniej nie uwzględniono z powodów technicznych lub z powodu braku zgody. Przygotowujemy się do budowy kanalizacji w Rabie Niżnej. To zadanie zamierzamy przedłożyć do dofinansowania w ramach PROW. Jeśli uzyskamy dotację, rozpoczniemy budowę już w roku 2017.

Dokończenie na str. 6

Mszana Dolna
NASZA GMINA
BIULETYN SAMORZĄDOWY

Wydawca: Urząd Gminy Mszana Dolna
ul. Spadochroniarzy 6, 34-730 Mszana Dolna
tel. (18) 331 00 09, 331 02 23, 331 02 59

Skład i druk: IPRESS STUDIO www.ipress.pro

Fot. na okładce: Paweł Michalik

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i redagowania nadsyłanych tekstów, ich wyboru do publikacji oraz opatrywania własnymi tytułami.

ISSN 1899-3443a

JESTEŚCIE CICHYMI BOHATERAMI

Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej z Raby Niżnej 15 października świętowała jubileusz 60-lecia poświęcenie i przekazanie nowego sztandaru. Uroczystość rozpoczęto od Mszy Świętej w intencji strażaków w kościele pw. św. Józefa Rzemieślnika.

ŻYCIE W KADRAH KOMIKSOWYCH

Grzegorz Kaczmarczyk, mieszkaniec Kasinki Małej, to już uznany na rynku twórców komiksów rysownik. Swoją przygodę z rysunkiem na poważnie rozpoczął kilka lat temu, jednak z talentem do tworzenia dzieł własną ręką już się urodził.

WYDARZENIA

Półmetek kadencji, czas podsumowań...	2
Bet-lehem – Dom chleba	4
Małopolska w zdrowej atmosferze	5
Radni uchwalili	6
Koniec roku to podsumowań czas – kilka zdań o pracy Rady Gminy	7
Strażacy w Łągiewnikach	8
Demontaż i usuwanie wyrobów zawierających azbest w gminie Mszana Dolna	9
Pamięci ks. Józefa Karpierza	10
Księża – Józef Maciążka i Stanisław Kasprzak – z patentami oficerskimi	11
Jesteście cichymi bohaterami	12
Po co ta cała rewitalizacja?	15
Zainstalowano blisko 4000 solarów	17
Drogi, mosty, inwestycje...	18
Nowa siedziba biura LGD	21
Wójt Gminy Mszana Dolna przypomina	21
Kiedy śmieje się dziecko, śmieje się cały świat!	22

ROZMIATOŚCI

Paradne Gosposie gotowały dla telewizji	23

Życie w kadrach komiksowych	24
Kolejne sukcesy Justyny Rusnarczyk	25
Debiut gospodarczy eMKA	26
Kącik kulinarny gminnych gospodyń	26
Ta, co nie zginęła...	27
Rozwój szkolnictwa w Olszówce	28
Jak rozstać się ze smoczkiem	30

KULTURA

Czytanie tacy pokolenia	32
Sienkiewicz jak malowany	33
Stoisko gospodyń z Olszówki w Nadarzynie	34
Zapraszamy na przeglądy kolędnicze	35
Zainteresowany, Zorientowany i Zaangażowany, czyli 3xZ	37
Folklor w rozkwicie	38
Kto czyta, więcej wie	39
Biblioteki szkolne poszerzają swój księgozbiór	40

EDUKACJA

Mural w ZPO w Mszanie Górnej	41
Aktywnie w szkołach!	42
Spotkanie ze św. Mikołajem	43

Młodzież schodzi z kanap	44
Józefa Maria Aleksandrowicz	46
Zespół wokalny z Gimnazjum w Mszanie Górnej finalistą Ogólnopolskiego Festiwalu	47
Piosenki Patriotycznej	47
Dobry początek sezonu Klaudii Kołodziej	47
Szkoły świętują	48
Już pływają	48
Kolejne sukcesy teakwondzistów	49
Zagórzańskie szkoły najlepsze w kraju	50
Olszówka i Kasinka Mała triumfują w mini koszykówce	51
Świetny występ drużyny dziewcząt z Kasiny Wielkiej	52

Bet-lehem – Dom chleba

Tak w tłumaczeniu na polski nazywa się słynne miejsce narodzin Pana Jezusa. Prawda, że piękna nazwa? Jak bardzo wiele mówi, jakże jest obiecująca!

Dom – chyba nic bliższego człowiekowi. I jakoś wszystko się w tym zawiera: i rodzice, i inni domownicy, i bezpieczeństwo, i jakaś wygoda, i oczywiście pożywienie – ten chleb, który jest w drugim członie nazwy Betlejem!

Dom zawsze jest człowiekowi bliski, swojski. Do domu człowiek ciągnie, zmierza, a jeśli go nie ma to o nim marzy, pragnie go mieć, zbudować, kupić. Człowiek bezdomny jest nieszczęśliwy. Nie ma pewności, brak mu stabilizacji życiowej i pełnego zadowolenia, choćby mu nie brakowało chleba.

Dom najczęściej kojarzy się nam z rodziną, bo przecież w każdym wypadku wyrosliśmy z rodziny. Rodzina nas wydała, jak drzewo czy inna roślina wydaje owoce. I możemy powiedzieć, że dom to także ludzie. Cóżby znaczyły ściany i dach, piękne, przejrzyste okna i solidne drzwi – gdyby taki dom nie był zamieszkały?... Gdyby przez okno nikt nie wyglądał ku nam, ani też drzwi nie miałyby kto nam otworzyć! Pustka, martwota, obcość.

I możemy powiedzieć z całą pewnością, że dom tworzą właśnie ludzie. Nie chodzi o projektowanie i budowanie, to nawet – choć kosztowne – można zawsze jakoś zrobić. Trudniejszy jest dalszy, najważniejszy przecież etap: czym dom wypełnić, jak w nim zamieszkać i jak przebywać, aby był prawdziwym domem – rodziną?

Jest takie piękne polskie przysłowie: *Nie tam mój dom, gdzie mieszkam, ale tam, gdzie mnie rozumieją.*

I tu mamy ogromne, nie kończące się zadanie, któregośmy nawet nie przeczuwali, nie myśleli o nim, gdy jeszcze dom był w budowie, gdyśmy pierwsze meble i sprzęty do niego sprawiali. Tamte trudy i starania były – okazuje się – tylko pierwszym etapem zakładania domu.

Nadszedł teraz czas zasadniczy, najważniejszy – tworzenia wspólnoty rodzinnej, domowej. Czas „profilowania” domu tak, aby nie sprowadził się, nie zredukował się do funkcji jadłodajni i noclegowni, albo powiedzmy to bardziej elegancko, choć nadal niekorzystnie dla domu – aby nie był restauracją i hotelem.

I po to jest Boże Narodzenie jako do- roczne Święta. Święta, mówimy, rodzinne, takie naprawdę domowe. Kiedyś u początku tych Świąt stała Rodzina, trochę bezradna wobec zamkniętych drzwi

w domach i w gospodzie. Prosta gościnność pasterzy sprawiła, że ich szopa stała się zaciszem domowym dla wędrującej Świętej Rodziny. A Syn Boży pierwsze dni ziemskiego życia spędził w tak skromnym, ale serdecznym otoczeniu.

Oby ta lekcja płynąca z betlejemskiego Wydarzenia była przez każdego z nas zrozumiana i jak najlepiej zastosowana dla dobra i blasku naszych domów-rodzin!

Niech każdy nasz dom będzie Bet-lehem!
KS. JAN ZAJĄC ZE ŚNIEŻNICY

Małopolska w zdrowej atmosferze

Gmina Mszana Dolna realizuje obecnie projekt zintegrowany LIFE pod nazwą „Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze”. Projekt LIFE koordynowany przez województwo małopolskie angażuje łącznie 62 partnerów, a jego celem jest przyspieszenie wdrażania działań służących poprawie jakości powietrza, które zostały zaplanowane w ramach Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego.

Projekt polega na budowie ogólnokrajowej sieci Ekodoradców, których działania mają wspierać osiągnięcie przez Polskę celów pakietu energetyczno-klimatycznego Unii Europejskiej, a w konsekwencji przyczynić się do poprawy jakości powietrza.

Ekodoradcą na obszarze Gminy Mszana Dolna, który udziela nieodpłatnych porad w zakresie efektywności energetycznej oraz odnawialnych źródeł energii, jest Szczepan Figura. Serdecznie zapraszamy do kontaktu.

Gmina Mszana Dolna stara się o pozyskanie środków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na wymianę nieekologicznych oraz nieefektywnych źródeł ogrzewania w gospodarstwach domowych na nowoczesne wysokosprawne kotły gazowe lub zautomatyzowane kotły najnowszej generacji na ekogroszek lub pelet.

Mieszkańcy będą mogli otrzymać bardzo wysokie wsparcie finansowe w postaci refundacji kosztów zakupu pieca i dostosowanie instalacji. Maksymalne dofinansowanie będzie wynosić: 8000 zł do zmiany źródła ciepła (350 zł/kW mocy nowego pieca) oraz 6000 zł do kosztów poniesionych na modernizację instalacji wewnętrznej budynków mieszkalnych (80zł/m² ogrzewanej powierzchni). Warunkiem niezbędnym otrzymania pomocy jest przeprowadzenie audytu energetycznego, który jasno określi zapotrzebowanie na energię oraz poziom termomodernizacji budynku. Szczegółowe informacje na temat można pozyskać u Ekodoradcy w Urzędzie Gminy Mszana Dolna lub poprzez stronę internetową www.mszana.pl – zakładka „Wymień piec z dofinansowaniem”.

Mamy nadzieję że działanie to będzie początkiem podniesienia poziomu świadomości ekologicznej naszych mieszkańców, trwałej poprawie czystości powietrza na terenie Gminy Mszana Dolna i w rezultacie polepszeniu samopoczucia.

SZCZEPAN FIGURA

RADNI UCHWALILI

XXVI sesja 12 września 2016 r.

1) Nr XXVI/262/2016 w sprawie wyrażenia woli przystąpienia do realizacji wraz z Powiatem Limanowskim projektu pn: „Przebudowa drogi powiatowej nr 1626K Kasinka Mała – Węglówka – Kasina Wielka w km 0+018 – 0+302, km 0+667 – 1+200, oraz w km 1+246 – 4+536 w m. Kasinka Mała”.

XXVII sesja 30 września 2016 r.

1) Nr XXVII/263/2016 w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Mszana Dolna na lata 2016-2021.

2) Nr XXVII/264/2016 w sprawie wyrażenia zgody na nabycie niezabudowanej nieruchomości położonej w Rabie Niżnej.

3) Nr XXVII/265/2016 w sprawie zmian budżetu Gminy Mszana Dolna na 2016 rok.

4) Nr XXVII/266/2016 w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Mszana Dolna.

5) Nr XXVII/267/2016 w sprawie wyrażenia zgody na przyjęcie w formie darowizny na rzecz Gminy Mszana Dolna udziału w nieruchomości niezabudowanej położonej w Kasince Małej.

6) Nr XXVII/268/2016 w sprawie wyrażenia zgody na przyjęcie w formie darowizny na rzecz Gminy Mszana Dolna udziałów w nieruchomościach niezabudowanych położonych w Kasince Małej.

7) Nr XXVII/269/2016 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy użyczenia części działki ewid. nr 3122/2 położonej w Lubomierzu.

8) Nr XXVII/270/2016 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy użyczenia działki ewid. nr 3685/4 położonej w Lubomierzu.

9) Nr XXVII/271/2016 w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Kasinka Wielka.

10) Nr XXVII/272/2016 w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Kasinka Mała.

11) Nr XXVII/273/2016 w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Kasinka Mała.

12) Nr XXVII/274/2016 w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Lubomierz.

13) Nr XXVII/275/2016 w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Mszana Górna. ▶

Półmetek kadencji, czas podsumowań...

Dokończenie ze str. 2

Mamy sporo do zrobienia w sprawie poprawy bezpieczeństwa na drogach w gminie. Zabiegamy o budowę chodników przy drogach krajowych, wojewódzkich i powiatowych. Inwestycje te każdorazowo inicjujemy i dofinansowujemy w 50 proc. ze środków gminy w ramach tzw. Inicjatyw Samorządowych. Trwa długo wyczekiwana budowa chodnika przy drodze krajowej w Rabie Niżnej. Powstał odcinek chodnika w Kasince Małej. Kolejny został zaprojektowany. Oczekujecie Państwo bardziej skutecznych działań w tej sprawie jednak należy pamiętać, że będzie konieczne zabezpieczenie w budżecie środków na planowaną już w przyszłym roku przebudowę drogi wojewódzkiej w Mszanie Górnej i Lubomierzu, a co za tym idzie, może być konieczne odłożenie w czasie innych planów.

Udało nam się spokojnie i płynnie wprowadzić program 500+. Zatrudniłmy asystenta rodziny. Prężnie działa Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie. To trudne problemy, z którymi wiele lat mieszkańcy nie mieli gdzie się zwrócić, dzisiaj mogą liczyć na pomoc instytucji i osób zaangażowanych i kompetentnych. Oferujemy różne formy pomocy mieszkańcom, którym tej pomocy potrzeba. Rodziny potrzebujące z terenu gminy korzystają z pomocy psychologicznej a także z pomocy socjalnej i żywnościowej.

Zapraszam wszystkich do udziału w zebraniach wiejskich, gdzie można szczegółowo dopytać o konkretne sprawy dotyczące społeczności poszczególnych wsi czy osiedli.

Mijający rok obfitował w ważne wydarzenia i rocznice dla naszej Ojczyzny. Nasza społeczność włączała się w obchody i organizowała wydarzenia. Dziękuję wszystkim zaangażowanym w organizację Świątowych

Dni Młodzieży, szczególnie dyrektorom szkół, którzy nie zawodzą także kiedy należy upamiętnić ważne dla naszej Ojczyzny wydarzenia historyczne i święta narodowe. Dziękuję za wszystkie zaproszenia, za pamięć o mnie i pracownikach gminy. Zawsze z przyjemnością biorę udział w tych spotkaniach, kiedy inne obowiązki na to pozwalają.

Dziękuję wszystkim opozycjonistom i przeciwnikom politycznym przede wszystkim za merytoryczne dyskusje, w dalszym ciągu za ich zaangażowanie w tropienie domniemanych „afer” i poszukiwanie nieprawidłowości w zarządzanym przeze mnie urzędzie. Rolą opozycji jest patrzeć władzy na ręce. Bywa to kłopotliwe, ale traktuję to jako przejaw postawy obywatelskiej i odpowiedzialności za dobro wspólne. I na to jest moja zgoda. Dokładacie nam Państwo pracy, ściągając liczne kontrole i formułując dziesiątki skarg do instytucji szczebla wojewódzkiego i państwowego. W rezultacie jednak kolejne kontrole wykazują, że działamy zgodnie z prawem, a skargi w większości po zbadaniu okazują się nieuzasadnione. Dzięki kontrolom uczymy się i zyskujemy szansę na skorygowanie ewentualnych nieprawidłowości a urząd działa coraz lepiej. Wyciągam rękę z opłatkiem do każdego ze zwolenników i opozycjonistów mając nadzieję, że w przyszłości znajdziemy wspólne cele i porozumienie.

Z okazji nadchodzących Świąt Bożego Narodzenia życzę wszystkim Mieszkańcom Gminy Mszana Dolna spokoju, życzliwych ludzi dookoła, poczucia wspólnoty, a nade wszystko zdrowia. Na nadchodzący rok życzę abyśmy rozwiązali nasze lokalne problemy, byśmy mogli na siebie wzajemnie liczyć, aby ominęły nas kataklizmy. Do siego Roku!

Z wyrazami szacunku

Wójt BOLESŁAW ŻABA

Koniec roku to podsumowań czas – kilka zdań o pracy Rady Gminy

W mijającym, 2016 roku, Rada Gminy obradowała na 13 sesjach i podjęła 127 uchwał. Dotyczyły one prawa miejscowego, czyli przepisów prawnych obowiązujących mieszkańców naszej gminy m.in. podatków, wynajmu lokali, czynszów, świadczenia usług komunalnych, planów zagospodarowania przestrzennego i wielu innych spraw, których nie sposób w tym miejscu wymienić.

Wszystkie projekty uchwał przedkładane przez wójta gminy opiniowane były przez komisje stałe Rady Gminy. Każdy z radnych uczestniczył co najmniej w 30 pracach komisji. Przewodniczący poszczególnych komisji, w celu szczegółowego rozpoznania problemu dotyczącego wydania opinii, uchwały, lub przeprowadzania kontroli, zarządzali komisje wyjazdowe w teren lub przeprowadzali konsultacje z przedstawicielami różnych instytucji. W ramach konsultacji odbyły się:

- dwa spotkania z dyrektorem Gorczańskiego Parku Narodowego w sprawie „Planu ochrony GPN”
- z przedstawicielami „Spółki Górna Raba” w sprawie zatwierdzenia taryfy za odprowadzanie ścieków na terenie gminy,
- z komendantem policji w sprawie „Opracowania mapy zagrożeń Gminy Mszana Dolna”,
- z Zarządem Dróg Wojewódzkich – w sprawie planu modernizacji drogi wojewódzkiej Lubień – Lubomierz,
- wspólne posiedzenie Komisji Gospodarki Przestrzennej z Komisją Urbanistyczno – Architektoniczną w sprawie „Planu zagospodarowania przestrzennego gminy”,
- debata na temat sportu w gminie z przedstawicielami „Limanowskiego Podokręgu Piłki Nożnej”.

Wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania gminy objęte były okresową kontrolą komisji Rady Gminy. Kontrola dotyczyła: wykonywania zadań opieki społecznej, podatków, planowania i realizacji budżetu, odśnieżania gminy, oświetlenia ulicznego, funkcjonowania szkół, ochrony środowiska, bezpieczeństwa publicznego i zagrożeń, planowania i realizacji inwestycji, współpracy z organizacjami pozarządowymi. W posiedzeniach komisji zawsze uczestniczy wójt, jego zastępca i w zależności od potrzeb skarbnik

Aleksandra Kania

gminy lub kierownicy referatów, którzy udzielali nam zawsze profesjonalnych wyjaśnień, dostarczali sprawozdania, zestawienia i potrzebną do rozpatrywania spraw dokumentację.

Stwierdzić należy, że Urząd Gminy funkcjonuje sprawnie i ciągle poszukuje się nowych rozwiązań, aby ułatwić mieszkańcom szybkie i skuteczne załatwianie spraw. Plan budżetu gminy został zrealizowany, co przedkłada się na widoczne w każdej wsi nowe inwestycje, remonty, doposażenia szkół, przedszkoli, remiz. Współpraca Rady z wójtem gminy układa się bardzo dobrze.

Praca radnego to również aktywne uczestnictwo w publicznej organizacji życia mieszkańców gminy. Ogółem radni uczestniczyli w ok. 40 różnorodnego rodzaju – spotkaniach, zebraniach, uroczystościach religijno-patriotycznych, imprezach związanych z promowaniem kultury regionalnej, uroczystościach szkolnych, wiejskich festynach integracyjnych, turniejach i zawodach sportowych. Zawsze doceniamy pracę społeczności poszczególnych sołectw i staramy się uczestniczyć w każdej miejscowej uroczystości czy zebraniu. Doceniamy pracę sołtysów wsi i radnych, którzy nieustannie zabiegają o nowe inwestycje, integrują mieszkańców swoich wsi i wspomagają w różnych działaniach. Dziękujemy dyrektorom szkół, nauczycielom, proboszczom parafii, strażakom OSP, orkiestrom, scholom, chórom, zespołom regionalnym, Kołom Gospodyń Wiejskich, młodym artystom i sportowcom – za osiągnięcia, uświetnianie uroczystości lokalnych i promowanie gminy Mszana Dolna w kraju i za granicą. Wójt gminy docenia tę pracę. Wspiera finansowo działalność stowarzyszeń, dba o rozwój indywidualnych talentów naukowych, artystycznych i sportowych, fundując wysokie nagrody i stypendia.

Dziękuję za odpowiedzialną pracę radnym gminy i powiatu, którzy zawsze wspomagają nas w realizacji zadań nienależących do kompetencji gminy, a ułatwiających życie naszym mieszkańcom.

Dziękujemy wszystkim mieszkańcom gminy za życzliwą współpracę i życzymy w Nowym Roku rozwiązania spraw, których nie udało się dotąd załatwić. Może z winy nieprzychylnego prawa? Może z braku środków budżetowych gminy? A może z własnej nieprzejednanej postawy? Starajmy się więcej rozmawiać, okazywać wzajemny szacunek, dochodzić do kompromisów, a wtedy wspólnie więcej spraw rozwiążemy bez niechęci i szwanku dla zdrowia.

Życzę wszystkiego dobrego

ALEKSANDRA KANIA
Przewodnicząca Rady Gminy Mszana Dolna

RADNI UCHWALILI

14) Nr XXVII/276/2016 w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Olszówka.

15) Nr XXVII/277/2016 w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Raba Niżna.

16) Nr XXVII/278/2016 w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Kasina Wielka.

17) Nr XXVII/279/2016 w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Kasina Wielka.

18) Nr XXVII/280/2016 w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Kasina Wielka.

19) Nr XXVII/281/2016 w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Lubomierz.

20) Nr XXVII/282/2016 w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Łętowe.

21) Nr XXVII/283/2016 w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Olszówka.

22) Nr XXVII/284/2016 w sprawie przystąpienia do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna wsi Raba Niżna.

23) Nr XXVII/285/2016 w sprawie rozpatrzenia skarg P. M. B.

XXVIII sesja 4 listopada 2016 r.

1) Nr XXVIII/286/2016 w sprawie zmian w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016r.

2) Nr XXVIII/287/2016 w sprawie zmian budżetu Gminy Mszana Dolna na 2016 rok.

3) Nr XXVIII/288/2016 w sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej Gminy Mszana Dolna.

4) Nr XXVIII/289/2016 w sprawie uchwalenia „Programu współpracy Gminy Mszana Dolna z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2017”.

Poczet sztandarowy OSP Kasinka Mała FOT. MARIA GŁÓWKA

Strażacy w Łagiewnikach

9 października małopolscy strażacy pielgrzymowali do Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w krakowskich Łagiewnikach. Była to już XV wojewódzka pielgrzymka strażaków do tego miejsca. Tegoroczna peregrynacja połączona była z uroczystością 95-lecia Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz 100-lecia Związku Floriańskiego.

Podczas uroczystej Mszy Św., której przewodniczył ordynariusz diecezji tarnowskiej ks. bp. Andrzej Jeż, w sposób szczególny dziękowano strażakom za ich ofiarną służbę i nieocenioną pomoc podczas Świątowych Dni Młodzieży.

Wśród licznej grupy małopolskich strażaków w Łagiewnikach nie zabrakło druhow – ochotników z terenu Mszany Dolnej: Marka Szczyпки – komendanta Miejsko-Gminnego Związku OSP RP w Mszanie Dolnej, Stanisława Główiki – prezesa OSP Kasinka Mała, Stanisława Kuczaja – prezesa OSP Mszana Górna, Mariana Pietrzaka – naczelnika OSP Kasina Wielka oraz pocztów sztandarowych z tych jednostek.

Po zakończonej Eucharystii wszyscy małopolscy druhowie oraz przybyli gościnnie strażacy m. in. z powiatów: podkarpackiego, świętokrzyskiego i śląskiego zgromadzili się na placu przed bazyliką, aby wziąć udział w uroczystym apelu z okazji jubileuszu ZOSP RP oraz podsumowaniu udziału strażaków w Świątowych Dniach Młodzieży. Uroczystość swoją obecnością zaszczylicili przedstawiciele władz krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych Związku OSP RP z prezesem Waldemarem Pawlakiem na czele, radny sejmiku województwa małopolskiego dh Łukasz Smółka, wojewoda małopolski Józef Pilch, przewodnicząca Sejmiku Województwa Małopolskiego Urszula Nowogórska wraz z radnymi, małopolski komendant wojewódzki PSP bryg. Stanisław Nowak z komendantami miejskimi i powiatowymi PSP woj. małopolskiego, zastępca komendanta Szkoły Aspirantów PSP w Krakowie st. bryg. Sławomira Wojta, prezes WFO-ŚiGW w Krakowie Małgorzata Mrugała, małopolski kapelan strażaków ks. mł. bryg. Władysław Kulig wraz z kapelanami woj. małopolskiego.

MAGDA POLAŃSKA

Demontaż i usuwanie wyrobów zawierających azbest w gminie Mszana Dolna

Już w pierwszym kwartale 2017 roku kończy się realizacja projektu – „Demontaż i bezpieczne składowanie wyrobów zawierających azbest z obszaru województwa małopolskiego”.

Projekt ten w naszej gminie realizowany jest już od 2014 roku. Instytucją odpowiedzialną za realizację projektu – Instytucją Realizującą jest Gmina Szczucin na podstawie umowy o dofinansowanie URP/SPPW/2.1.1/KIK/71 z dnia 12.07.2012 r., Obszar Priorytetowy: 2. Środowisko i infrastruktura.

Realizacja projektu polega na dofinansowaniu przez stronę szwajcarską programu unieszkodliwiania na terenie województwa małopolskiego wyrobów zawierających azbest. Dofinansowanie w formie refundacji kosztów wynosi do 85% kosztów kwalifikowanych, a w szczególnych wypadkach realizowane było dodatkowe wsparcie rzeczowe dla beneficjentów ostatecznych, spełniających przesłanki określone przez ustawodawcę w art. 7 i 8 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12.03.2004 r.

Z uwagi na oszczędności w realizacji projektu w październiku, ogłoszono dodatkowy nabór wniosków od beneficjentów ostatecznych o wsparcie rzeczowe w postaci blachy

pokryciowej, trapezowej na wymianę pokryć dachowych, na budynkach mieszkalnych i gospodarczych.

Z uwagi na ograniczone środki przeznaczone na ten nabór oraz dużą ilość zgłoszonych przez gminy uczestniczące w projekcie wniosków, z 272 wniosków złożonych przez naszą gminę 94 wnioski zostały pozytywnie rozpatrzone i przyjęte przez Biuro Główne Projektu do realizacji. Pozytywną ocenę uzyskały wnioski w których dochód na członka rodziny wyniósł poniżej 330 zł. Obecnie jest prowadzony przetarg na dostawę blachy. Po wyłonieniu dostawcy, blacha zostanie dostarczona Beneficjentom. Beneficjenci, którzy uzyskali pomoc rzeczową są zobowiązani do wymiany pokryć dachowych w terminie do marca 2017 roku. Prace przy wykonaniu nowego pokrycia dachowego beneficjent ostateczny wykonuje we własnym zakresie i po zakończeniu zawiadamia koordynatora gminnego, który dokumentuje fotograficznie zrealizowane zadanie. Wykonanie prac jest udokumentowane protokołem końcowego odbioru robót, podpisanym przez Wójta lub upoważnioną przez niego osobę, beneficjenta ostatecznego i koordynatora gminnego.

Do końca terminu realizacji projektu wykonywane są również demontaże oraz odbiór wyrobów zawierających azbest (gruz), na podstawie złożonych przez beneficjentów ostatecznych wniosków.

Ogółem z naszej gminy w ramach projektu unieszkodliwiono w latach 2014-2016 (listopad) około 1470 Mg wyrobów zawierających azbest.

Więcej na temat realizacji projektu w następnym wydaniu „Naszej Gminy”.

JÓZEF PAJDZIK

Demontaże dachów

RADNI UCHWALILI

5) Nr XXVIII/290/2016 w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna.

6) Nr XXVIII/291/2016 w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Mszana Dolna.

XXIX sesja 28 listopada 2016 r.

1) Nr XXIX/292/2016 w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.
2) Nr XXIX/293/2016 w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

3) Nr XXIX/294/2016 w sprawie zmian budżetu Gminy Mszana Dolna na 2016 rok.

4) Nr XXIX/295/2016 w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości.

5) Nr XXIX/296/2016 w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych.

6) Nr XXIX/297/2016 w sprawie organizacji wspólnej obsługi dla jednostek organizacyjnych Gminy Mszana Dolna zaliczonych do sektora finansów publicznych.

7) Nr XXIX/298/2016 w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji dla publicznych i niepublicznych szkół, przedszkoli, oddziałów przedszkolnych szkół podstawowych i innych form wychowania przedszkolnego prowadzonych na terenie Gminy Mszana Dolna oraz trybu i zakresu przeprowadzania kontroli prawidłowości pobrania i wykorzystywania udzielonej dotacji.

8) Nr XXIX/299/2016 w sprawie zmiany uchwały nr XXVIII/289/2016 Rady Gminy Mszana Dolna z dnia 4 listopada 2016r. w sprawie uchwalenia „Programu Współpracy Gminy Mszana Dolna z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2017”.

9) Nr XXIX/300/2016 w sprawie zatwierdzenia planu Zintegrowanego Kalendarza Imprez Gminnych na rok 2017.

10) Nr XXIX/301/2016 w sprawie wyrażenia zgody na przyjęcie w formie darowizny na rzecz Gminy Mszana Dolna niezabudowane nieruchomości położone w Kasinie Wielkiej.

11) Nr XXIX/302/2016 w sprawie wyrażenia zgody na przyjęcie w formie darowizny na rzecz Gminy Mszana Dolna zabudowane nieruchomości położone w Kasince Małej.

Pamięci ks. Józefa Karpierza

W drugą rocznicę śmierci ks. Józefa Karpierza SCJ, w kościele na Glisnem odsłonięto tablicę dedykowaną jego osobie.

– *Stąd pochodził, tutaj wzrastał w okresie dzieciństwa i młodości, stąd poszedł za głosem powołania do Zgromadzenia Księży Sercanów, gdzie został księdzem i zakonnikiem – przypomniał podczas uroczystości rektor kościoła ks. Andrzej Sawulski SCJ. – W swym trwającym 81 lat życiu 57 lat jako kapłan służył na różny sposób wiernym, także prawie 3 lata na misjach w Indonezji. Ale najwięcej lat Bożej służby poświęcił mieszkańcom swej wioski, gdzie razem z wami, ale także przy pomocy Polskiej Prowincji Księży Sercanów, zbudował Dom Boży i dom zakonny na podarowaną przez rodziców działkę.*

Tablicę poświęcił 4 grudnia rodak ks. prałat Jan Franczak, a odsłoniła razem z nim siostra ks. Józefa, Maria Pieron z Mszany Dolnej. W czasie mszy św. poleciano Bogu budowniczego glińniańskiej świątyni, powstałej w niełatwych dla budownictwa sakralnego czasach Polski Ludowej (koniec lat 70.). Modlono się także za wszystkich, którzy wspierali go w tym dziele.

W uroczystości oprócz rodziny ks. Karpierza wzięli także udział strażacy OSP Glisne z poczem sztandarowym oraz dzieci, nauczyciele i dyrektor Szkoły Podstawowej Krystyna Pajka, którzy przybyli również ze swoim sztandarem.

Nawiązując do hasła nowego Roku Duszpasterskiego „Idźcie i głosście” ks. Franczak w wygłoszonej homilii podkreślił, że ks. Karpierz odczytał dosłownie owe słowa Chrystusa i udał się na misję do Indonezji, by głosić Ewangelię.

– *Gdy zdecydował się na wyjazd w dalekie strony, najpierw uczył się języka, a potem odprawił mszę św. w Mszanie Dolnej na pożegnanie – wspominał celebrans. – Pojechał, zostawiając najbli-*

ższych, ale pisał listy, które mam w pamięci, opisujące między innymi przygotowanie do świąt Bożego Narodzenia.

Wspomniał również prymicje ks. Józefa w parafii św. Michała Archanioła w Mszanie Dolnej, a potem przyjęcie w ogrodzie domu rodzinnego w Glisnem, gdzie jako chłopiec pomagał w przyjęciu gości.

Kaznodzieja zaznaczył, iż ks. Józef musiał mieć siłę przekonania swych przełożonych do potrzeby budowy kościoła i domu zakonnego w Glisnem, ale także przekonania swego brata mieszkającego w Warszawie o zmianę planów, który w miejscu obecnego kościoła postawił fundamenty pod dom letniskowy dla swej rodziny.

– *Opatrzność Boża skutecznie czuwała nad nami poprzez ludzi, którzy mieli otwarte serce, którzy podjęli się dzieła budowy kościoła i zgromadzenie sercanów, które wspierało skutecznie początki wznoszenia Domu Bożego – podkreślił ks. Franczak.*

Zwrócił uwagę, że odsłonięta tablica nie tylko upamiętnia osobę i dzieło ks. Karpierza, ale także będzie dla kolejnych pokoleń okazją do modlitwy i wdzięczności dla swego rodaka.

Dwa lata od śmierci ks. Józefa Karpierza, w wiosce znajdują się jeszcze dwa inne miejsca pamięci o Zmarłym. W ubiegłym roku, 12 czerwca, podczas dorocznego odpustu, na założonym w 1995 r. przez niego miejscowym cmentarzu, ks. infułat Jan Dyduch poświęcił pamiątkowy obelisk ku jego pamięci. Natomiast w maju tegoż roku pamiątkową tablicę odsłonięto na budynku remizy i szkoły.

KS. ANDRZEJ SAWULSKI

Księża – Józef Maciążka, Stanisław Kasprzak i Jan Zając – z patentami oficerskimi

Ks. Jan Zając

Ks. Józef Maciążka, emerytowany proboszcz Parafii p.w. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Kasince Małej, ks. Stanisław Kasprzak, proboszcz Parafii p.w. św. Jana Chrzciciela w oraz ks. Jan Zając ze Śnieżnicy zostali mianowani na podporuczników rezerwy.

W sobotę, 3 grudnia, w katedrze polowej Wojska Polskiego, minister obrony narodowej Antoni Macierewicz mianował na pierwszy stopień oficerski księży alumnów, wcielonych przymusowo do służby w tzw. kleryckich jednostkach Ludowego Wojska Polskiego.

Po Mszy świętej zostało odczytane postanowienie prezydenta RP w sprawie mianowania żołnierzy na pierwszy stopień oficerski. Szef MON wręczył patenty oficerskie grupie księży, którzy w latach 1959–80 odbywali przymusową służbę wojskową w tzw. jednostkach kleryckich (osobiście odebrali je ks. Jan Zając oraz ks. Stanisław Kasprzak).

– Jestem dumny, że mogę być w tym czasie ministrem obrony narodowej, że-

Ks. Józef Maciążka

Ks. Stanisław Kasprzak

by złożyć Wam najserdeczniejsze podziękowania w imieniu Rzeczypospolitej i w imieniu Wojska Polskiego. Bo jak nikomu, tak Wam ten hołd i podziękowanie w postaci patentu oficerskiego się należy. Armia, naród, państwo polskie Wam, księża porucznicy, dzisiaj dziękuję – powiedział minister obrony narodowej Antoni Macierewicz.

Szef MON odsłonił także w katedrze polowej Wojska Polskiego tablicę upamiętniającą księży niezłomnych. Biskup polowy gen. bryg. Józef Guzek podkreślał, że księża ci zapłacili najwyższą cenę, głosząc Ewangelię i przestrzegając wiernych przed zwodniczą ideologią komunizmu. Na tablicy wyrzyte zostały sło-

wa: „Niezlomni w Służbie Bogu i Ojczyźnie”.

***

W latach 1959-1980, wbrew porozumieniom zawartym między państwem i Kościołem, do wojska przymusowo wcielono ok. 3000 kleryków z seminariów duchownych. Funkcjonowały trzy jednostki specjalizujące się w „wychowywaniu” kleryków: w Szczecinie-Podjuchach, Gdańsku i Opolu. W późniejszym czasie polska jednostka została przeniesiona do Brzegu, a jednostka z Gdańska – do Bartoszczy. W czasie trwania służby wojskowej kandydaci do kapłaństwa byli na różne sposoby szykanowani: zmuszano ich do wykonywania ciężkich, często bezsensownych prac fizycznych, uniemożliwiano praktyki religijne, znęcano się nad nimi fizycznie i psychicznie, a także namawiano do porzucenia seminariów w zamian za pomoc w znalezieniu mieszkania, pracy oraz miejsca na świeckich uczelniach.

Środowisko księży, którzy byli zmuszeni do odbycia podczas studiów seminaryjnych służby wojskowej, kilkakrotnie zwracało się do kolejnych prezydentów RP, ministrów obrony narodowej, przewodniczących Konferencji Episkopatu Polski oraz biskupów polowych z prośbą o zauważenie i uznanie faktu odbycia przez nich przymusowej, dwuletniej służby w wojsku. Wnioskowano o mianowanie ówczesnych alumnów-żołnierzy na pierwszy stopień oficerski, tak jak miało to miejsce w przypadku studentów świeckich uczelni, których obowiązkowe przeszkolenie wojskowe zresztą trwało znacznie krócej.

Dopiero teraz te postulaty zostały zrealizowane. Księża otrzymali stopień podporucznika rezerwy, który nie wiąże się z żadnymi przywilejami przewidzianymi dla oficerów zawodowych. Jednym z byłych alumnów-żołnierzy zmuszonych do odbycia służby wojskowej był śp. ks. Jerzy Popiełuszko, który pełnił ją w latach 1966-1968 w jednostce w Bartoszczykach.

Źródło: www.mon.gov.pl

Jesteście cichymi boha

Jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej z Raby Niżnej 15 października świętowała jubileusz 60-lecia poświęcenie i przekazanie nowego sztandaru.

Uroczystość rozpoczęto od Mszy Świętej w intencji strażaków w kościele pw. św. Józefa Rzemieślnika. Odprawił ją kapelan małopolskich strażaków ks. mł. bryg. Władysław Kulig w asyście ks. proboszcza Mariana Krzystka. O oprawę muzyczną mszy św. zadbał dziecięcy zespół regionalny Rabianie pod kierownictwem Katarzyny Waclawik i Orkiestra Dęta z Mszany Górnej pod batutą Michała Myszy.

Ks. Kulig wygłosił okolicznościową homilię, w której mówił m.in. jak ważna i potrzebna jest praca strażaków ochotników.

Po mszy przemaszerowano pod remizę OSP. Dalsza część uroczystości rozpoczęła się złożeniem meldunku przez dowódcę uroczystości dh Marka Szczypkę małopolskiemu komendantowi wojewódzkiemu PSP bryg. Stanisławowi Nowakowi i przeglądem pododdziałów, po czym nastąpiło podniesienie flagi państwowej na maszt. Prezes OSP w Rabie Niżnej dh Józef Potaczek przywitał przybyłych gości i odczytał krótką historię OSP w Rabie Niżnej.

Głównym punktem uroczystości było poświęcenie i wręczenie sztandaru OSP w Rabie Niżnej.

To dowód uznania oraz wdzięczności za ofiarną służbę strażaków. Poświęcenia sztandaru dokonał małopolski kapelan ks. mł. bryg. Władysław Kulig w asyście ks. proboszcza Mariana Krzystka. Sztandar przekazał prezes Zarządu Oddziału Wojewódzkiego Związku OSP RP w Krakowie Edward Siarka w ręce naczelnika Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Rabie Niżnej druha Krzysztofa Cieluszaka który wręczył go pocztowi sztandarowemu. Następnie odbyła się dekoracja wyróżnionych strażaków. Z okazji jubileuszu, w uznaniu zasług dla

ochrony przeciwpożarowej, wyróżnieni strażacy otrzymali odznaczenia korporacyjne. Medale nadawane są za wyróżniającą się działalność na rzecz ochrony przeciwpożarowej.

Medalem Honorowym im. Bolesława Chomicza odznaczony został dh Kazimierz Biel.

Złotym Medalem dla Pożarnictwa po raz drugi wyróżniono dh Józefa Frasunka.

Odnaczenia wręczali m.in. małopolski komendant wojewódzki PSP w Krakowie brygadier Stanisław Nowak, wiceprezes Zarządu Oddziału Wojewódzkiego Związku OSP RP w Krakowie dh Kazimierz Czyrnek oraz prezes Zarządu Oddziału Powiatowego Związku OSP RP w Limanowej dh Grzegorz Janczy i prezes Zarządu Oddziału Miejsko-Gminnego w Mszanie Dolnej zarzem wójt Mszany Dolnej Bolesław Żaba.

Uchwałą Prezydium Zarządu Oddziału Wojewódzkiego Związku OSP RP woj. małopolskiego

Złotym Medalem za Zasługi dla Pożarnictwa odznaczeni zostali:

1. dh Jerzy Kościelniak
2. dh Dariusz Biel
3. dh Jan Bieniek
4. dh Władysław Lach
5. dh Jan Lach
6. dh Rafał Potaczek

Srebrnym Medalem za Zasługi dla Pożarnictwa odznaczeni zostali:

1. dh Krzysztof Potaczek
2. dh Krzysztof Dudzik
3. dh Tomasz Żmuda
4. dh Adam Gil
5. dh Paweł Kościelniak
6. dh Marian Wodziak
7. dh Zbigniew Bieniek
8. dh Andrzej Wojtowicz

Brązowym Medalem za Zasługi dla Pożarnictwa odznaczeni zostali:

1. dh Andrzej Bieniek
2. dh Stanisław Nieckuła
3. druha Maria Potaczek
4. druha Krystyna Cieluszak

terami

5. drużna Katarzyna Kaczmarczyk
6. drużna Bogumiła Wodziak
7. drużna Marta Potaczek

Prezydium Zarządu Powiatowego
Oznakę Strażak Wzorowy – otrzymali:

1. dh Michał Potaczek
2. dh Dariusz Wojtowicz
3. dh Sławomir Podgórski
4. dh Grzegorz Kaczmarczyk
5. dh Paweł Biernat
6. dh Michał Lach

Małopolski Komendant PSP w Krakowie bryg. Stanisław Nowak mówił do strażaków, że decyzja ich ojców o założeniu w Rabie Niżnej jednostki OSP była ważna i cenna dla bezpieczeństwa mieszkańców, wsi i gminy. – Gratuluję tego jubileuszu i dziękuję za waszą gotowość operacyjną i techniczną, za całodobową gotowość, za wszystkie wyjazdy i działania ratownicze. Wracajcie z każdej akcji zdrowi i wzbogaceni o nowe doświadczenia – dodał.

– Uroczystość jubileuszu 60-lecia jednostki OSP w Rabie Niżnej, to dla nas uroczystość szczególna – mówił wójt Bolesław Żaba. – Jest to dzień wyjątkowy dla was, bo świętujecie dzisiaj sześć dekad szczęśliwej pracy społecznej, przepełnionej tysiącami wyjazdów do różnorodnych akcji, niesienia pomocy w sytuacjach zagrożenia życia i mienia mieszkańców, troski o rozwój obiektów i sprzętu jednostki. Jest się dzisiaj czym poszczycić. Cieszy oczy przestronna, wyremontowana remiza, z której korzystają wszyscy mieszkańcy, dumą napawa nowoczesny sprzęt, dzięki któremu szybciej i sprawniej docieracie z pomocą do potrzebujących. Dowodem waszej ambicji jest rejestracja jednostki w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym. To dla OSP honor, ale i ogromne zobowiązanie.

Wójt dodał, że uroczystość ta jest także szczególna dla niego samego, bo w końcu po raz pierwszy może gratulować strażakom z Raby Niżnej, jako prezes struktur Miejsko-Gminnych OSP

w Mszanie Dolnej. – Dziękuję wam za wieloletnią ofiarą służbę, w myśl naszego strażackiego hasła „Bogu na chwałę, ludziom na użytek”. Jestem wdzięczny za każdy przejaw życzliwości wobec naszego społeczeństwa, za ratowanie ludzkiego życia, zdrowia i dorobku, nie tylko od pożaru, ale i powodzi, śnieżyc, wichur i innych nawałnic. Dziękuję za wspomaganie działań w zakresie porządku publicznego oraz reprezentację jednostki podczas uroczystości gminnych. Szczególne wyrazy wdzięczności chciałbym przekazać waszym rodzinom, które na swoje barki przejmują ciężar domowych obowiązków, podczas waszej nieobecności, troszczą się i martwią o wasze zdrowie i bezpieczny powrót, gdy bierze-

cie udział w akcjach i które wspierają waszą działalność w domu strażaka. Jesteście cichymi bohaterami tej jednostki – podkreślił.

Głos zabrał też wiceprezes Zarządu Oddziału Wojewódzkiego Związku OSP RP dh Kazimierz Czyrnek oraz delegat z zaprzyjaźnionego Lubomierza na Dolnym Śląsku, który przekazał miejscowym strażakom płaskorzeźbę z wizerunkiem św. Floriana.

Przedstawiciele Rady Powiatu Antoni Róg i Ewa Filipiak w imieniu starosty również życzyli ochotnikom pomyślności w osiągnięciu różnych celów. Na zakończenie, prezes dh Józef Potaczek, dziękując, wręczył okolicznościowe statuetki.

Historia OSP w Rabie Niżnej:

W roku 1956 na zebraniu wiejskim zwołanym przez ówczesnego sołtysa wsi Andrzeja Stożka, w którym udział brał komendant gminny OSP Stanisław Lipień został powołany pierwszy komendant OSP w Rabie Niżnej Stanisław Kowalczyk. Powstała pierwsza drużyna, która liczyła 25 druhów czynnych 15 wspierających, którzy zadeklarowali składkę 50 zł, co na ówczesne czasy było dość dużo i zostało przeznaczone na umundurowanie jednostki. Po pół roku jednostka otrzymała pompę ręczną, a sygnałem alarmowym była trąbka. Zmieniły się przepisy, został wybrany zarząd, prezesem został Józef Masłowicz, naczelnikiem Stanisław Kowalczyk. Jednostka w niedługim czasie pozyskała pierwszą motopompę i syrenę alarmową, sprzęt był składowany u druha Józefa Masłowca. Do kolejnych zmian w zarządzie doszło w 1958 roku, prezesem został Antoni Kaczmarczyk, naczelnikiem Władysław Tatka, zastępcą Antoni Fudala, skarbnikiem Michał Blecharczyk, sekretarzem Władysław Jugowicz i gospodarzem Stanisław Ślosarczyk. Wybrany zarząd wydzierżawił szopę na osiedlu Sochy od Anny Piekarczyk. Budynek drewniany wyremontowano i przystosowano do potrzeb jednostki – pełnił on rolę garażu dla pozyskanego wozu konnego oraz rolę świetlicy, w której organizowano zabawy i festyny dla mieszkańców wsi. Było to rozwiązanie tymczasowe, bo już w 1964 roku podjęto starania w kierunku budowy własnej siedziby. Od Urzędu Miasta Gminy pozyskano działkę, zaczęto gromadzić fundusze i materiały, które w owym czasie nie były dostępne jak dziś, udało dokupić się sąsiadującą czteroarową działkę. W 1970 roku na naczelnika zostaje wybrany dh Stanisław Pitek. W 1979 po długoletnich przygotowaniach rozpoczęto budowę remizy. Przy dużym zaangażowaniu strażaków a także mieszkańców Raby Niżnej oraz przy wsparciu finansowym firmy PZU w 1981 roku został zamknięty stan surowy obiektu. W tym samym roku otrzymaliśmy samochód bojowy marki Żuk. Rok później nasi druhowie wygrali wojewódzkie zawody sportowo-pożarnicze, zyskując nową motopompę. W 1983 roku remiza została uroczystie otwarta i odda-

W roku 1956 powstała pierwsza drużyna, która liczyła 25 druhów czynnych 15 wspierających, którzy zadeklarowali składkę 50 zł, co na ówczesne czasy było dość dużo i zostało przeznaczone na umundurowanie jednostki. Po pół roku otrzymała pompę ręczną, a sygnałem alarmowym była trąbka.

na do użytkowania, a w roku następnym świętowaliśmy przekazanie sztandaru ufundowanego przez strażaków i mieszkańców.

W 1986 roku po rezygnacji dh Antoniego Kaczmarczyka funkcję prezesa obejmuje dh Józef Potaczek i pełni ją nieprzerwanie do dnia dzisiejszego. W kolejnych latach przeprowadzono wiele prac w remizie; dobudowano dodatkowy garaż, powiększono główną salę, odnowiono elewację, doprowadzono gaz i wybudowano mur oporowy. W 1995 r. po rezygnacji Stanisława Pitka funkcję naczelnika objął Krzysztof Cieluszek i pełni ją po dziś dzień. W 1997 roku przyszło nam się zmierzyć ze skutkami „powodzi stulecia”. Pracowaliśmy wspólnie z innymi jednostkami na terenie całej gminy. W 1999 roku dzięki wsparciu mieszkańców i Urzędu Gminy udało się zakupić samochód bojo-

wy marki mercedes GCBA. Dobre wykształcenie i wyposażenie w sprzęt sprawiło, że 4 listopada 2002 roku komendant główny PSP podjął decyzję o włączeniu naszej jednostki do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. W 2003 roku jednostka doposażyła się w pompę szlamową. W 2004 roku dzięki pomocy wójta Tadeusza Patality udało się zakupić kolejny wóz bojowy mercedesa typu GLAM wraz z przyczepką i wyposażeniem. Jednostka angażowała się w sprawy religijne i te związane z lokalnymi wydarzeniami między innymi w 1999 roku uczestniczyliśmy w uroczystościach związanych z nawiedzeniem Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej, wspólnie z innymi strażakami zabezpieczaliśmy wizyty papieży Jana Pawła II i Benedykta XVI na krakowskich Błoniach. W 2005 roku na obiekcie remizy wykonano wiele prac; kompleksową termomodernizację budynku wraz z dobudową klatki schodowej, koszty pokrył budżet gminy, a przebudowa dachu była możliwa dzięki wsparciu finansowemu komendanta wojewódzkiego PSP bryg. Andrzeja Łabuza. Rok 2006 był jubileuszowym i stanowił okazją do przypomnienia sobie i innym najważniejszych faktów z historii OSP. Z inicjatywy dh Bogumiły i Mariana Wodziała została założona kronika. 22 października 2006 roku odbyły się uroczystości jubileuszu 50-lecia istnienia jednostki w Rabie Niżnej,

podczas których jednostka została odznaczona srebrnym medalem „Za Zasługi dla Pożarnictwa”. W 2009 roku w zaadaptowanych pomieszczeniach na poddaszu remizy uruchomiono filię gminnej biblioteki publicznej. Końcem 2009 roku dzięki funduszom z budżetu gminy w Mszanie Dolnej został zakupiony samochód mercedes GBA, aktualnie na wyposażeniu jednostki. W 2011 r. zakupiliśmy sprzęt hydrauliczny. Po sprzedaży ciężkiego mercedesa GCBA czyniliśmy starania w kierunku zakupu lekkiego samochodu bojowego. Jednak po otrzymaniu od komendanta głównego samochodu osobowego marki Chrysler, który pełni funkcje samochodu operacyjnego, zmieniliśmy decyzję na zakup ciężkiego samochodu bojowego marki Man GCBM, który został zakupiony w 2012 roku w większości ze środków własnych i wsparciu Urzędu Gminy. W ciągu ostatnich trzech lat dzięki promocom komendanta głównego wykonaliśmy remont boksów, który objął wnętrze i wymianę bram. Z funduszy unijnych i wiejskich doposażyliśmy zaplecze kuchenne i salę. Na chwilę obecną nasza jednostka liczy 43 druhow w tym osiem kobiet i 12 członków honorowych. Zarząd działa w składzie: prezes Józef Potaczek, naczelnik Krzysztof Cieluszek, zastępca naczelnika Krzysztof Dudzik, skarbnik Kazimierz Biel, sekretarz Marian Wodzia, gospodarz-konserwator Adam Gil, członkowie Piotr Masłowicz, Zbigniew Bieniek i Jan Lach. Komisja Rewizyjna: przewodniczący Tadeusz Patalita, sekretarz, Zdzisław Potaczek i Jan Biernat. Jednostka dysponuje dwoma samochodami bojowymi: manem GCBM, mercedesem GCBA i osobowym marki Chrysler. W tym roku dzięki funduszom z Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego udzielanego przez komendanta wojewódzkiego możliwy był remont samochodu i doposażenie w nowy sprzęt ratowniczo-gaśniczy. Na koniec pragnę serdecznie podziękować w imieniu OSP w Rabie Niżnej za wszelką pomoc finansową, materialną, logistyczną wszystkim instytucjom, urzędom, firmom i osobom prywatnym za pomoc w osiągnięciu poszczególnych celów.

BOGUMIŁA I MARIAN WODZIAK

Fot. Iwona Gil, Tomasz Żmuda,
Bogumiła Wodzia GORCE 24

Po co ta cała rewitalizacja?

Warsztaty rewitalizacyjne w Gminie Mszana Dolna

Rewitalizacja jest kompleksowym procesem przemian społecznych, ekonomicznych, przestrzennych i technicznych służących wyprowadzeniu ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Dawniej rewitalizacja dotyczyła jedynie miast, jednak po wejściu w życie ustawy o rewitalizacji w 2015r. swym zasięgiem objęła również tereny wiejskie.

Celem rewitalizacji jest dążenie do pełniejszego wykorzystania potencjału danego obszaru poprzez pokonanie barier, jakimi są: negatywne zjawiska społeczne, zastój gospodarczy, degradacja przestrzeni, infrastruktury i środowiska naturalnego. Aby opracować program wyjścia z sytuacji kryzysowej, potrzebne pokonanie kil-

ku etapów prac, tj. diagnoza obszaru, delimitacja i opracowanie programu rewitalizacji.

Od kilku miesięcy w gminie trwają prace Zespołu ds. Rewitalizacji w składzie: Katarzyna Szybiak, Izabela Maliec, Magdalena Polańska, Edyta Tromiczak-Krzanik, Jarosław Jurczak, Maciej Liberda. Koordynatorem prac jest Ewa Filipiak. Zespół w swoich działaniach wspierany jest przez specjalistów zewnętrznych.

Dotychczasowe działania polegały na sumiennym zebraniu danych statystycznych dotyczących zjawisk społeczno-ekonomiczno-gospodarczych na terenie całej Gminy Mszana Dolna. Informacje te posłużyły do zdiagnozowania obszaru zdegradowanego. Następnie została dokonana delimitacja obszaru rewitalizacji. Obecnie trwają

rozmawialiśmy również podczas zebrań sołeckich, na sesji oraz posiedzeniach komisji stałych Rady Gminy Mszana Dolna. Jednak największą radość sprawiły warsztaty rewitalizacyjne, podczas których spotykali się licznie przedstawiciele organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, radni, sołtysi, dyrektorzy szkół

O rewitalizacji można pisać wiele ale na uwagę zasługuje przede wszystkim fakt, iż w celu stworzenia solidnego programu rewitalizacji potrzebna jest współpraca różnych środowisk.

prace nad opracowaniem Programu Rewitalizacji Gminy Mszana Dolna na lata 2017-2023. Będzie głównym narzędziem rewitalizacyjnym.

O rewitalizacji można pisać wiele, ale na uwagę zasługuje przede wszystkim fakt, iż w celu stworzenia solidnego programu rewitalizacji potrzebna jest współpraca różnych środowisk. Dlatego najważniejszym elementem procesu rewitalizacji jest partycypacja społeczna. Władze Gminy Mszana Dolna cenią

współdział społeczności lokalnej w procesach tworzenia strategii i planów oraz ich późniejszej realizacji.

Od początku prac na stronie gminy www.mszana.pl działa zakładka „**Rewitalizacja**”, gdzie na bieżąco pojawiają się aktualne informacje. W miejscu tym można było wypełnić ankietę i podzielić się opinią w sprawie jakości życia w naszej gminie, jak i zaproponować zadania do realizacji w ramach rewitalizacji. O rewitalizacji wielokrotnie

itd. Spotkania te były dostępne dla wszystkich. Wspólna praca warsztatowa pozwoliła na lepsze poznanie potrzeb mieszkańców. Stanowi ona sporą inspirację do realizacji nowatorskich pomysłów. W sposób szczególny dziękujemy wszystkim, którzy zechcieli poświęcić swój czas na udział w warsztatach i zapraszamy do dalszej współpracy.

EWA FILIPIAK
Doradca Wójta ds. Rozwoju
i Funduszy Europejskich

PROJEKT WSPÓLFINANSOWANY PRZEZ SZWAJCARIE
W RAMACH SZWAJCARSKIEGO PROGRAMU WSPÓŁPRACY
Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

PROJECT SUPPORTED BY A GRANT FROM SWITZERLAND
THROUGH THE SWISS CONTRIBUTION
TO THE ENLARGED EUROPEAN UNION

Zainstalowano blisko 4000 solarów

Projekt realizowany w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy został zamknięty. Dzięki niemu zamontowano 3909 instalacji solarnych w budynkach mieszkalnych i sześć instalacji w budynkach użyteczności publicznej, a powierzchnia zamontowanych kolektorów słonecznych wyniosła około 25 tys. m².

W kwietniu 2012 r. została podpisana umowa na realizację inwestycji, w której zaplanowano m.in. wykonanie 2300 instalacji solarnych w budynkach mieszkalnych i sześć instalacji w budynkach użyteczności publicznej. W wyniku powstałych oszczędności po przetargowych i różnic kursowych (budżet we frankach szwajcarskich) wykonanych zostało dodatkowo 1609 instalacji solarnych w budynkach mieszkalnych na terenach gmin biorących udział w projekcie. W trakcie realizacji projektu lider (Gmina Mszana Dolna) na zakończenie każdego kwartału składał raport z realizacji zadań wraz z właściwą dokumentacją sprawozdawczą. Następnie raport ten podlegał weryfikacji Instytucji Pośredniczącej i Krajowej Izby Koordynującej, a po ich akceptacji otrzymywano środki w wysokości 85 proc. wartości kwalifikowanej i jednocześnie zaraporto-

wanej. Kilkukrotnie zmieniano termin zakończenia projektu, który ostatecznie zakończył się 30 września 2016 r.

Na potrzeby projektu wydano 38.297.285,53 zł, z czego dofinansowanie wyniosło 32.552.692,19 zł, pozostałą kwotę pokryli mieszkańcy i gminy uczestniczące w projekcie.

W okresie realizacji odbyły się wizyty monitorująco-kontrolne Projektu KIK/50, konferencje przy udziale strony Szwajcarskiej, przedstawiciele Ministerstwa Rozwo-

zlecone przez lidera projektu. Ostatnia kontrola w okresie od września do listopada przeprowadzona została przez Najwyższą Izbę Kontroli. Otrzymany protokół pokontrolny we wszystkich obszarach realizacji nie wykazał nieprawidłowości. Kontrolowano zarówno przetargi, prawidłowość poniesionych wydatków, osiągnięte efekty oraz realizacje zadań z zakresu promocji, szkoleń itp. Dzięki tak liczny kontrolom, które nie wykazały na żadnym etapie realizacji projektu nieprawidłowości mamy pewność, że projekt ten możemy traktować jak perełkę wśród inwestycji.

Był to największy projekt realizowany w naszych gminach, łącznie uczestniczyło w nim 21 tys. mieszkańców, zamontowano około 25 tys. m² powierzchni kolektorów, co odpowiada wielkością ponadtrzykrotnej wielkości boiska sportowego (stadionu narodowego), zamontowano łącznie ponad 170 km rur.

Dzięki realizacji tego projektu poprawi się jakość powietrza na terenach tak pięknych krajobrazowo, co wpłynie na wzrost turystyki w regionie.

Jednak nie spoczniemy na laurach i będziemy dążyć do pozyskania środków zewnętrznych w celu dalszej poprawy naszego środowiska naturalnego.

BEATA PALUSZEK

Na potrzeby projektu wydano 38.297.285,53 zł, z czego dofinansowanie wyniosło 32.552.692,19 zł, pozostałą kwotę pokryli mieszkańcy i gminy uczestniczące w projekcie

ju (KIK) i Centrum Projektów Polska Cyfrowa (opiekun projektu – Instytucja Pośrednicząca – IP). Podczas realizacji projektu przeprowadzane były liczne kontrole prawidłowości w wydatkowaniu i realizacji całej inwestycji przez m.in.: Centralne Biuro Antykorupcyjne, prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, kontrole zlecone przez Instytucję Pośredniczącą, Urząd Kontroli Skarbowej oraz audyty

Drogi, mosty, inwestycje...

Gmina w bieżącym roku wykonała wiele niezbędnych inwestycji w infrastrukturze drogowej, poddając modernizacji drogi gminne i drogi wewnętrzne, które są w zarządzie gminy.

Dzięki staraniom władz gminy udało się pozyskać środki z rezerwy celowej budżetu państwa na usuwanie skutków klęski żywiołowej na:

1. Remont mostu w ciągu drogi „Kasinka Mała – Stożki, Zapotocze, Łąbuzy, Grochole, Zagrody” w miejscowości Kasinka Mała
2. Remont drogi gminnej nr 2509003 Kasina Wielka – Pańskie w miejscowości Kasina Wielka
3. Remont drogi Kasinka Mała – Łopuszne nr 2509007 w m. Kasinka Mała

Wartość wykonanych prac wyniosła: 1.882.825,94 zł w tym dofinansowanie w kwocie 899.675,86 zł.

Pozyskano również środki finansowe w formie dotacji z Małopolskiego Urzędu Marszałkowskiego w ramach Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych w wysokości: 127.251,00zł na realizację dwóch zadań:

1. Remont drogi dojazdowej do gruntów rolnych „Lubomierz-Ogiele Górne-Ogielowo” w m. Lubomierz
2. Remont drogi stanowiącej dojazd do gruntów rolnych Raba Niżna – Sochówka.

Łączna wartość wykonanych prac wyniosła: 553.928,04 zł.

Gmina otrzymała dotację z rezerwy celowej budżetu państwa na dofinansowanie zadania związanego z usuwaniem skutków ruchów osuwiskowych ziemi z lat od 2006 i z 2010 roku w wysokości 100.000,00 zł na: „Wykonanie dokumentacji projektowo-budowlanej w ramach zadania pn. „Stabilizacja i zabezpieczenie osuwiska na działkach o nr ew. 7442, 7461, 7462, 7463, 7482” w Kasinie Wielkiej wraz z odbudową drogi gminnej w km 0+060-0+150 i w km 0+460-0+550”.

Wartość zadania wyniesie: 141.450,00 zł.

Wykonano dokumentację geologiczno-inżynierską w ramach zadania pn.: „Stabilizacja i zabezpieczenie osuwiska na osiedlu Borki w Lubomierzu wraz z odbudową drogi gminnej i mostu w km 0+070 – 0+110”.

Wartość zadania wyniosła: 34.440,00 zł.

Na to zadanie gmina w 2017 roku będzie wnioskowała o środki z MUW na wykonanie dokumentacji projektowo-budowlanej.

Gmina wraz z województwem małopolskim realizuje zadanie pod nazwą: „Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 964 odc. 010 km 1+984,00 – 2+052,10 oraz 2+090,30 – 2+173,60 w m. Kasina Wielka przez budowę zatok autobusowych,

przejścia dla pieszych w ciągu drogi wojewódzkiej DW 964 skrzyżowanie z DG w kierunku PKP i wyciągu Śnieżnica w m. Kasina Wielka”.

Wartość zadania wyniesie: 438.320,04 zł w tym środki Województwa Małopolskiego w kwocie: 226.854,66 zł

Zrealizowano wspólnie z Powiatem Limanowskim zadanie pod nazwą: „Budowa chodnika dla pieszych z oświetleniem drogowym w ciągu drogi powiatowej nr 1626 K Kasinka Mała – Węglówka – Kasina Wielka w m. Kasinka Mała w km 0+094,40 – km 1+134,64”.

Droga na os. Kuce w Kasince Małej

Droga Chorągwiczy w Łostówce

Wartość zadania wyniosła: 750.000,00 zł w tym udział powiatu limanowskiego w wysokości: 337.854,00 zł.

Gmina zrealizowała i realizuje również wiele inwestycji drogowo mostowych ze środków własnych:

Drogi o nawierzchni asfaltowej:

1. Droga na os. Fligi-Krzystki w Mszanie Górnej
2. Droga na os. Halcocki w Łętowem
3. Droga na os. Dziedziny w Łostówce
4. Droga na os. Mastki-Filipy w Olszówce
5. Droga na os. Spyrki, Gargasy w Kasinie Wielkiej
6. Droga na os. Dyzmy w Kasince Małej
7. Plac przy kompleksie sportowym „WITÓW” w Mszanie Górnej
8. Droga na os. Żabówka oraz plac przy szkole Nr 3 w Kasince Małej
9. Droga na os. Trzeciaki w Kasinie Wielkiej
10. Droga na os. Kuce w Kasince Małej
11. Droga na os. Bajki w Rabie Niżnej
12. Droga na os. Szczyпки w Kasince Małej – inwestycja w trakcie realizacji
13. Droga do os. Pyrze, Woźniaki, Kulówka, Czarnoty w Kasince Małej – inwestycja w trakcie realizacji
14. Droga na os. Ciemniaki w Łostówce
15. Droga na os. Mizery-Sobczaki w Lubomierzu – inwestycja w trakcie realizacji
16. Droga na os. Węglarze Górne w Mszanie Górnej
17. Droga na os. Bale w Olszówce – inwestycja w trakcie realizacji
18. Droga na os. Pyrze w Kasince Małej – inwestycja w trakcie realizacji

Wartość wykonanych prac: 2.299.179,35 zł w ramach tych środków zmodernizowano 5,22 km dróg.

Remonty cząstkowe dróg asfaltowych:

1. Droga gminna Kasina Wielka-Gruszowiec-Szymony w Kasinie Wielkiej
2. Droga na os. Sołtysy w Mszanie Górnej
3. Droga na os. Nawary oraz os. Łabuzy-Żury w Olszówce
4. Droga na os. Derczaki w Łętowem
5. Droga na os. Podgronie w Łętowem
6. Droga na os. Zapotocze w Kasince Małej
7. Droga na os. Siarki w Lubomierzu
8. Droga na os. Dziergonie w Kasince Małej
9. Droga Pod Skałą w Łostówce

Wartość wykonanych prac: 221.848,05 zł

Drogi o nawierzchni żwirowej:

1. Droga na os. Macugi w Rabie Niżnej – w zakresie jaki umożliwiły zgody mieszkańców
  2. Droga na os. Szczyпки, Płoskonki, Widzisz, Lipienie w Kasince Małej
  3. Droga na os. Waligóry w Olszówce
  4. Droga na os. Snozy w Łętowem
  5. Droga na os. Fornale w Łostówce
  6. Droga na os. Pajdy w Łętowem
  7. Droga na os. Niedojady w Łętowem
  8. Droga na os. Fornale, Bogacze w Kasinie Wielkiej
  9. Droga na os. Klubki, Fornale w Kasinie Wielkiej
  10. Droga na os. Mazgaje wraz z rozbiórką dojazdu do mostu tymczasowego do osiedla Trzeciaki w Kasinie Wielkiej
- Wartość wykonanych prac: 219.109,19 zł

Remonty odwodnień i zabezpieczenia korpusów dróg:

1. Odwodnienie drogi na os. Malce w Mszanie Górnej
2. Odwodnienie drogi na os. Wcisły w Mszanie Górnej
3. Odwodnienie drogi na os. Sawiny w Mszanie Górnej
4. Odwodnienie drogi na os. Nowaki w Łętowem
5. Odwodnienie drogi na os. Adamy w Łętowem
6. Odwodnienie drogi na os. Łącki w Łętowem
7. Odwodnienie drogi na os. Proški w Łętowem
8. Odwodnienie drogi do os. Kuzoki, Krupówka, Janówka w Rabie Niżnej
9. Odwodnienie drogi na os. Kiece w Glisnem
10. Odwodnienie drogi na os. Uchryny w Glisnem
11. Odwodnienie drogi na os. Wójciki w Kasinie Wielkiej
12. Odwodnienie drogi na os. Pietry w Kasinie Wielkiej
13. Odwodnienie drogi na os. Dział w Olszówce
14. Odwodnienie drogi na os. Gryzy-Kunochy w Olszówce
15. Zabezpieczenie korpusu drogi gminnej Raba Niżna – Glisne w Rabie Niżnej
16. Zabezpieczenie korpusu drogi na os. Kunochy w Olszówce
17. Zabezpieczenie korpusu drogi gminnej Kasinka Mała – Filipiaki w Kasince Małej
18. Zabezpieczenie korpusu drogi do os. Chorągwicki w Łostówce
19. Zabezpieczenie korpusu drogi do os. Pajdziki – Surmy w Lubomierzu
20. Montaż barier bezpieczeństwa na przeprawie do os. Proški-Michory w Łętowem

Droga Pańskie w Kasinie Wielkiej

Odwodnienie drogi na os. Łącki w Łętowie

21. Montaż barier ochronnych przy drodze do os. Łacne w Kasinie Wielkiej
  22. Montaż barier ochronnych przy drodze do os. Pawlaki i Liagsy w Łostówce
  23. Montaż barier ochronnych przy drodze do os. Steczki w Mszanie Górnej
- Wartość tych prac wyniosła: 265.985,99 zł

Infrastruktura mostowa:

1. Budowa przepustu w ciągu drogi do osiedla Bolisęgi w miejscowości Mszana Górna w km 0+400 pot. Bolisęgi wraz z dojazdami – zaprojektuj i wybuduj
  2. Remont mostu Lubomierz – Borki
  3. Remont mostu Lubomierz – Marczaki
  4. Remont mostu Olszówka – Gilówka
  5. Remont mostu w ciągu drogi do osiedli Skalisne w Olszówce
  6. Zabezpieczenie przyczółka mostu w ciągu drogi Skrzydlna – Stacja kolejowa – Kasina Wielka
  7. Zabezpieczenie podpór mostu w ciągu drogi do osiedla Łacne w Kasinie Wielkiej
  8. Remont przepustu pod drogą na os. Ząski w Łostówce
  9. Remont przepustu w ciągu drogi Kasina Wielka – Stacja PKP
  10. Remont przepustu pod drogą do os. Barany w Olszówce
  11. Remont przepustu pod drogą do os. Nowaki w Lubomierzu
- Wartość wykonanych prac wyniosła: 342.338,13 zł.

Przeprowadzono również remont chodnika przy drodze do osiedla Tobałówka (do kościoła) w m. Raba Niżna. Wartość prac wyniosła: 29.316,62 zł.

Kończący się rok był dla inwestycji kubaturowych czasem wyczerpanej pracy dla poprawienia warunków nauki nie tylko młodzieży szkolnej ale również możliwości spędzenia wolnego czasu dla mieszkańców naszej gminy. Do tych pierwszych inwestycji niewątpliwie należy wymiana starej zniszczonej instalacji elektrycznej, remont sal lekcyjnych i sali gimnastycznej w ZPO w Kasinie Wielkiej, na kwotę 117.686,63 zł, oraz wykonanie piłkochwyłów w ZSiP w Łostówce na kwotę 56.180,13 zł. Do prac remontowych poprawiające nie tylko estetykę wyglądu jak i również bezpieczeństwo uczniów należy malowanie zniszczonej blachy na dachu oraz pokrycie szczytów blachą nisko trapezową SP nr 2 w Kasince Małej, oraz prace polegające na naprawie nawierzchni z płyt poliuretanowych boiska poprzez zniwelowaniu nierówności pomiędzy tymi płytami w ZPO w Rabe Niżnej. Do inwestycji umożliwiających możliwość lepszego spędzenia wolnego czasu dla mieszkańców było zagospodarowanie na cele rekreacyjne dz. ew. na Witowie w m. Mszana Górna na łączną kwotę 76.275,16 zł.

JAROSŁAW JURCZAK

Piłkochwyły w ZSiP w Łostówce

Nowy parkiet w ZPO Kasina Wielka budynek A

Nowa siedziba biura LGD

Lokalna Grupa Działania (LGD) Stowarzyszenie Piękna Ziemia Gorczańska od połowy października ma nową siedzibę biura. Mieści się przy ul. Orkana 1, tuż przy świątłach.

Warto zapamiętać ten adres, bowiem LGD w ramach opracowanej Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR) na lata 2014-2020, pozyskało sporą sumę pieniędzy. Pokażna, prawie pięciomilionowa kwota przeznaczona zostanie na wspieranie rozwoju lokalnego. Połowę z tej kwoty zadeklarowano na wspieranie działalności gospodarczej.

Od 2 stycznia 2017r. ruszy pierwszy nabór wniosków. Przeznaczony będzie dla osób chcących otworzyć własną działalność gospodarczą. Zachęcamy wszystkich zainteresowanych mających pomysły i chcących pozyskać na ten cel dofinansowanie z Unii Europejskiej do zapoznania się z informacjami na stronie LGD. Pamiętajcie należy, że planując biznes warto znaleźć takie miejsce lub branżę, w której istnieje jeszcze pewna nisza, a tym samym zaoferować takie pro-

LGD Piękna Ziemia Gorczańska

dukty, usługi lub towary, na które będzie zapotrzebowanie.

Dostrzeżenie takiej niszy na rynku może gwarantować sukces przedsięwzięcia.

Po więcej informacji i doradztwo zapraszamy do biura LGD. Przypominamy! Mszana Dolna ul. Orkana 1. Kontakt: www.lgd.mszana.pl, 18 267 62 38, lgd.mszana@gmail.com.

WÓJT GMINY MSZANA DOLNA PRZYPOMINA

Od 1 lipca 2016r. opłata za odbiór odpadów komunalnych uległa zmianie!

Nowe stawki opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi są następujące:

■ **przy selektywnej zbiórce odpadów:**

Dla gospodarstw jednoosobowych 12 zł/miesiąc
Dla pozostałych gosp. domowych 22 zł/miesiąc.

■ **przy nieselektywnej zbiórce:**

Dla gospodarstw jednoosobowych 25 zł/miesiąc
Dla pozostałych gosp. domowych 50 zł/miesiąc.
Zmianie uległy też stawki opłat za pojemniki dla nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne.

Nieselektywna zbiórka odpadów	
Wielkość pojemnika	Wysokość opłaty/miesiąc
60 litrów	40 zł.
120 litrów	50 zł.
240 litrów	70 zł.
1100 litrów	160 zł.
5m ³	500 zł.
7m ³	700 zł.
10m ³	1000 zł.

Selektywna zbiórka odpadów	
Wielkość pojemnika	Wysokość opłaty/miesiąc
60 litrów	20 zł.
120 litrów	25 zł.
240 litrów	35 zł.
1100 litrów	80 zł.
5m ³	250 zł.
7m ³	350 zł.
10m ³	500 zł.

ZMIANIE ULEGŁ RÓWNIEŻ RACHUNEK BANKOWY!

Szczegółowe informacje można uzyskać w Urzędzie Gminy Mszana Dolna pok. 49 nr tel. 18 33 10 009 wew. 149.

Kiedy śmieje się dziecko, śmieje się cały świat!

Pod takim hasłem 26 listopada w Zespole Placówek Oświatowych w Kasinie Wielkiej odbyło się piąte już spotkanie integracyjne dzieci niepełnosprawnych wraz z rodzinami z terenu gminy Mszana Dolna i powiatu limanowskiego, wychowanków Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Dobrej oraz uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum w Kasinie Wielkiej.

Uroczystość zaszczylicili swoją obecnością: Bolesław Żaba – wójt Mszany Dolnej, Monika Nawalaniec – dyrektor PCPR w Limanowej, Danuta Gąsior – dyrektor Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Dobrej, Adam Fabia i Gabriel Rapta – radni wsi Kasina Wielka.

Spotkanie rozpoczęło wspólną modlitwą podczas mszy świętej, którą odprawił ks. Robert Stanuszek- wikariusz parafii Kasina Wielka. Oprawę liturgiczną eucharystii przygotowała Schola „Soli Deo”.

Zebranych gości powitała dyrektor Zespołu Placówek Oświatowych w Ka-

sinie Wielkiej – Janina Ziemianin. Dla wszystkich uczestników goście z SOSW w Dobrej zaprezentowali spektakl pt. „Kopciuszek”. Aktorzy zaoferowali widownię swoją grą oraz barwnymi strojami. Wysoki poziom prezentacji sztuki świadczy o wielkim zaangażowaniu i współpracy wszystkich pracowników tej placówki. Uczniowie ZPO Kasina Wielka wystąpili w przedstawieniu pt.: „Piękna i Bestia”, które udało się przygotować wspólnie z opiekunem i rodzicami. Wszystkie te starania zostały uwiecznione radością odmalowaną na twarzach uczestników spotkania. W podziękowaniu za miłość rodzicielską i codzienny ich trud dzieci zadedykowały swoim rodzicom pełne uczuć piosenki. W trakcie uroczystości wszystkim dzieciom wręczono upominki przygotowane dzięki ofiarności sponsorów.

Nie zabrakło także pysznego obiadu i słodkich łakoci, które z wielkim zaangażowaniem przygotowali rodzice uczniów z Zespołu Placówek Oświatowych w Kasinie Wielkiej. Wspaniałą, słodką niespodzianką był przepyszny, okazały tort przygotowany przez miejscowego mistrza-cukiernika Bolesława Janię.

Spotkanie zakończyły wspólna zabawa i tańce, do których przegrzywał po raz pierwszy zespół GYBKY z Bęczarki.

– Uroczystość miała na celu integrację dzieci, jak również wymianę doświadczeń między ich opiekunami – informują gospodarze. – Tegoroczny bal udowodnił po raz kolejny, jak ważną rolę odgrywają takie spotkania dla rodzin dzieci z problemami niepełnosprawności. Wspólnie spędzony czas upłynął w bardzo radosnej i serdecznej atmosferze. Mamy nadzieję, że udało nam się wywołać uśmiech na twarzach dzieci i że spotkamy się znów za rok! Realizowaliśmy tę uroczystość w myśl nauuczania Jana Pawła II: „Człowiek jest tyle wart, ile może dać drugiemu człowiekowi”.

Jak co roku tak i tym razem nie zawiodła ofiarność i życzliwość ludzi, dla których uśmiech dziecka jest największą nagrodą – dodają organizatorzy. Nie zabrakło przy organizacji tego spotkania ludzi dobrego serca. Dziękujemy więc serdecznie wszystkim tym, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do tego, aby po raz kolejny odbyła się ta wyjątkowa uroczystość.

Sponsorami tegorocznego spotkania byli:

Jan Puchała – starosta limanowski; Bolesław Żaba – wójt Mszany Dolnej; Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Limanowej; Beata i Gabriel Rapta; Maria i Adam Wrzecionek; Anna, Adam Fabia; Sylwester, Władysław Cichórz – Zakłady mięsne w Dobrej; Firma Pharma CF Sp. z o.o. – Niepotomice, Maria Rąbiej; Salon KIA Wadowscy, Sp. z o.o. oddział Gaj ul. Myślenicka 7, Łukasz Wątor, Renata Koziołek; Zakłady Przetwórstwa Owocowo – Warzywnego „Tymbark”; Marek Sala – firma „Lajkonik”; Firma Balszem Jawornik, Lucyna Marszałek; Katarzyna i Bolesław Jania – właściciele cukierni w Kasynie Wielkiej; Sklep spożywczy – przemysłowy – Barbara Palac, Kasina Wielka; Księgarnia MIREX – Mirosław Bubula (Księgarnia NOVA -Mszana Dolna); BOGMAR – Mszana Dolna – Mariusz Grzyb; Zofia Dziętło – Zakład Ubezpieczeń „UNIQA” w Mszanie Dolnej; Właściciele i pracownicy sklepu Elektret w Mszanie Dolnej; Sklep spożywczy – przemysłowy – Karolina Kaleta; Sklep „Silla”, Lucyna Węglarz; Sylwester Kus – Infanet; Punkt Apteczny „Krokus” – Kasina Wielka; Sklep spożywczy – przemysłowy – Renata Kaletka, Kasina Wielka; Bank Zachodni WBK Grupa Santander – Oddział w Wieliczce, Janusz Nowak; Sklep spożywczy – przemysłowy – Anna i Józef Wydra; Kółko Rolnicze w Kasinie Wielkiej; „Auto Kaleta” Kazimierz Kaleta; Foto Majka z Mszany Dolnej; Ks. Robert Stanuszek – katecheta parafii Kasina Wielka; Grażyna i Maciej Duleba – GDM Partner w Biurze; PZU – oddział Limanowa – Henryk Gąsiorek; Paweł Dudek – Firma „bdArt” Mszana Dolna; Gabinet Stomatologiczny Paolo, Paweł Bubula; Michał Wyroba; Józef Nowak; Bożena Grzybaczy – Raba Niżna; Beata Chalcarz; Księgarnia i Antykwiariat „Tezeusz” z Kasinki Matej; Rodzice uczniów ZPO Kasina Wielka; Zespół GIBKY z Bęczarki; KUREK – Market Budowlany Mszana Dolna.

Koordynatorzy: EWA ŚLAGA,
HELENA WRZECIONEK,
ANNA CYGAL MASULIK

Paradne Gosposie gotowały dla telewizji

Kółko Gospodyń „Paradne Gosposie” z Kasinki Małej reprezentowały Mszanę Dolną podczas Dnia Otwartego TVP 3 Kraków zorganizowanego z okazji jubileuszu 55-lecia Telewizji Kraków, 50-lecia „Kroniki” Telewizji Kraków oraz 25-lecia Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski. W ramach jubileuszu odbył się III Konkurs Małopolskich Potraw i Wyrobów Regionalnych.

Zgłoszono do niego 60 potraw z różnych zakątków województwa małopolskiego, w tym zupę szczawiową, pierogi z kiszka, kapustę z fasolą i krupami przygotowane przez kasinczańskie gospodynie. Dodatkowo panie z Kasinki Małej częstowały kiszonymi ogórkami, chlebem ze smalcem, polewką z suszu owocowego, ciastami i ciasteczkami.

– Nasze stoisko cieszyło się cały dzień dużym zainteresowaniem wśród zwie-

dzających gości – z radością wspominają Paradne Gosposie. – Smakosze regionalnych potraw kilkakrotnie podchodzili degustować wybrane potrawy. Reporterce TVP podczas wywiadu opowiadałyśmy właśnie o tradycji naszych potraw, starodawnych recepturach z zastosowaniem zbieranych w okolicy ziół.

Obok stoiska gminy Mszana Dolna przygrywało trio akordeonistów z udziałem Mariana Filipiaka z Zagródcy, co zachęciło gości do integracyjnych tańców z udziałem różnych grup regionalnych.

– Nasze stoisko odwiedził dyrektor TVP Kraków Piotr Legutko i przewodniczący Gmin i Powiatów Małopolskich Kazimierz Barczyk, który w kronice Stowarzyszenia podziękował za „smakowity” udział w jubileuszu i życzył dalszych sukcesów w promowaniu tradycji zagórzańskich – dodają kasinczanki.

W ciągu dnia można było zwiedzić gmach TVP w nowoczesnym studio, spotkać znajomych redaktorów telewizji regionalnej i oglądać stoiska wystawiennicze innych gmin. Na zakończenie uroczystości przed budynkiem TVP odbyła się degustacja tortu jubileuszowe-

– Nasze stoisko odwiedził dyrektor TVP Kraków Piotr Legutko i przewodniczący Gmin i Powiatów Małopolskich Kazimierz Barczyk, który w kronice Stowarzyszenia podziękował za „smakowity” udział w jubileuszu i życzył dalszych sukcesów w promowaniu tradycji zagórzańskich – dodają kasinczanki.

go i wręczenie nagród. Główną nagrodę – telewizor – otrzymał wypiek: orzeszki zawilskie – słodkie ciasteczka z nadzieniem nugatowym.

– Promocja naszej gminy w stolicy Małopolski, dzięki różnorodności smacznych potraw regionalnych, została niewątpliwie zauważona – podkreślają gospodynie z Kasinki Małej.

ALEKSANDRA KANIA
fot. Andrzej Cież

Grzegorz Kaczmarczyk – w środku grupy

Życie w kadrach komiksowych

Grzegorz Kaczmarczyk, mieszkaniec Kasinki Małej, to już uznany na rynku twórców komiksów rysownik. Swoją przygodę z rysunkiem na poważnie rozpoczął kilka lat temu, jednak z talentem do tworzenia dzieł własną ręką już się urodził.

Komiks, to dość niszowa na naszym terenie forma wyrazu artystycznego. Laikom może się wydawać, że te specyficzne i bardzo wymagające kadry tworzą w dzisiejszych czasach komputery. Nic bardziej mylnego. Za każdym z nich stoi żywy człowiek obdarzony nieprzeciętną wyobraźnią i ogromnym talentem. Taki właśnie urodził się i wyrósł w Gminie Mszana Dolna – Grzegorz Kaczmarczyk. Rysowanie od dzieciństwa było jego drugim ulubionym zajęciem, zaraz po kopaniu piłki (odkąd pamięta zawsze marzył, aby zostać piłkarzem). Gdy w 2012 roku jak grom z jasnego nieba spadła nań kontuzja, która zakończyła „karierę piłkarską” i uziemiła go na ponad pół roku, postanowił odbudować swoje zamiłowanie do drugiej pasji życiowej, ponownie chwycić za ołówek i kredki i mocniej wkręcić się w komiks. Wkrótce w jego głowie zrodził się chytry pomysł na projekt komiksowy skupiający całą armię rysowników... Kiedy wreszcie udało się skleić ekipę wraz z blisko dwoma tuzinami artystów (zarówno aspirujących, jak i uznanych wojowników rodzimego „komiksowa”) i Dawidem Kućą w roli scenarzysty zadebiutował 15 maja 2013 roku pozycją pt. „Rycerz Ciernistego Krzewu” opublikowaną pod egidą innego debiutanta – dopiero wchodzącego

na rynek „Wydawnictwo Komiksowe”. Po RCK (początek 2014 r.) zaangażował się w kolejny projekt zrzeszający drużynę kilku rysowników (tym razem pod batutą Jarka Zaziąbło) pt. „Jake Collins – Włócznia bogów”, opublikowany nakładem „Oficyny Wydawniczej Literat”. Ostatnie dwa lata poświęcił na reaktywację projektu „Rycerz Ciernistego Krzewu” wraz z Dawidem Kućą i kilkoma znajomymi rysownikami/grafikami z pierwszej części RCK, w wolnych chwilach biorąc udział w innych, rodzimych projektach komiksowych („Lis” #2 i #3, „Polski Duch”, „Nędzole”, cykl komiksowych szortów „Incognito: Miejskie legendy” publikowanych na łamach SuperHero Magazynu”, „Zin Free Zone” / „DarmoZin”). Aktualne plany komiksowe, to współpraca ze scenarzystami Jarkiem „Polarem” Zaziąbło nad kolejną odsłoną serii „Jake Collins” oraz Ireneuszem Mazurkiem, wraz z którym przygotowują pełnoformatowy debiut nowego polskiego superherosa – „Czarkry” (pilot historii pojawił się w maju na łamach „SuperHero Magazynu”). Przydział Grzeška w „Polowaniu” to:

- 19 stron: szkic, tusz, kolor,
- 8 stron: kolor,
- 3 strony: tusz,
- 1 strona: szkic.

Komiksowe życie takiego rysownika to jednak nie tylko z pasją tworzone ilustracje. Jak to w życiu bywa, swój talent trzeba też odpowiednio „sprzedać”. Doskonałą do tego platformą są dedykowane tej dyscyplinie festiwale.

– 2 października b. r. wziąłem udział w spotkaniu autorskim, które odbywało się w Atlas Arenie podczas 27 Międzynarodowego Festiwalu Komiksu i Gier w Łodzi – o ostatniej promocji opowiada Grzegorz Kaczmarczyk. – Spotkanie miało na celu przybliżyć zainteresowanym jak wyglądała praca nad komiksem Rycerz Ciernistego Krzewu – „Polowanie” (komiks ten miał premierę na tym festiwalu dzień wcześniej, czyli 01.10.2016r.) – informuje Kasinczanin. – Opowiadaliśmy też o naszych przyszłych planach komiksowych i innych projektach, w których mieliśmy swój wkład w ostatnim czasie. W spotkaniu wraz ze mną uczestniczyli koledzy z tego projektu, których zaprosiłem do udziału w komiksie, rysownicy: Dariusz Kukla i Łukasz Rydzewski (ogólnie w RCK Polowanie było nas dziesięciu – jeden scenarzysta + dziewięciu odpowiedzialnych za rysunki, tusz, kolor, onomatopeje i tekst). Spotkanie prowadził Jarosław Drożdżewski. Rycerz Ciernistego Krzewu to projekt komiksowy, który zapoczątkowałem jako pomysłodawca w 2012 roku zapraszając do niego kilku ludzi (pierwsza część miała swoją premierę 15. 05. 2013 r., a wydało to „Wydawnictwo Komiksowe”). Komiks ten ze względu na odmienną formułę (tzn. jeden scenarzysta i wielu autorów rysunków) spotkał się ze sporym zainteresowaniem – w zestawieniach za rok 2013 uplasowaliśmy się na 8 miejscu w sprzedaży komiksów polskich autorów w największym sklepie internetowym sprzedającym m.in. komiksy, jakim jest sklep Gildia.pl. Rycerz Ciernistego Krzewu – „Polowanie” jest kontynuacją pierwszej części z 2013 roku, tylko wydany przez innego wydawcę (wydawnictwo Kameleon).

Warto tutaj podkreślić, że Międzynarodowy Festiwal Komiksu i Gier to największy tego typu festiwal w Polsce, który

rocznie skupia tysiące fanów komiksowych z całego kraju. Co roku na tym festiwalu pojawia się plejada autorów komiksowych, nie tylko z Polski, ale i z całego świata. Są to osoby o bardzo znanych/uznanych nazwiskach dla potencjalnego odbiorcy/fana komiksowego na całym świecie. W październikowej edycji jednym z gości zagranicznych był np. Simon Bisley.

Prace naszego rodaka można zobaczyć pod linkiem: www.facebook.com/rycerzciernistegokrzewu. Zainteresowanych odsyłamy również do sklepów internetowych, w których zakupić można komiksy z rysunkami Grzegorza Kaczmarczyka.

MAGDA POLAŃSKA

Źródło: Grzegorz Kaczmarczyk

www.facebook.com/rycerzciernistegokrzewu

Kolejne sukcesy Justyny Rusnarczyk

Justyna Rusnarczyk z Kasiny Wielkiej zdobyła drugą nagrodę na Eurofestiwalu „Orfeo in Italia” we Włoszech i nominację do Eurofestiwalu „Starsvoices” w Locarno. Zespół Triola, w którym śpiewa, może pochwalić się pierwszą nagrodą.

16-latką wokalnie kształci się od kilku lat w PM Triolki Rabka-Zdrój przy Powiatowym Centrum Kultury w Nowym Targu pod kierunkiem nauczycieli muzyki i teatru Marioli i Piotra Burcan. Grand Prix na ogólnopolskim festiwalu „Skowroneczek” w czerwcu tego roku dał jej nominację do festiwalu w Lido di Jesolo k. Wenecji. Justyna pochodzi z muzycznej rodziny. Jej mama, Teresa, rodowita Rabczanka, odnosiła przed laty sukcesy wokalne z I składem zespołu Triola pod kierunkiem tych samych nauczycieli muzyki. Teraz podobnymi osiągnięciami może pochwalić się jej córka.

Państwo Burcanowie otrzymali od jury włoskiego festiwalu dyplomy uznania za najlepiej przygotowanych podopiecznych. W programie zespół Triola zaprezentował piosenki w języku polskim i angielskim autorstwa Agnieszki Burcan oraz kultową piosenkę „Radość o poranku” J. Kofty i J. Loranca w nowej aranżacji Agnieszki Burcan. To kolejna I nagroda zespołu na Eurofestiwalu, ale w nowym składzie osobowym. Wyjazdowi patronowali Starostwo Nowotarskie i dyrekcja Powiatowego Centrum Kultury w Nowym Targu.

Justyna wyśpiewała także II nagrodę w XVII Ogólnopolskim Festiwalu Dzieci i Młodzieży „Tęczowe Piosenki Jana Wojdaka”. Sklasyfikowana została w IV kategorii wiekowej (14-16 lat). Wyróżnienie w tym konkursie w V kategorii wiekowej (17-23 lata) wyśpiewał Krystian Kubowicz, również z Kasiny Wielkiej. Przesłuchania finałowe odbyły się 12 listopada w Nowohuckim Centrum Kultury w Krakowie. Koncert galowy zorganizowano w drugim dniu festiwalu.

DOROTA BOROWIEC

(na podstawie materiałów nadesłanych do redakcji)

Grzegorz Kaczmarczyk (drugi od lewej strony) podczas spotkania autorskiego w Atlas Arenie

Debiut gospodarczy eMKA

Wśród 23 firm zgłoszonych do tytułu „Debiut Gospodarczy Roku 2016” Limanowskiej Gali Przedsiębiorczości nominację uzyskała Anna Krzysztofiak Centrum Edukacji i Rozwoju eMKA w Kasince Małej.

Starostwo Powiatowe w Limanowej wraz z Regionalnym Stowarzyszeniem Przedsiębiorców z siedzibą w Limanowej i Powiatowym Urzędem Pracy zorganizował XII już edycję Limanowskiej Gali Przedsiębiorczości. W kategorii Debiut Gospodarczy Roku 2016 kapituła konkursowa oceniała firmy młode stażem, prowadzące działalność nie dłużej niż trzy lata. W przypadku firmy z Kasinki Małej szczególnie doceniono innowacyjne działanie, przeciwdziałanie bezrobociu oraz szybki rozwój gospodarczy.

Centrum Edukacji i Rozwoju eMKA z siedzibą w Kasince Małej świadczy usługi w dziedzinie kursów językowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych, logopedii i neurologopedii, nauki czytania metodą symultaniczno-sekwencyjną (krakow-

ską), terapii neurefeedback oraz animacji dla dzieci. Specjaliści zatrudnieni w firmie pracują zarówno z dziećmi i dorosłymi zdrowymi, jak i niepełnosprawnymi. Całe Centrum działa w ramach „Mowy i Komunikacji” (eMKA). Nauczanie języka może być na bieżąco wspomagane przez neurofeedback, a ewentualne wady wymowy lub nieśmiałość podczas występów publicznych niwelowane w oparciu o prowadzoną terapię logopedyczną.

Fot. Starostwo Powiatowe w Limanowej

KĄCEK KULINARNY GMINNYCH GOSPODYŃ

Tradycyjny żur wigilijny z grzybami

Wśród 12 dań na wigilijnym stole muszą się znaleźć postne zupy. W Rabie Niżnej w niektórych domach gotowano i podawano żur sporządzony na wywarze z grzybów leśnych, oczywiście samodzielnie zebranych i ususzonych jesienią. W wersji wigilijnej – czyli postnej – zupa była jałowa, nieomaszczona, zaprawiona żurem domowej roboty, który każda szanująca się gospodyni kisiła w garnku glinianym na przypiecku. Podawany był z gotowanymi ziemniakami, a kwaśny był tak, że aż „gębę wykręcało”. Szczególną cechą tej wigilijnej potrawy było to, że pływały w niej duże kawałki suszonych ugotowanych grzybów. Tradycją było, że pod talerz z żurem wkładano kawałek opłatka wigilijnego. Kiedy opłatek przykleił się do talerza zapowiadało to duży urodzaj na grzyby w następnym roku. Oczywiście dawniej żur robiono z grzybów drugiego gatunku. Prawdziwki i zdrowe podgrzybki wyjechały na jarmark lub do miasta i tam uświetniały potrawy wigilijne na miejskich stołach. Nierzadko więc w zupie wigilijnej trafił się sympatyczny suszony

FOT. ARCH

robaczek, co tylko nieznacznie wpływało na jej postny charakter.

Poniżej sprawdzony przepis na żur z grzybami w wersji omaszczonej z masłem i śmietaną:

Dwie garście suszonych grzybów, najlepiej prawdziwków moczymy 2 godziny w zimnej wodzie. Kiedy napęcznieją, gotujemy je do miękkości w ok. 4 litrach wody. Odcedzamy wywar. Grzyby kroimy w małe kawałki. Wywar zaprawiamy żurem żytnim (z butelki). Ilość barszczu zależy od upodobań smako-

wych. Kwaśny osiągniemy wlewając więcej żuru. Dodajemy 2 łyżki masła, gotujemy około 10 minut. Na koniec dodajemy szklankę śmietany (najpyszniejszy, „gładki i aksamitny” jest ze śmietanką kremówką 30%). Doprawiamy solą i pieprzem do smaku. Wsypujemy pokrojone grzyby. Można podawać go z ziemniakami lub pieczywem. Wersja dla osób dbających o linię – patrz akapit pierwszy...

Z zasobów pamięci Bab z Raby skrzastała

ANNA PETRYCKA

Ta, co nie zginęła...

11 listopada w Mszanie Dolnej odbyły się zagórzańskie obchody Święta Niepodległości.

Na placu przed domem strażaka zebrały się delegacje i poczty sztandarowe szkół, jednostek OSP z terenu gminy i miasta Mszana Dolna, władze miejskie – z burmistrzem Józefem Kowalczykiem i przewodniczącą Rady Miasta na czele oraz władze gminy Mszana Dolna z wójtem Bolesławem Żabą i przewodniczącą Rady Gminy Aleksandrą Kanią. Obecni byli również radni obydwu zagórzańskich samorządów, a także radni powiatu limanowskiego. Zebrani przed mszańską remizą przemawiali w asyście orkiestry dętej OSP w Mszanie Dolnej na rynek, gdzie odbyła się uroczysta przysięga „Strzelca”. Przedstawiciele władz samorządowych złożyli przy pomnikach walczących o wolność i niepodległość naszej ojczyzny wiązanek kwiatów i zapalili znicze.

Ks. Jerzy Rażny, proboszcz parafii św. Michała Archaniola w Mszanie Dolnej, przewodniczył modlitwie w intencji tych, którzy zginęli w walkach za nasz kraj. Wszyscy uczestnicy uroczystości wzięli udział we mszy św. sprawowanej w intencji ojczyzny. Wójt Mszany Dolnej skierował słowa podziękowania za piękną oprawę święta delegacjom i pocztom sztandarowym wszystkich szkół oraz druhom – strażakom z jednostek OSP, które co roku licznie biorą udział w tej uroczystości.

Obchody Narodowego Święta Niepodległości miały miejsce również w szkołach gminy Mszana Dolna.

10 listopada w Zespole Placówek Oświatowych z tej okazji odbyła się akademia. Młodzież gimnazjum przedstawiła program słowno-muzyczny, przybliżający społeczności szkolnej tematykę święta. Uczniowie w kilku scenkach opowiedzieli o utracie niepodległości, zaborach i o radości ze wskrzeszenia Polski w 1918 r. W tok

narracji wpleciono utwory poetyckie skłaniające do refleksji nad przeszłością i współczesnością naszej ojczyzny. Wspaniałą ozdobą przedstawienia był występ szkolnego chóru. Wykonano kilka pieśni patriotycznych, a publiczność aktywnie włączyła się w śpiew. Na zakończenie uroczystości dyrektor Anna Piwowarska wyraziła słowa uznania pod adresem uczniów, którzy pięknie zaprezentowali program artystyczny, czym podkreślili wyjątkowość tego święta oraz zaznaczyła, że takie akademie są wspaniałą lekcją historii, ponieważ przypominają nam o walce naszych przodków za wolność i lepszą przyszłość.

Dla uczniów Zespołu Placówek Oświatowych w Kasinie Wielkiej dniem niezwykle uroczystym był 9 listopada. Od samego rana, w galowych strojach, z kotylionami w narodowych barwach, czcili odzyskanie przez Polskę niepodległości. W tym dniu odbyła się też akademia, która była żywą lekcją patriotyzmu dla całej braci szkolnej. Hasłem tegorocznych obchodów były słowa Edwarda Łojana: „Polsko, Ty zawsze wiernych miałaś synów”. Montaż słowno-muzyczny przygotowany przez naszych uczniów był okazją do chwili zadumy i na długo zapadł w serca zebranych – uroczystość podsumowała dyrektor Janina Ziemiąnin.

Również 9 listopada w Zespole Placówek Oświatowych w Mszanie Górnej odbyła się akademia z okazji Święta Niepodległości. Wiersze i narracja przeplatana była pieśniami pięknie wykonanymi przez chórki uczennic gimnazjum. Repertuar poważny, a zarazem łatwo dostępny dla najmłodszych słuchaczy szkoły. W akademii zaangażowani byli uczniowie z różnych klas, począwszy od klasy III szkoły podstawowej. Tło stanowiła dekoracja z przewodnim cytatem: „Ta, co nie zginęła...”. Na uwagę zasługuje zaangażowanie wszystkich uczniów szkoły w uczenie święta – podkreślają opiekunowie szkolnej akademii. Wychowankowie wszystkich klas wraz z wychowawcami przygotowali kotyliony, które dekorowały ich galowe stroje.

Apel zakończyła przemowa dyrektor Marty Skowronek na temat patriotyzmu młodych Polaków.

DOROTA BOROWIEC
(na podstawie materiałów
nadesłanych do redakcji)

Rozwój szkolnictwa w

Grudzień 2004

Jesień 2005

W poprzednich numerach naszej gazety zostały już opisane historie szkół w Glisnem i w Rabie Niżnej. Teraz kolej na rozwój szkolnictwa w Olszówce.

Niestety w szkolnym archiwum znaleziono tylko kronikę założoną za czasów pani dyrektor Julii Wacławik i obejmuje ona notatniki, artykuły i zdjęcia z lat 1999-2010, dlatego też wcześniejsze dzieje nie są nam znane.

W kronice znajdują się wzmianki, że Szkoła Podstawowa w Olszówce została wybudowana w 1927 r. Ponadto za czasów dyrektor Janiny Sowińskiej, obejmującej stanowisko w latach 1951-1978, szkoła osiągnęła wysoki poziom w zakresie bazy lokalowej i dydaktyki. Dodatkowo ze strony Urzędu Gminy możemy dowiedzieć się, że budynek szkoły przeszedł w 1994 roku generalny remont.

1 września 1999 r. powstał Zespół Szkoły i Przedszkola w Olszówce.

W 2006 roku odbyła się w parafii w Olszówce wizytacja kanoniczna ekscelencji biskupa Jana Szkodonia, który podczas swojej wizyty odwiedził również szkołę i spotkał się z Radą Pedagogiczną. Rozmawiali o problemach dotyczących wychowania. Na pamiątkę tego wydarzenia dokonał wpisu do kroniki szkolnej.

W 2004 roku rusza budowa sali gimnastycznej, na którą szkoła pozyskała finanse z budżetu Gminy Mszana Dolna oraz z budżetu Ministerstwa Edukacji Narodowej. Budowa trwa trzy lata i w 2007 roku nowoczesna pełnowymiarowa sala gimnastyczna była już gotowa. W tym samym roku w szkole utworzono pracownię komputerowo-multimedialną, z której bardzo chętnie korzystają uczniowie.

W 2008 roku w Olszówce odbyła się niecodzienna uroczystość – Wojewódzka Inauguracja Roku Szkolnego 2008/2009 z udziałem wielu dostojnych gości – przedstawicieli parlamentu, kuratorium, władz samorządowych i lokalnych, a także rodziców i uczniów. Inauguracja rozpoczęła się Mszą Św. w kościele pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela w Olszówce pod przewodnictwem kard. Stanisława Dziwisza. Po Mszy Św. wszyscy udali się do Zespołu Szkoły i Przedszkola, gdzie nastąpiło uroczyste przecięcie wstęgi, poświęcenie i otwarcie sali gimnastycznej oraz obiektów rekreacyjno-sportowych tj. wielofunkcyjnego boiska z bieżnią oraz placu zabaw dla dzieci, które zostały sfinansowane z budżetu Gminy Mszana Dolna.

Zgodnie z priorytetami edukacyjnymi kadra pedagogiczna przywiązuje znaczną wagę do wychowania regionalnego. Uczniowie zdobywają wiedzę nie tylko na lekcjach, ale także w czasie wycieczek po bliższej i dalszej okolicy, gdzie poznają zabytki, ciekawe miejsca oraz podziwiają piękną przyrodę swojego regionu.

W szkole od 1993 roku działa koło PTTK, którego członkowie co roku biorą udział w Młodzieżowym Zlocie im. Cze-

Olszówce

Nie tylko na lekcjach uczniowie zdobywają wiedzę. W czasie wycieczek po najbliższej i dalszej okolicy poznają zabytki, ciekawe miejsca i mogą podziwiać piękną przyrodę ojczystego kraju.

Kulig na Żarębkach.

Lipiec, sierpień – trwają prace przygotowujące obiekt do użytku

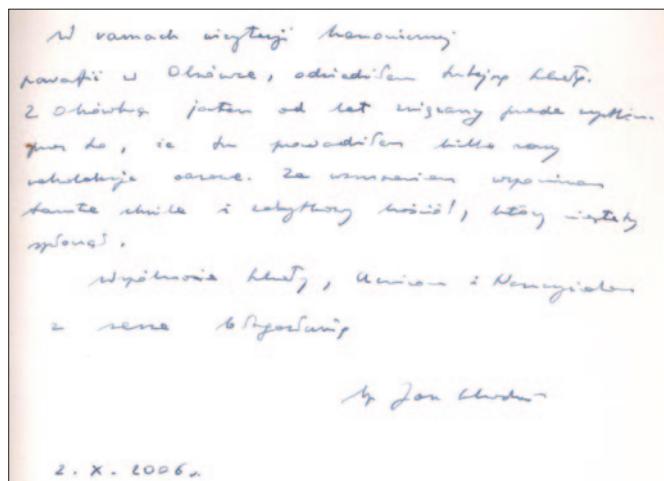
sława Trybowskiego oraz od 2001 roku uczestniczą w Ogólnopolskim Konkursie Krajoznawczym pt. „Poznajemy Ojcowiznę”, gdzie rozślawiają urodę Górców i chwalą się tradycjami zagórzańskimi, które przetrwały i są kultywowane w naszych stronach.

Od 2003 roku Zespół Szkoły i Przedszkola jest współorganizatorem corocznych gminnych przeglądów kolędniczych, gdzie

w zmaganiach konkursowych startuje 13 grup kolędniczych ze wszystkich placówek oświatowych z terenu Mszanay Dolnej. Takie przeglądy pokazują młodemu pokoleniu rodzime tradycje zagórzańskie i uczą ich szacunku do własnych korzeni.

Kroniki szkolne zawierają wiele barwnych i odległych przeszłością ważnych chwil z życia szkoły lecz żeby je wszystkie tutaj opisać potrzeba więcej miejsca i informacji, którymi niestety nie operujemy.

AGNIESZKA KUŚ

Jak rozstać się ze smoczkiem

FOT.ARCH.

Dość często rodzice w gabinecie logopedycznym zadają pytanie dlaczego ich dziecko ma problemy z mową. Nie zawsze zdają sobie sprawę z tego, że jedną z przyczyn może być zbyt długotrwałe używanie smoczka.

Do najczęstszych problemów związanych z tym tematem należy:

Utrwalenie się u dziecka niemowlęcego sposobu połykania. Jest to połykanie z językiem ułożonym na dnie jamy ustnej. Wykonuje on ruchy wyłącznie w kierunku przód – tył. Wraz z prawidłowym rozwojem dziecka, język w trakcie połykania powinien zmienić swoje ruchy i unosić się w kierunku podniebienia. Język blokowany smoczkiem czy własnym paluszkiem pozostaje na dnie jamy ustnej. Nie ma szans na osiągnięcie pełnej sprawności niezbędnej do przenoszenia pokarmu w celu rozdrobnienia go i połknięcia. Utrudnione jest także połykanie zalegającej pod masą języka śliny, co prowadzi do nadmiernego ślinienia się.

Niechętnie komunikowanie się z otoczeniem. Może dojść do opóźnienia pro-

cesu gaworzenia, a co za tym idzie – do późniejszego nabywania każdego kolejnego etapu rozwoju mowy.

Słabszy rozwój mięśni narządów artykulacyjnych. Zmniejsza się napięcie mięśni warg, co w późniejszym okresie utrudnia wymowę. Brak pionizacji języka powoduje nieprawidłową artykulację większości głosek.

Dzieci, które długotrwałe ssą smoczki lub kciuki, narażone są także na wady zgryzu oraz deformacje podniebienia.

Kiedy zatem pokusić się o odstawienie smoczka? Psychologowie i lekarze wyznaczają dwie daty:

- około 6. miesiąca życia, kiedy malec poznaje nowe smaki, odruch ssania stopniowo słabnie, a w późniejszym okresie całkiem zanika. Nie oznacza to, że dziecko nagle traci umiejętność ssania – odruch ten jest powoli wypierany przez potrzebę żucia i gryzienia. Zaczynają się pojawiać pierwsze ząbki, zmienia się ułożenie warg, języka oraz sposób połykania
- i około 2. roku życia, kiedy jest bardziej samodzielny i zafascynowany odkrywaniem świata.

Jak poradzić sobie z jego odstawieniem? Każdy z nas ma swoje sprawdzone lub zasłyszane sposoby. Nie zawsze skuteczne i właściwe. Poniżej chciałybyśmy zamieścić listę sposobów, które mogą to ułatwić. Oczywiście wiele zależy od wieku dziecka. Psychologowie i lekarze wyznaczają 2 daty:

- około 6. miesiąca życia, kiedy malec poznaje nowe smaki, odruch ssania stopniowo słabnie, a w późniejszym okresie całkiem zanika. Nie oznacza to, że dziecko nagle traci umiejętność ssania – odruch ten jest powoli wypierany przez potrzebę żucia i gryzienia. Zaczynają się pojawiać pierwsze ząbki, zmienia się ułożenie warg, języka oraz sposób połykania
- i około 2. roku życia, kiedy jest bardziej samodzielny i zafascynowany odkrywaniem świata.

Oto wyjątkowa lista 10 sposobów na wygraną ze smoczkowym nałogiem, wyszukana na <http://www.mamazone.pl>

1. Został, bo było tam miło

Wyjedźcie na weekend. Gdziekolwiek – ważne, by wypad był dla dziecka atrakcyjny. Zaplanujcie więc wspólne zabawy, czytanie książek, rodzinne gotowanie albo po prostu wygłupy. Malec powinien mieć miło zapełniony czas. Najlepiej byłoby, gdybyście do ostatniej chwili mieli ciekawe sprawy do załatwienia, tak by pakowanie przebiegało w pośpiechu (sprawiajcie takie wrażenie). Gdy wsiądziecie do samochodu, rozmawiajcie o tym, co się wydarzyło, aby odwlec chwilę, kiedy dziecko upomni się o smoczek. Już prosi? Zaczynajcie szukać go w torbie, a gdy tam go nie znajdziecie, wytłumaczcie maluchowi, że pewnie smoczek został, ponieważ bardzo mu się tam podobało. Opowiadajcie, co może teraz robić (np. „pewnie łowi ryby”, „przed snem będzie liczył gwiazdy na niebie”). Powtarzajcie, że smoczek świetnie się bawi i sugerujcie smykowi, że dobrze zrobił, zostawiając „przyjaciela” w tak fajnym miejscu.

2. Nie jestem już dzidziusiem

Wspólnie z dzieckiem wrzucie smoczka do zsypu na śmieci, rzeki albo

spalacie w kominku. Ale zanim to zrobicie, musicie dużo rozmawiać o tym, jaki malec jest duży i dzielny. Stawiajcie go w opozycji do małych dzidziusiów, które mają smoczka. Sugerujcie, że ssanie smoka nie przystoi dużym dzieciom, dlatego warto go wyrzucić. Zaproponuj, że czas pożegnać się z „dzidziusiowaniem”, bo starsze dzieci mają fajniej – chodzą później spać, mogą jeść różne smakołyki i same bawić się na placu zabaw. Dziecko przyznało, że jest duże? Niech powie smoczkowi „pa-pa” i wyrzuci go gdzieś daleko w świat.

3. Przyda się małym myszkom

Najmłodszy uwielbia historię o zwierzętach. Przez kilka dni opowiadaj więc na przykład o rodzinie ślimaków, która mieszka w trawie albo ptaków, których gniazdo jest na drzewie. Dom zwierzątek powinien przypominać wasz. Pewnego dnia w rodzinie ślimaków lub ptaków powinny urodzić się młode. Zaproponuj dziecku, że zrobicie maleństwu wyjątkowy prezent – подарujecie im smoczek. Przecież malec jest już duży i go nie potrzebuje, a malutkie zwierzątko bardzo się ucieszą. Wspólnie zapakujcie smoka i połóżcie go na trawie lub drzewie. Uprzedź dziecko, że pewnie ślimaki lub ptaki schowały się przed innymi, bo ich małe potrzebują ciszy i spokoju. Podkreślaj, jak bardzo jesteście dumna z takiej dorosłej decyzji dziecka.

4. Ciągłe się gubi i gubi...

Chyba nie ma takiego malca, który nie lubi bawić się w chowanego. Zaproponuj ukrywanie smoczka. Bawcie się tak przez wiele dni, aż pewnego dnia schowaj smoczek tak, by dziecko go nie znalazło. I na tę okazję przygotuj bajkę o chochlikach, które lubią podbierać różne rzeczy, albo o miłej mróweczce, która płacze co noc i pewnie potrzebowała smoczka. Następnie podrzuć w jakimś miejscu mieszkania prezent dla dziecka – przeprosiny od chochlika lub podziękowanie od mrówki za smoczek.

5. Wolę auto lub lalkę

O czym marzy twoje dziecko? Chce gadającą lalkę a może wielką koparkę?

Zaproponuj mu wyjątkową wymianę – jeśli odda smoczek, kupisz mu upragnioną zabawkę. Możesz powiedzieć, że w niektórych sklepach sprzedawcy zamiast pieniędzy przyjmują smoczki – zaproponuj, że sprawdzicie, w którym sklepie zabawkowym to działa. Następnie wybierzcie się razem na zakupy, ale wcześniej uprzedź ekspedientkę, by nie była zdziwiona rodzajem transakcji.

6. Skąd wziąć na niego receptę?

Tłumacz dziecku, że smoczek może czasem przeszkadzać – na przykład ząbkom, które nie mogą swobodnie rosnąć, bo jest im za ciasno, albo językowi, który musi znosić jego bliską obecność. Podkreślaj, że lekarze nie pozwalają dużym dzieciom mieć smoczka, dlatego kiedy smoczek się zużyje (wystarczy, że go przetniesz lub wymoczysz w soku z cytryny, by przestał być smaczny), trzeba iść po receptę. Odwiedźcie zaprzyjaźnionego lekarza, który zaangażuje się w akcję odstawiania od smoczka. Dziecko powinno samo poprosić o nowego „przyjaciela”, a lekarz wytłumaczy wtedy, że smoczek nie jest dobry dla dużych dzieci i proponuje coś w zamian – zabawkę, torbę łakoci, naklejki z napisem „dzielny pacjent”.

7. Tylko mi przeszkadza

Wbrew pozorom dobrym czasem na pożegnanie ze smoczkiem jest choroba dziecka. Kiedy malec ma katar i kaszle, dużą trudność sprawia mu żucie smoczka. Staraj się nie podawać mu w te dni „przyjaciela”. Powiedz dziecku, że odłożysz go na później, a teraz proponujesz mu na przykład misia do zasypiania i tulenia podczas smutków. Gdy zdrowy malec upomni się o smoczka, możesz powiedzieć, że przecież już go nie potrzebuje, skoro tyle dni radził sobie bez niego albo wytłumaczyć, że „przyjaciela” gdzieś się zawieruszył i po prostu go nie masz.

8. Co będzie, jak cię schowam?

Opowiedz maluchowi o dzieciach, które chowają pod poduszkę zęby mleczne, a w nocy wróżka-zębuszka

przynosi im prezenty. Zapytaj, czy nie chciałby sprawdzić, czy istnieje wróżka-smokowa, która robi miłe niespodzianki. Fajne podarunki mogą też przylecieć do dziecka pocztą. Wystarczy, że wyślecie smoczek w kopercie np. na biegun lub do Afryki, a może stamtąd wróci do niego wyjątkowy upominek. Dobrym pomysłem jest również przygotowanie smoczkowego skarbu i schowanie go np. w dziupli lub norze. Po kilku godzinach, gdy tam wrócicie, by sprawdzić, czy ktoś odnalazł wasz skarb, powinien w tym miejscu leżeć atrakcyjny podarunek dla dziecka.

9. Coraz mniej cię potrzebuję

Zwykle dziecko potrzebuje smoczka w chwilach smutku, podczas jazdy samochodem, kiedy zasypia. Staraj się znaleźć na te momenty zamienniki dla smoczka. Malec płacze? Zamiast smoczka podaj mu specjalnie dla niego wyhaftowaną chusteczkę „na otarcie łez i przepędzenie smutków”. W samochodzie podaj książeczkę lub włącz piosenki dla najmłodszych i wspólnie śpiewajcie. Na czas zasypiania przyda się nowa milutka poduszka, misio, mięciutki kocyk – coś wyjątkowego do przytulania. Możesz też podawać przed snem wodę w niekapku. Po prostu odwlekaj moment podania smoczka, proponując coś w zamian.

10. Nie przerywaj łańcucha

Żadna z metod nie zadziała jeśli będziesz się wahać, wciąż zmieniać zdanie lub metody odzwyczajania od smoczka. Dlatego musisz być konsekwentna. Sposobem na wytrzymanie tego trudnego czasu może być zaznaczanie na ściennym kalendarzu kolejnych dni, w których uda ci się nie podać dziecku smoczka (rodzice czasem znoszą to gorzej niż dzieci).

Zadanie nie należy do łatwych. Nie jest jednak niemożliwe. Rodzic niepewny, nadopiekuńczy, obawiający się płaczu dziecka szybko się podda. Mama czy tato, którzy są przekonani o słuszności decyzji, z całą pewnością lepiej sobie poradzą. Powodzenia!

Oprac. logopeda IRENA MARSZALIK
Centrum Edukacji i Rozwoju eMKa
w Kasince Matej

Czytanie łączy pokolenia

Po raz kolejny Gminna Biblioteka Publiczna włączyła się w akcję Narodowego Czytania. Tym razem fragmenty „Quo vadis” Henryka Sienkiewicza czytano w Kasinie Wielkiej.

Powieść czytali: Ewa Ślaga i Marcin Kowalski – poloniści z ZPO w Kasinie Wielkiej, Halina Jugowicz – bibliotekarka z GBP w Rabie Niżnej oraz gimnazjaliści z Kasiny Wielkiej – Magdalena Rusnarczyk i Dawid Śmieszek.

Elżbieta Ciężadlik przekazała wyrazy wdzięczności wszystkim uczestnikom, którzy odpowiedzieli na zaproszenie: Janinie Ziemianin – dyrektor ZPO w Kasinie Wielkiej, Magdalenie Polańskiej z referatu ds. kultury Urzędu Gminy, Teresie Kicmal – bibliotekarce z ZPO w Kasinie Wielkiej, sołtysowi wsi – Adamowi Wrzecionkowi, Zofii Skolarus – kierownikowi GBP Mszana Dolna i bibliotekarce z gminnych bibliotek oraz młodzieży, a zarazem czytelnikom i przyjaciółom tutejszej biblioteki.

Akcja Narodowe Czytanie organizowana jest przez prezydenta RP od 2012 r. Została zainicjowana wspólną lekturą „Pana Tadeusza” Adama Mickiewicza. W 2013 r. w całej Polsce odbyło się czytanie dzieł Aleksandra Fredry, rok później „Trylogii” Henryka Sienkiewicza, a w 2015 „Lalki” Bolesława Prusa.

Tegoroczna lektura została wybrana w drodze internetowego głosowania

spośród pięciu propozycji. Wybór „Quo vadis” autorstwa Henryka Sienkiewicza zbiegł się szczęśliwie z ogłoszeniem przez Sejm RP roku 2016 – Rokiem Henryka Sienkiewicza, w związku ze 170. rocznicą urodzin oraz 100. rocznicą śmierci noblisty.

Z kolei w ostatnim tygodniu października w bibliotece szkolnej ZPO w Kasinie Wielkiej odbyła się akcja głośnego czytania pod hasłem „Czytanie łączy pokolenia”. Zorganizowano ją z okazji Międzynarodowego Miesiąca Bibliotek Szkolnych 2016. Uczniom przedszkola i klas 1-6 czytali dziadkowie, babcie, rodzice, nauczyciele emerytowani, nauczyciele szkoły i uczniowie gimnazjum. W budynku „B” szkoły w akcję włączyli się: Helena Wilczek, Wioletta Pustelnik, Jolanta Kubowicz, Maria Buksa, Bolesław Jania, dyrektor Janina Ziemianin. W pięknej interpretacji przedstawili oni dzieciom utwory polskich poetów, wiersze swojego dzieciństwa, które dawno temu czytali im również ich rodzice. Swoją obecnością akcję głośnego czytania w budynku „A” uświetnili: Janina Solarz, Maria Drag, Danuta Skolarus, Piotr Lulek, Rafał Nowak, wicedyrektor Grażyna Gil. Spotkanie z każdym gościem poprzedzało przedstawienie krótkiej scenki w wykonaniu gimnazjalistów, nawiązującej do czytanego wiersza. Goście fantastycznie nawiązywali kontakt z uczniami, rozmawiając o treści i przesłaniu prezentowanych utworów. Opowiadali także o swoich zainteresowaniach czytelniczych i o tym, jak

ważne było i jest czytanie w życiu każdego człowieka.

Dzięki tej inicjatywie dzieci miały okazję poznać osoby, które działają na rzecz promowania tradycji regionalnych w swojej miejscowości. Piotr Lulek oprócz zachęcania do czytania, opowiedział uczniom o zespole regionalnym Kasinianie – Zagórzanie i orkiestrze Echo Zagórzan. Zachęcał uczniów do kultywowania i poszanowania zagórzanskich tradycji regionalnych, które pięknie opisał w swojej książce. Podarował szkole uszyty „róg obfitości” z wyhaftowaną nazwą szkoły. Maria Drag jako długoletnia członkini zespołu regionalnego zaprezentowała uczniom strój regionalny oraz opowiedziała o występach, do których sama pisała scenariusze. Rafał Nowak opowiadał dzieciom o tym, jak szyje się stroje regionalne, ponieważ jest to jego praca i pasja. Wszyscy goście na pamiątkę wspólnego czytania podarowali dzieciom słodycze, ciastka, książeczki lub pamiątki regionalne. Dzieci otrzymały również pamiątkowe zakładki do książek.

Podczas akcji czytelniczej bibliotekę odwiedził korowód postaci literackich przygotowany przez świetlicę szkolną, wybrano najładniejszy strój i wręczono nagrody. Świetlica szkolna ZPO w Kasinie Wielkiej wspólnie z biblioteką realizowała w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa projekt czytelniczy pt. „Bez czytania nie ma nauczania – Parada postaci literackich”. Dzieci z każdej grupy świetlicowej w wyznaczonym czasie wspólnie z nauczycielem świetlicy czytały książeczki z biblioteki. Same wybierały bohatera literackiego i przygotowywały bajkowy strój. Wspólnie z opiekunem uczniowie wykonali dekorację na bal postaci literackich. Podczas uroczystego podsumowania projektu korowód bajkowych postaci odwiedził szkolne klasy, a wszystkie bajkowe postacie wzięły udział w balu.

DOROTA BOROWIEC
(na podstawie materiałów nadesłanych do redakcji)

Sienkiewicz jak malowany

9 grudnia rozstrzygnięto konkurs plastyczny zorganizowany przez Gminną Bibliotekę Publiczną, Wójta Gminy Mszana Dolna oraz redakcję gazety „Nasza Gmina Mszana Dolna” – „Bohaterowie utworów Henryka Sienkiewicza”.

Temat tegorocznego konkursu miał na celu popularyzację wiedzy o życiu i twórczości wybitnego noblisty, Henryka Sienkiewicza. Sejm RP ogłosił rok 2016 „Rokiem Henryka Sienkiewicza” w związku ze 170 rocznicą urodzin oraz 100 rocznicą śmierci naszego wybitnego pisarza.

Uczestnicy konkursu musieli wykazać się znajomością utworów Sienkiewicza oraz talentem i umiejętnościami plastycznymi.

Podczas uroczystego spotkania w sali obrad Urzędu Gminy nagrody i dyplomy uczestnikom wręczał Wójt Gminy Mszana Dolna Bolesław Żaba, Przewodnicząca Rady Gminy Aleksandra Kania oraz Dyrektor GBP Zofia Skolarus.

Do konkursu plastycznego przystąpiło 59 osób (56 dzieci ze szkół podstawowych i gimnazjów oraz 3 osoby dorosłe) z terenu Gminy Mszana Dolna.

Komisja konkursowa w składzie: Iwona Piecuch – przewodnicząca, Józefa Potaczek i Adam Rusnarzyk, po obejrzeniu nadesłanych na konkurs prac oraz wnikliwym ich przeanalizowaniu przyznała następujące nagrody:

kategoria I – kl. V, VI szkoły podstawowej i gimnazjalne:

I miejsce wraz z nagrodą pieniężną w wysokości 300 zł – Emilia Karpierz z kl. II A Gimnazjum w Kasince Małej;

II miejsce wraz z nagrodą pieniężną w wysokości 150 zł – Patryk Bieniek z kl. III B Gimnazjum w Rabie Niżnej, Dominika Potaczek z kl. VI Szkoły Podstawowej w Olszówce i Daniel Filipiak z kl. IV Szkoły Podstawowej nr 3 w Kasince Małej;

III miejsce wraz z nagrodą pieniężną w wysokości 100 zł – Izabela Pajdzik z kl. V Szkoły Podstawowej nr 2 w Lubomierzu, Paulina Wojtyczka z kl. VI Szkoły Podstawowej nr 2 w Lubomierzu i Natalia Boduch z kl. III B Gimnazjum w Kasince Małej.

Ponadto Komisja postanowiła przyznać **wyróżnienia**. Otrzymali je: Natalia Wojtyczka – z kl. V Szkoły Podstawowej nr 2 w Lubomierzu, Magdalena Biernat – z kl. VI Szkoły Podstawowej w Olszówce, Julia Macuga – z kl. V Szkoły Podstawowej w Olszówce, Roksana Kubińska – z kl. VI Szkoły Podstawowej w Olszówce i Natasza Strug – z kl. V Szkoły Podstawowej nr 2 w Kasince Małej;

w kategorii II – młodzież – prac nie zgłoszono;

w kategorii III – dorośli – komisja przyznała:

I miejsce wraz z nagrodą pieniężną 500 zł – Małgorzacie Jugowicz z Raby Niżnej;

II miejsce wraz z nagrodą pieniężną 300 zł – dla Zofii Sokół – z Olszówki.

Nagrodę specjalną dla najmłodszego uczestnika konkursu – zestaw farb akrylowych – ufundowaną przez przewodniczącą jury, Iwonę Piecuch, otrzymała Marzena Nawara uczennica kl. IV Szkoły Podstawowej w Olszówce.

Wysiętek każdego z uczestników konkursu organizatorzy docenili dyplomem za udział i drobnym upominkiem.

– *Wszystkim osobom biorącym udział w konkursie oraz ich opiekunom gratulujemy wyobraźni i wrażliwości artystycznej oraz znajomości literatury polskiej* – podkreślają organizatorzy.

Nagrody pieniężne ufundował Wójt Gminy Mszana Dolna, Bolesław Żaba. Upominki dla wszystkich uczestników konkursu, nagrody rzeczowe dla wyróżnionych osób oraz słodki poczęstunek ufundowała Gminna Biblioteka Publiczna.

ELŻBIETA CIĘŻADLIK

Wigilijne stoisko gospodyń z Olszówki w Nadarzynie

Koło Gospodyń Wiejskich w Olszówce promowało gminę w dniach 25-27 listopada w Centrum Targowo- Kongresowym PTAK WARSZAW EXPO w Nadarzynie pod Warszawą podczas największej imprezy branży rolno-spożywczej „Centralne Targi Rolnicze”. W ich ramach można było zobaczyć najnowocześniejszą technologię rolniczą i sadowniczą, najnowsze środki do produkcji i ochrony rolnej, wystawę zwierząt i zdrową żywność oraz wiele atrakcji tj. występ zespołu Mazowsze oraz festiwal Disco Polo.

W związku z obchodami jubileuszu 150-lecia istnienia Kół Gospodyń Wiejskich oraz zbliżającymi się Świętami Bożego Narodzenia Krajowy Związek Rolników, Kótek i Organizacji Rolniczych i Fundacja 150-lecia KGW zorganizowała X Ogólnopolską Prezentację Stołów Świątecznych (Bożonarodzeniowych), nad którą Patronat Honorowy objął ks. kardynał Kazimierz Nycz. KGW z różnych zakątków naszego kraju, na nakrytych świątecznych stołach, prezentowały potrawy regionalne. Kapele i zespoły śpiewacze pokazały ob-

rzędowość swoich regionów, wykonując kolędy i pastorałki oraz pieśni ludowe. Twórcy ludowi zaprezentowali również swoje prace. Nie zabrakło wśród nich Koła Gospodyń Wiejskich z Olszówki.

Gospodynie z KGW Olszówka wraz z kilkusobową grupą mieszkańców oraz władzami samorządowymi – radną powiatu Ewą Filipiak, przewodniczącą Rady Gminy Aleksandrą Kanią i radnymi Olszówki: Jolantą Mardausz i Piotrem Żurkiem – promowały gminę Mszana Dolna. Przygotowana przez nie prezentacja stołu wigilijnego, na którym

znajdowało się 12 tradycyjnych potraw, przygotowanych według starych receptur, przyciągała wzrok zwiedzających i wzbudzała duże zainteresowanie. Wśród ręcznie wykonanych ozdób świątecznych na wigilijnym stole znalazły się potrawy: zupa grzybowa, barszcz czerwony z uszkami, pierogi z kapustą i grzybami, kapusta z grochem, pstrąg, kompot z suszu. Nie zabrakło również potraw świątecznych: kaczkę nadziewaną i schabu ze śliwką. Nie mniejszy zachwyt wzbudziły upieczone przez olszowskie gaździny ciasta, w szczególności gałązka wigilijna oraz nalewki. Stoisko z ręcznie wykonanymi stroikami i ozdobami świątecznymi oraz piękną podłazniczką nie uszło uwadze zwiedzających. Swoje rękodzieło ludowe pokazał młody artysta, Bogusław Nawara.

Nie zabrakło również gromkich braw po występach grupy obrzędowej, która

w dwóch scenach pokazała zwyczaj kołędowania z gwiazdą i turoniem. Wspañiała gra aktorska dziada i żydów, piękny śpiew i przygrywająca kapela oraz przepiękne stroje wzbudziły wielki aplauz zgromadzonej publiczności.

– *Udział w takiej imprezie był dla nas ogromnym zaszczytem, dlatego serdecznie dziękujemy Elżbiecie Sowińskiej – wiceprzewodniczącej Rady Krajowej KGW za zaproszenie oraz Jarostawowi Poszepczyńskiemu – dyrektorowi Wydziału KGW w KZRKiOR za bieżącą koordynację udziału w Targach – swoją wdzięczność wyrażają członkinie Koła Gospodyń Wiejskich w Olszówce. – Słowa podziękowania kierujemy również do władz Urzędu Gminy Mszana Dolna za wsparcie finansowe tego przedsięwzięcia udzielone w ramach realizacji zadania publicznego pn. „Bóg się rodzi... – tradycje, kultura i kulinaria Świąt Bożego Narodzenia u Zagórzan”. Dzięki zaangażowaniu członków wspierających KGW w Olszówce, młodzieży oraz kapeli – na czele z panem Janem Nawarą – nasza miejscowość i gmina była godnie reprezentowana. Wszyscy uczestnicy długo będą wspominać wrażenia, jakie pozostały im po tym wyjeździe.*

TERESA POTACZEK
BEATA POTACZEK

Zapraszamy na przeglądy kołędnicze

*Przyślmy tu po kołędzie niech Wam za przykre nie będzie, a czy będzie czy nie będzie taki rozkaz powstał wszędzie, że się kołędować będzie.
Nie przyšli my tu po wołu bo nie mamy dla niego okotu, ani po barana bo nie mamy dla niego siana, ani po kozę bo ją do worka nie włożę.
Przyšli my tu po kawot świńskiego ciała żeby się nasa i Wasa dusa do nieba dostała.
Ja Wam powinszować na tym nowym roku szczęścia, fortuny, a po śmierci niebieskiej korony dostąpić, żeby się Wam mnożyło, darzyło, a nawet dziesięcioryło.
W kumorze, oborze, czego daj Panie Boże. Ament.
Dalej bracia przystępujcie ładnie wszystkim kołędujcie...*

Te i inne życzenia usłyszycie Państwo na Przeglądzie Kołędniczym Dzieci i Młodzieży 6 stycznia 2017 roku w Olszówce. Do remizy OSP zapraszamy o godz. 10. Wystąpią dziecięce i młodzieżowe grupy kołędnicze z terenu gminy Mszana Dolna.

Dwa tygodnie później, 21- 22 stycznia 2017 r., w Szkole Podstawowej nr 2 w Kasince Małej, odbędzie się Powiatowy Przegląd Kołędniczy „Zagrojcie Ta Turoniowi”. W ciągu dwóch dni na konkursowej scenie wystąpi 26 grup kołędniczych z powiatu limanowskiego wybranych na przeglądach gminnych. W Kasince Małej przegląd rozpoczyna się o godz. 14 (w sobotę i w niedzielę).

Przeżyjmy to na nowo... jak co roku doznajmy magii świąt Bożego Narodzenia. Poddajmy się czarowi postaci występujących w kołędzie.

Święta Bożego Narodzenia to dla każdego z nas najpiękniejszy okres w roku kalendarzowym. To bardzo radosny i piękny czas – ze względu na porę roku oraz charakter ich przeżywania. Dla chrześcijan jest to wyjątkowe święto – na świat przychodzi Boże Dziecię, które odmieniło nasze życie,

Święta Bożego Narodzenia to dla każdego z nas najpiękniejszy okres w roku kalendarzowym. To bardzo radosny i piękny czas – ze względu na porę roku oraz charakter ich przeżywania. Dla chrześcijan jest to wyjątkowe święto – na świat przychodzi Boże Dziecię, które odmieniło nasze życie, dając nadzieję, ucząc miłości i pokory.

dając nadzieję, ucząc miłości i pokory. Święta Bożego Narodzenia poprzedza Adwent, czyli czas oczekiwania na przyjście Mesjasza, przez chrześcijan przeżywany równie radośnie i pobożnie.

Na przełomie wieków nagromadziło się wśród naszych mieszkańców wiele zwyczajów i obrzędów związanych z „Godnymi Świątami”. Niektóre przetrwały do dziś – zachowały się lepiej, inne są już zapomniane i mało praktykowane.

Ważnym elementem kolędy był strój, w który kolędnicy się ubierali – odwrócone kozuski z długim włosiem symbolizowały bogactwo, dobry urodzaj, szczęście. Podobnie urodzaj i odradzanie się zbóż i plonów tej ziemi symbolizowały powrósła, którymi przepasani byli kolędnicy, sypanie owsem, padanie i powstawanie Turonia – jego magiczne wręcz cucenie i ożywienie – jako symbol odradzania się życia. Dawniej gospodarze wierzyli, że po przyjęciu kolędników w gospodarstwie będzie się darzyło, toteż kolędnicy starali się odgrywać te postacie z wielką starannością, a swoje stroje wykonać zgodnie z tradycją.

Po Pasterce chodzili „Podłaźnicy” – składając życzenia gospodarzom i posypując zebranych owsem. Dzień Bożego Narodzenia to czas dla siebie i rodziny. Dopiero w św. Szczepana można było odwiedzać znajomych i sąsiadów, a wieczorem po domach zaczęli chodzić kolędnicy. Zagórze posiada bardzo bogatą tradycję kolędowania. Młodzi chłopcy tworzyli małe 3-5 osobowe grupki i chodzili po wsi śpiewając kolę-

Przeżywajmy nasze piękne tradycje kolejny raz, zachowajmy je dla następnych pokoleń, wspólnie twórzmy naszą piękną zagórzeńską tradycję i historię.

dy i pastorałki oraz składając życzenia. Czasem niektórzy mieli ze sobą piękną Zagórzeńską gwiazdę, czy też szopezkę, co dodawało kolorytu tej grupie. Starsi i kawalerowie chodzili w większych grupach z gwiazdą, turoniem i innymi przebierańcami. Grupie towarzyszyła prawie zawsze muzyka, co powodowało, że często wpuszczani byli do domów, w których na zakończenie kolędy odbywały się zabawy.

Niektórzy chodzili z „żywą szopką”, a jeszcze inni chodzili z „szopką lalkową”, czy też jako „grupa pastuszków”.

Na naszym terenie po kolędzie chodzili, i czasem jeszcze chodzą, orkiestry dęte. Po kolędzie chodzono cały karnawał, aż do święta Matki Boskiej Gromniczej.

Przetrwiał również piękny zwyczaj chodzenia przebierańców w św. Trzech Króli, którzy składają życzenia, recytują swoje kwestie i śpiewają kolędy.

Od kolędników chcemy wszystkim przekazać jak najlepsze życzenia świąteczne i noworoczne i pozwólcie, że uczynimy to ich słowami:

*Na słońce na zdrowie na to Boże
Narodzenie
Zeby sie Wom darzyło wszystko
stworzenie
W kumorze w oborze dej Panie Boże
W kazdym kotku po dzieciotku
a na piecu troje
Zebyście łorali styroma pugami jak
nie styroma to trzoma*

*Jak nie trzoma to dwoma a jak nie
dwoma to jednym ale godnym
Zebyście mieli tyle cielicek kielo jes
w leście jedlicek
Zebyście mieli tyle wołków kielo
w leście kotków
Zebyście byli zdrowi i weseli jako
w niebie Janieli
Jament.*

Jeszcze raz serdecznie zapraszamy. Spotkajmy się licznie w Olszówce i Kasince Małej. Przeżywajmy nasze piękne tradycje kolejny raz, zachowajmy je dla następnych pokoleń, wspólnie twórzmy naszą piękną zagórzeńską tradycję i historię.

PIOTR LULEK

Zainteresowany, Zorientowany i Zaangażowany, czyli 3xZ

6 października w Olszówce odbyło się spotkanie zorganizowane w ramach projektu „3xZ – Zainteresowany, Zorientowany i Zaangażowany – aktywny Obywatel”, który jest zadaniem publicznym zleconym w ramach Programu Fundusz Inicjatywy Obywatelskich na lata 2014-2020, realizowanym aktualnie przez Stowarzyszenie „Razem dla Regionu”.

Na prelekcję zostały zaproszone mieszkanki i członkinie miejscowego Koła Gospodyń Wiejskich. Głównym celem projektu jest złagodzenie problemu niskiego stopnia aktywności wśród mieszkańców i organizacji pozarządowych na wsi i w małych miastach.

W imieniu organizatora wszystkich przybyłych na prelekcję przywitała Iwona Kuzak – skarbnik Stowarzyszenia „Razem dla Regionu”, która omówiła pokrótce cele i zadania realizowane w ramach projektu. Pierwsza część spotkania rozpoczęła się wystąpieniem radnego Kamienicy – Hilarego Majewskiego. Radny przedstawił prezentację multimedialną i omówił kwestie związane z samorządami, partycypacją społeczną, zadaniami Samorządu Terytorialnego – gminy, powiatu oraz województwa. Radny podkreślił również problem, jakim jest niski stopień aktywności wśród mieszkańców i organizacji pozarządowych na wsi i w małych miastach. Przedstawiał istotę znaczenia partycypacji obywatelskiej. Skupił swoją uwagę głównie na kwestiach związanych z sołectwem – funduszem sołeckim, czyli tym, co najbardziej dotyczyło uczestników spotkania. Po wygłoszonej prelekcji odbyły się warsztaty artystyczno-plastyczno-manualne prowadzone przez Edytę Kolawę oraz Ewelinę Król, podczas których zebrane panie wykonywały biżuterię ze sznurka.

17 listopada Stowarzyszenie „Razem dla Regionu” zorganizowało kolejne spotkanie w ramach projektu „3xZ”.

Babki z Raby na warsztatach z FIO

KGW Olszówka

Tym razem spotkanie odbyło się w Rabie Niżnej, a uczestniczyły w nim gościnnie panie z Koła Tradycji Ludowej „Babki z Raby”. Spotkanie rozpoczął prezes Stowarzyszenia „Razem dla Regionu” – Bronisław Dutka, który serdecznie przywitał przybyłe panie, opowiedział o funkcjonowaniu stowarzyszenia i realizowanych aktualnie zadaniach, a przede wszystkim omówił kwestie związane z realizacją projektu. Następnie głos zabrał radny Kamienicy – Hilary Majewski. W ramach spotkania zebrani otrzymali materiały edukacyjne związane z tematyką poruszaną na spotkaniu oraz gadżety Stowarzyszenia „Razem dla Regionu”. Po wygłoszonej prelekcji odbyły się warsztaty artystyczno-plastyczno-manualne. Panie z Koła Tradycji Ludowej „Babki z Raby” pod przewodnictwem głównego opieku-

na – Haliny Jugowicz przyjęły przedstawicieli Stowarzyszenia „Razem dla Regionu” bardzo serdecznie i miło. Upieczone ciasta i pięknie przyozdobione pierniczki, swojski smalec sprawiły, że wszyscy zebrani czuli się bardzo dobrze i swobodnie w swoim towarzystwie. Przedstawiciele Stowarzyszenia oraz zebrane panie miały możliwość podziwiania pięknie wykonanych prac manualnych Stanisławy Blecharczyk, jednej z aktywnych pań należących do Koła Tradycji Ludowej „Babki z Raby”. Technika decoupage, malowidła na szkle, kwiaty z suchych liści, pięknie przyozdobione pierniczki, swojski chleb – to tylko niektóre z licznych zdolności pani Stanisławy.

DOROTA BOROWIEC
(na podstawie materiałów
nadesłanych do redakcji)

Folklor w rozkwicie

Jury 42. Festiwalu Folklorystycznego Słaza doceniła mszańskich muzyków. Impreza odbyła się 6 listopada, ściągając tłumy instrumentalistów, gawędziarzy, śpiewaków i grup śpiewaczych.

Nagrody i wyróżnienia przyznawała Komisja Konsultantów w składzie: Aleksandra Szurmiak-Bogucka – etnomuzykolog; Benedykt Kafel – etnograf; Artur Czesak – językoznawca; Marek Harbaczewski – choreograf. Spośród zespołów regionalnych występujących w kategorii „młodzież” wyróżnienie w postaci nagrody pieniężnej w wysokości 500 zł otrzymał młodzieżowy zespół regionalny Olszowianie z Olszówki za program „Rwanie lnu”.

W kategorii „Muzyki ludowe” wśród dorosłych I miejsce i nagrodę pieniężną w wysokości 500 zł przyznano muzyce z zespołu Kasinianie – Zagórzanie z Kasiny Wielkiej. W tej kategorii nagrodzono również młodzież: I miejsce wraz z nagrodą rzeczową i okolicznościowym upominkiem otrzymała Dolina Mszanki z Mszany Górnej; III miejsce i okolicznościowy upominek przyznano muzyce Olszowianie z Olszówki.

Wśród instrumentalistów ludowych doceniono występ Tobiasza Krzystofa z Mszany Górnej, który w kategorii osób dorosłych otrzymał II miejsce wraz z nagrodą pieniężną w wysokości 200 zł oraz

nominaację na 51. Ogólnopolski Konkurs Gawędziarzy, Instrumentalistów, Drużbów i Starostów Weselnych „Sabałowe Bajania” w Bukowinie Tatrzańskiej (sierpień 2017 r.). Wśród dzieci III miejscem i nagrodą rzeczową nagrodzono Patrycję Dudzik z Łostówki.

W kategorii „Śpiew solowy” wśród dorosłych II miejsce i nagrodę pieniężną w wysokości 200 zł otrzymał Bogusław Nawara z Olszówki. Również trzecie miejsce i nagrodę rzeczową przyznano Joannie Potacek z Łostówki (kategoria dziecięca).

Wyróżnienia w postaci okolicznościowych upominków otrzymały dwie „nasze” dorosłe grupy śpiewacze: Kasinianie-Zagórzanie z Kasiny Wielkiej oraz KGW z Olszówki. Dwa równorzędne II miejsca i nagrody rzeczowe w dziecięcej kategorii grup śpiewaczych przyznano Olszowiankom z Olszówki i Małym Łostowiankom z Łostówki.

W kategorii dorosłych gawędziarzy wyróżniono Patryka Grzędziaka z Mszany Górnej oraz Andrzeja Ciężadlika z Mszany Dolnej (członka Zespołu Regionalnego Kasinianie – Zagórzanie).

W protokole ze swoich obrad członkowie komisji podkreślili duże znaczenie festiwalu folklorystycznego „Limanowska Słaza” dla aktywizacji ruchu regionalnego Ziemi Limanowskiej: „*Cieszy nas duża liczba uczestników, pojawianie się nowych, młodych wykonawców i liczy*

ny udział publiczności w koncertach „Limanowskiej Słazy”. Zwracamy uwagę, aby bardziej zadbać o dopracowanie gwarowej formy tekstów zarówno śpiewanych, jak i mówionych. Wieloletni warsztatowy charakter festiwalu w widoczny sposób przyczynił się do stale wzrastającego merytoryczno-artystycznego poziomu występujących grup i wszystkich wykonawców. Występy na scenie Limanowskiego Domu Kultury stały się w dzisiejszym czasie sposobem przekazywania tradycji pokoleniom urodzonym już w XXI wieku. Dzięki temu ruch folklorystyczny Powiatu Limanowskiego w swojej większości jest przykładowy w skali Małopolski. Należy tylko mieć nadzieję, że ta z niemałym trudem wypracowana forma prezentacji i doskonalenia warsztatu będzie kontynuowana”.

W tegorocznej edycji Limanowskiej Słazy wystąpiło:

- 14 zespołów regionalnych, w tym 8 dorosłych, 2 młodzieżowe i 4 dziecięce;
- 2 grupy regionalne,
- 12 muzyk: 6 dorosłych, 5 młodzieżowych i 1 dziecięca;
- 16 instrumentalistów: 6 dorosłych, 3 młodzieżowych i 7 dzieci;
- 17 śpiewaków solistów: 7 dorosłych, 1 młodzieżowy, 9 dzieci;
- 14 grup śpiewaczych, 9 dorosłych, 3 młodzieżowych i 2 dziecięce;
- 15 gawędziarzy: 9 dorosłych, 2 młodzieżowych i 4 dzieci;
- 4 mistrzów z uczniami.

Źródło i fot. www.ldk.limanowa.pl

Zagórzański Zespół Folklorystyczny „Dolina Mszanki”

Biblioteka poleca

Kto czyta, więcej wie

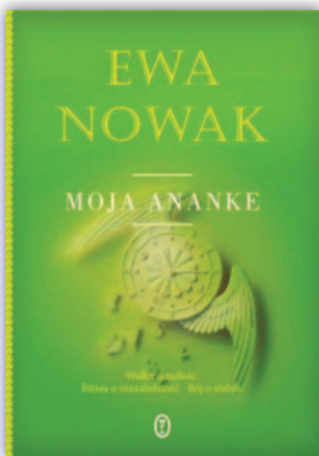
REPORTAŻ

MACIEJ CZARNECKI Dzieci Norwegii. O państwie (nad) opiekunczym

Choć pięćmilionowa Norwegia przyciąga Polaków wysokimi zarobkami i poziomem życia, na idealnym obrazie tego kraju jest rysa. Barnevernet – instytucja siejąca postrach, przed którą imigranci z Europy Wschodniej ostrzegają się na forach internetowych: zabiera dzieci, rozdziela rodziny, posądza rodziców o niestabilność psychiczną, podburza małoletnich do zeznawania przeciwko bliskim. Czy jednak na pewno wszystko jest czarno-białe? Jaki związek z Barnevernet miał Anders Breivik? I dlaczego detektyw Rutkowski w norweskiej prasie nazywany jest Rambo? Maciej Czarnecki przedstawia obie strony medalu, zamiast czerni i bieli ukazując całą gamę szarości i oddając głos norweskim pracownikom społecznym, rodzicom zastępczym, ekspertom. Przede wszystkim jednak słucha uważnie i dokumentuje dzieje rodziców i odebranych dzieci. Jego książka to wstrząsający reportaż o tym, jak cienka potrafi być granica między rajem a piekłem.

DLA MŁODZIEŻY

EWA NOWAK Moja Ananke

„... Przestraszył się trochę, więc przeskoczyłam na temat przeznaczenia. Powiedziałam, że w każdej mitologii istnieje jakieś spersonifikowane fatum. Ja najbardziej lubię Ananke, grecką boginię przeznaczenia. Rafał powiedział, że to ciekawe zagadnienie, czy życiem rządzi przypadek, czy nieuchronny los. Osobiście uważam, że nie ma żadnych przypadków, ale zanim to powiedziałam, Rafał stanął na czerwonym, przez chwilę na mnie popatrzył i powiedział, że jednak się zgadza ze mną i uważa, że nie ma przypadków...”

Starszy i popularny (!) brat-student, który zabiera Cię na imprezy i chwali się Tobą przed znajomymi. Rodzice wyrozumiali bardziej niż inni. Wymarzony facet, przy którym czas staje w miejscu. I przyjaciółka, taka od serca, co czasem wkurza, ale częściej pomaga przetrwać kolejny dzień. Czego chcesz więcej? Jagoda ma osiemnaście lat i z dnia na dzień zdobywa całe to zaplecze wsparcia, które przeciętnej nastolatce zapewnią pełnię szczęścia i beztrudne życie. Nieuchronny los chce jednak inaczej.

Do akcji wkracza bezwzględna Ananke i zaczyna – po swojemu – kombinować...

Moja Ananke to najnowsza powieść autorki bestsellerowej „Bransoletki”.

Ewa Nowak ma niezwykle dar odkrywania i opisywania historii wyjątkowo bliskich nastoletnim czytelnikom. Tak jest i tym razem.

HISTORIA

WITOLD SZABLŃWSKI Sprawiedliwi zdrajcy. Sąsiedzi z Wołynia

Jeden z najlepszych polskich reporterów rzuca nowe światło na rzeź wołyńską.

Rzeź wołyńska to nie tylko liczby ofiar i polityczne spory, ale przede wszystkim poruszające historie ludzi. Witold Szablowski rusza na Ukrainę, by odnaleźć ostatnich żyjących świadków tamtych wydarzeń. Jako pierwszy szuka odpowiedzi na pytanie: kim byli Ukraińcy, którzy pomogli wówczas Polakom?

Wrogość między ludźmi tliła się jeszcze przed wojną. Ale gdy latem 1943 roku ukraińscy nacjonałści zaczęli zabijać dziesiątki tysięcy Polaków, ich ukraińscy sąsiedzi musieli wy-

bierać. Jedni pomagali mordować, a czasem nawet zabijali swoje polskie żony i dzieci. Ale inni ryzykowali życie, chowając Polaków na strychach, w schowkach i stodołach. Co spotkało panią Hermaszewską, gdy z półtorarocznym Mirkiem w ramionach uciekała przed banderowcami? Jakim cudem dziesięć tysięcy Polaków przetrwało w pospiesznie zbudowanej warowni, z której nie było żadnej ucieczki?

Czy żeby ratować innych, trzeba zdradzić swoich? Co polska pamięć o ukraińskich sprawiedliwych mówi o naszej tożsamości? Dlaczego w trudnych czasach największym bohaterstwem bywa zachowanie się po ludzku? Sprawiedliwi zdrajcy to próba odpowiedzi na te ciągle aktualne pytania.

Witold Szablowski – dziennikarz „Dużego Formatu”, autor bestsellerów „Zabójca z miasta moreli. Reportaże z Turcji”, „Tańczące niedźwiedzie”, współautor książki „Nasz mały PRL”. Laureat prestiżowych nagród, m. in.: Nagrody Dziennikarskiej Parlamentu Europejskiego, Nagrody im. Anny Lindh i nagrody PAP im. Ryszarda Kapuścińskiego; nominowany do Nagrody Literackiej NIKE.

DLA DOROSŁYCH

JOJO MOYES Zanim się pojawiłeś

Co robisz, jeśli chcesz uszczęśliwić osobę, którą kochasz, ale wiesz, że to złamie twoje serce?

Jest wiele rzeczy, które wie ekscentryczna dwudziestosześcioletka Lou Clark. Wie, ile kroków dzieli przystanek autobusowy od jej domu. Wie, że lubi pracować w kawiarni Bułka z Masłem i że chyba nie kocha swojego chłopaka Patricka. Lou nie wie jednak, że za chwilę straci pracę i zostanie opiekunką młodego, bogatego bankiera, którego losy całkowicie zmieniły się na skutek tragicznego zdarzenia sprzed dwóch lat.

Will Traynor wie, że wypadek motocyklowy odebrał mu chęć do życia. Wszystko wydaje mu się teraz błahie i pozbawione kolorów. Wie też, w jaki sposób to przerwać. Nie ma jednak pojęcia, że znajomość z Lou wywróci jego świat do góry nogami i odmieni ich oboje na zawsze.

DLA DZIECI

BARBARA KOSMOWSKA Tru

Zajązdek Tru mieszka z mamą, bratem i siostrą w Koniczynach Dolnych, uboższej dzielnicy, w której stoją skromne domy emigrantów. Bo Tru i jego rodzina też są emigrantami i zwykłymi szarakami – inaczej niż Kolorowi, którym na niczym nie zbywa. Pełna uroku i humoru opowiadka o przedsiębiorczym zajączku niejednego może nauczyć i dzieci (od lat 6), i dorosłych (do lat 100). Warto się także dowiedzieć, dlaczego Tru został na koniec nazwany Naprawiaczem Zajęczych Serc...

Wybór: ELŻBIETA CIĘŻADLIK

Biblioteki szkolne poszerzają swój księgozbiór

Osiem tysięcy złotych na zakup książek otrzymały dwie biblioteki – w Zespole Placówek Oświatowych w Kasinie Wielkiej oraz Zespole Placówek Oświatowych w Rabie Niżnej – które realizują wieloletni rządowy program pt. „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”. Całkowity jego koszt to 10 tys. zł.

Głównym celem projektu jest rozwijanie zainteresowań uczniów przez promowanie i wspieranie rozwoju czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, w tym zakup nowości wydawniczych, uatrakcyjnienie księgozbiorów bibliotek szkolnych i pedagogicznych oraz wzmocnienie potencjału i roli bibliotek szkolnych i pedagogicznych.

Biblioteki zakupiły książki zgodnie z zainteresowaniami uczniów szkół podstawowych i gimnazjów.

Aktualnie szkoły realizują kolejne działania promujące program. Organizują lekcje biblioteczne, konkursy, warsztaty oraz akcje czytelnicze z wykorzystaniem księgozbioru biblioteki – w szczególności książek zakupionych z programu. Prowadzą też spotkania z rodzicami, dotyczące wpływu czytania na rozwój intelektualny i emocjonalny dzieci.

Efektem programu ma być zwiększenie atrakcyjności oferty bibliotek szkolnych poprzez zwiększenie udziału nowości wydawniczych w zbiorach bibliotek, wzrost dostępności woluminów w bibliotekach szkolnych oraz rozwój współpracy pomiędzy szkołami a bibliotekami publicznymi.

Rządowy program „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” będzie realizowany w latach 2016-2020. Na kolejny rok do Gminy Mszana Dolna wnioski złożyło dziewięć placówek oświatowych.

AGNIESZKA KUŚ

Mural w ZPO w Mszanie Górnej

Mural – rodzaj malatury, nazwa pochodzenia hiszpańskiego oznaczająca w skrócie dzieło dekoracyjnego malarstwa ściennego. Murale można zdefiniować jako wielkoformatową grafikę na ścianach budynków.

Od kwietnia do czerwca 2016 roku, 16 uczniów z klas III gimnazjum ZPO w Mszanie Górnej brało udział w zajęciach: „Autorytet, wzorzec, ikona, idol” krakowskiej Fundacji Sztuki Nowej „Znaczy się” w ramach projektu „Jestem kulturalna, jestem kulturalny”. Celem zajęć była próba odpowiedzi na pytanie o istnieniu bohatera we współczesnym świecie i jego wpływu na współczesną kulturę i sztukę. Uczestnicy podczas warsztatów tworzyli indywidualne kolaże swoich superbohaterów, starając się odpowiedzieć

na pytanie: „Ile ideału jest w autorytecie”. Wykorzystując działania interdyscyplinarne takie jak „Wyborny trup” czy „Góra lodowa” mogli rozwinąć swoje kompetencje społeczne, takie jak: motywacja, optymizm, kooperacja w grupie, rozwijanie wyobraźni oraz kompetencje kulturalne i twórcze.

Po wakacjach nastąpił ciąg dalszy spotkań pod tym samym tytułem. Młodzież przystąpiła do wykonania projektu muralu, a inspiracją do działania była historia migracji tygrysa białego, w którą to wpisali się ludzie, których decyzje i postępowanie miało mniejszy lub większy wpływ na losy zagrożonego wyginieciem gatunku.

25-26 listopada uczniowie uczestniczący w projekcie pod opieką oraz z pomocą artystów malarzy: Joanny Róg-Ociepki, Marty Koryckiej, Charlie-

go – malarza z Hiszpanii oraz nauczycielki plastyki Anny Mrózek-Kotarskiej namalowali na ścianach zewnętrznych biblioteki szkolnej mural, imponujący nie tylko rozmiarem, ale przede wszystkim oryginalnością i mistrzowskim wykonaniem, w które wszyscy włożyli mnóstwo pracy, ale również kawał serca. Mural nie tylko ożywił szkolny korytarz, ale stał się prawdziwie bajkowym wejściem do biblioteki.

7 grudnia uroczystie odsłonięto mural. W tym wydarzeniu wzięli udział wszyscy uczestnicy projektu, dyrekcja gimnazjum oraz goście honorowi: prezes Fundacji Sztuki Nowej „Znaczy się”, Beata Czajkowska wraz z mężem oraz główny koordynator projektu, Joanna Róg-Ociepka.

– Pani Joanna zaznaczyła, że w nowym roku szkolnym nadal chciałaby współpracować z naszą szkołą i prowadzić warsztaty dla naszej młodzieży – informuje szkolny koordynator. Ważne dla nas były słowa pani Beaty Czajkowskiej, która podkreśliła fakt, że mural w naszej szkole jest jednym z najlepszych i najciekawszych, jakie udało się namalować.

ANNA MRÓZEK-KOTARSKA

Aktywnie w szkołach!

21 uczniów klasy VI w Zespole Szkoły i Przedszkola w Olszówce „Aktywnie spędzam czas po angielsku”. Projekt o takim tytule realizowany jest w ramach Programu Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności English Teaching, którego krajowym operatorem jest Nidzicka Fundacja Rozwoju NIDA.

Jego głównym celem jest zwiększenie znajomości i promocja języka angielskiego, a także nabieranie pewności siebie oraz przełamywanie barier w posługiwaniu się tym językiem przez dzieci. Uczestnicy zdobywają wiedzę o angielskiej kulturze, ale i uczą się przekazywać informacje o swoim regionie po angielsku. W ramach jego realizacji przewidziane są zajęcia z native speakerem ze Stanów Zjednoczonych, warsztaty programu Nauka Bez Granic oraz realizowany przez media elektroniczne projekt eTwinning.

W Gimnazjum Nr 1 w Kasinie Wielkiej realizowany jest z kolei projekt „Przez gry do matematyki”, dofinansowany przez Fundację mBanku w ramach II edycji Programu mPotęga. 25 uczniów bierze czynny udział w zajęciach prowadzonych przez nauczycieli matematyki, na których poznają różne gry strategiczne, strategiczno-losowe i dydaktyczne. Kolejnym etapem jest kreatywna działalność uczniów, którzy będą

modyfikować poznane gry i tworzyć własne, dzięki którym wszyscy gimnazjaliści będą poznawać matematykę w niestandardowej, atrakcyjnej formie. Dalszym działaniem będzie układanie zadań i zamieszczanie ich na edukacyjnej platformie e-learningowej Moodle oraz wyszukiwanie gier ułatwiających naukę matematyki w internecie. Młodzież wyjedzie również na dwudniową wycieczkę do Niepołomic, Wieliczki i Krakowa, na której szukać będzie praktycznych zastosowań matematyki.

Należy również wspomnieć, że w Gimnazjum nr 1 w Kasinie Wielkiej realizowany jest od września ubiegłego roku Program Unii Europejskiej Erasmus+ w dziedzinie edukacji, szkoleń, młodzieży i sportu, a jego motto brzmi: „Four Regions, One Europe” (Cztery Regiony, Jedna Europa).

W dniu 14 września uczestnicy programu Erasmus+ wraz z koordynatorami i dyrektorem Janiną Ziemianin zrealizowali jedno z działań projektowych programu – posadzili magnolię, która będzie symbolem udziału w projekcie, a także będzie przypominać uczniom wspólnie spędzone chwile, zajęcia i zadania projektowe, zagraniczne wyjazdy do szkół partnerskich. Tego samego dnia uczniowie odbyli krótką wycieczkę do Rabki Zdroju. Jej celem była realizacja kolejnego zadania projektu – gimnazjaliści wzięli udział w warsztatach edukacyjnych malowania na szkle w Akademii Malarstwa na Szkle w Muzeum im. Władysława Orkana. Zajęcia podzielone były na dwa etapy – część teoretyczną, tj.: wykład na temat historii malarstwa na szkle i jego roli w codziennym życiu mieszkańców zagórzańskich wsi, a także dawnych technik malarskich oraz część praktyczną – malowanie na szkle wzorów regionalnych.

Od 11 do 19 października 2016 roku odbyło się trzecie spotkanie szkół partnerskich w ramach programu, w którym

udział wzięło ośmioro gimnazjalistów pod opieką nauczycielek Marii Skowronek i Katarzyny Pałgan. Tym razem w Niemczech w miejscowości Bad Dürkheim spotkały się delegacje z Francji, Polski i Litwy.

Podczas wyjazdu program wizyty był bardzo napięty. Już w pierwszym dniu uczestnicy mogli liczyć na liczne atrakcje zorganizowane przez gospodarzy, m.in. wycieczkę po szkole, w której niemieccy partnerzy się uczą i pracują, gry integracyjne mające na celu poznanie siebie i przełamanie pewnych barier językowych, sadzenie drzewa wiśniowego będącego symbolem realizowanego projektu przez nasze szkoły, rajd po centrum miasta Bad Dürkheim. Zorganizowane zostało przyjęcie powitalne na cześć wszystkich gości i uczestników projektu wraz z częścią artystyczną i kulinarną z zapoznaniem typowych przysmaków szwarcwaldzkich.

Uczniowie zwiedzili m.in. szwarcwaldzki skansen w Gutach, w którego centrum znajdują się budynki pochodzące z 1612 roku, Muzeum Mercedesa w Stuttgartu, archeologiczny skansen w Unteruhldingen oraz Konstancję nad Jeziorem Bodeńskim. Podczas wycieczek był również czas na rozrywkę (tor saneczkowy i park trampolin).

Kolejne dni rozpoczynały się od przedstawienia produktów działań realizowanych w ramach projektu w każdej ze szkół i wymiany doświadczeń z tym związanych. Produkty te zaprezentowane zostały w formie sprawozdań, tekstów czy krótkich filmów, w których młodzież przybliżyła swoją ojczyznę, region i szkołę. Kasinczanie przedstawili m.in. prezentację dotyczącą warsztatów edukacyjnych malowania na szkle.

Uczniowie zwiedzili m.in. szwarcwaldzki skansen w Gutach, w którego centrum znajdują się budynki pochodzące z 1612 roku, Muzeum Mercedesa w Stuttgartu, archeologiczny skansen w Unteruhldingen oraz Konstancję nad Jeziorem Bodeńskim. Podczas wycieczek był również czas na rozrywkę (tor saneczkowy i park trampolin). Ostatni dzień pobytu upłynął na obserwowaniu lekcji w szkole, dokonaniu podsumowań i wymianie wrażeń. Wieczór poświęcono ceremonii pożegnalnej połączonej z dyskoteką pod hasłem „Oktoberfest”, podczas której mogliśmy podziwiać uczniów i nauczycieli ubranych w tradycyjne ludowe stroje.

Pobyt w Niemczech z pewnością pozostanie na długo w pamięci jego uczestników, gdyż wyjazd dał uczniom możliwość nie tylko poznania nowych kultur, zwiedzenia ciekawych miejsc, ale i poznanie wspańiałych i wartościowych ludzi, a uczestnictwo w projekcie stanowi ogromną lekcję tolerancji i szacunku do drugiego człowieka. Wszystkie koszty związane z podróżą i pobytem uczniów zostały sfinansowane z projektu realizowanego w programie Erasmus+.

AGNIESZKA KUŚ

(opracowano na podstawie materiałów nadesłanych do redakcji)

Spotkanie ze Św. Mikołajem

Święty Mikołaj lubi odwiedzać dzieci w każdym miejscu na całym świecie. 5 grudnia z workiem pełnym prezentów przyjechał również do Urzędu Gminy w Mszanie Dolnej.

Wójt Gminy oraz kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na spotkanie z Św. Mikołajem zaprosili dzieci z rodzin niepełnych i wielodzietnych. Zebranych gości przywitał Wójt składając przy tej okazji życzenia świąteczne. Kierownik GOPS Izabela Malec życzyła dzieciom „wielu pięknych niespodzianek, równie pięknych chwil, śniegu, łyżew, nart i sanek, żadnych przeszkód w życiu”. Kilka ciepłych słów do zebranych skierowała również przewodnicząca Rady Gminy Mszana Dolna – Aleksandra Kania.

Oczekując upragnionego gościa zaproszone dzieci z wielkim zainteresowaniem wysłuchały występu dzieci z Zespołu Szkoły i Przedszkola w Łostówce, wszystkie dzieci aktywnie uczestniczyły w przygotowanych zabawach.

Po zakończonej zabawie dzieci nadsłuchiwały dźwięku dzwoneczków, które słycać było już z daleka i świadczyły o tym, że do Urzędu Gminy zbliża się nikt inny, jak Św. Mikołaj we własnej osobie.

Dzieci były bardzo szczęśliwe, rozpromienione, a kiedy znalazły się blisko Mikołaja – troszkę zawstydzone. Oprócz prezentów Św. Mikołaj przywiózł ze sobą dużo uśmiechu, rozmawiał z dziećmi, zachęcał ich, aby były grzeczne i słu chały rodziców. Na zakończenie Św. Mikołaj wszystkim dzieciom osobiście wręczał paczki, a w nich – dla każdego coś dobrego! Za prezenty dzieciaki odwdzięczyły się pięknie zaśpiewaną kolędą.

Oczekiwana cały rok wizyta Św. Mikołaja minęła w bardzo miłej atmosferze i przyniosła dzieciom wiele radości. Dzień ten na długo pozostanie w pamięci wszystkich, a niektórzy z nich już od jutra nie będą mogli doczekać się kolejnej jego wizyty.

(GOPS)

Młodzież schodzi z

Okres nauki w szkole jest najważniejszy dla kształtowania postaw filantropijnych. W Gimnazjum im. Jana Pawła II w Rabie Niższej działa nowo powstała grupa wolontariatu „DobroWolni”. Ich patronką jest św. Matka Teresa z Kalkuty.

Uczniowie z wielkim zaangażowaniem włączają się w podejmowane akcje. Chętnych do pomocy jest ponad 40 osób. Po lekcjach wolontariusze towarzyszą dzieciom w świetlicy szkolnej, pomagają odrabiać lekcje, wymyślają atrakcyjne i pouczające formy zabaw. Organizowane są też wyjazdy na basen, gdzie DobroWolni opiekują się młodszymi kolegami, dbają o nich, by byli bezpieczni i się nie przeziębili. Wolontariusze pomagali również zadbać o gości podczas gminnej uroczystości „Historia w pieśni zaklęta”, która miała miejsce w szkole. Wciąż trwa zbieranie plastikowych nakrętek dla chorej Gabrieli. Zakończono zbieranie szczoteczki i pasty do zębów dla Fundacji Pomocy Humanitarnej, która potem wyśle je do Afryki. Akcja nosi nazwę „Kup pan szczotkę!” i jest organizowana od kilku

lat przez dentystę Krzysztofa Gniazdowskiego. Obecnie powstaje spot reklamowy, który ma nie tylko wypromować wolontariat w szkole, ale również zaangażować całą jej społeczność w działania na rzecz innych. Uczniowie chcą włączyć się w pomoc lokalnie, dotrzeć do potrzebujących osób we wsi, gminie – po prostu – trenować pomaganie, bo to bardzo przyda się w życiu.

54 pasty do zębów i 84 szczoteczki zebrano w Szkole Podstawowej nr 2 w Mszanie Górnej i w kościele parafialnym w ramach akcji charytatywnej „Kup Pan szczotkę!”. To już kolejna szkoła z terenu Gminy Mszana Dolna, która aktywnie włączyła się w pomoc potrzebującym. Przedsięwzięcie było inicjatywą Fundacji Pomocy Humanitarnej „Redemptoris Missio” z siedzibą w Poznaniu. Zebrane szczoteczki i pasty do zębów trafią do ośrodków misyjnych w Afryce, w których pracują polscy stomatolodzy.

„Odważą jest zamienić kanapę na wygodną parę butów i zacząć działać” – pod takim hasłem młodzież z Kasiny Wielkiej pragnie realizować przesłanie papieża Franciszka do mło-

dych i kontynuować to, co zaczęło się podczas ŚDM. – Nie lękamy się i chcemy działać. Nie mamy poczucia, że niczego w naszej wiosce i wspólnocie szkolnej nie da się zrobić. Wiemy, że jest dla nas miejsce, chcemy wzrastać, marzyć, tworzyć i działać. Nie chcemy „wegetować”; chcemy zamienić kanapę (uzależnień, nałogów, lenistwa, wygodnictwa, obojętności) na parę wygodnych butów i zacząć działać, aby pozostawić po sobie ślad – o swojej działalności w Szkolnym Kole Wolontariatu w ZPO w Kasinie Wielkiej opowiada młodzież. Główną inspiracją do podjęcia tych działań jest pasja i ochota młodych ludzi do niesienia pomocy drugiemu człowiekowi. Iskrą zapalającą okazało się zaangażowanie młodzieży do pracy w formie wolontariatu podczas Światowych Dni Młodzieży, a także ich aktywność podczas innych, różnorodnych akcji charytatywnych. Dzięki wsparciu dyrekcji i grona pedagogicznego przeprowadzono już kilka akcji z udziałem wolontariuszy, którzy tak naprawdę nie przerwali swej działalności od momentu pracy na rzecz organizacji ŚDM w parafii. Stawiając pierwsze kroki w szkole, włączyli się w akcję „Kup pan szczotkę!”, w ramach której zebrano 10 kg przyborów toaletowych. Młodzi, zaangażowani w pracę, włączyli się również w październiku w akcję „Święto drzewa”, którą w szkole obchodzono już po raz drugi. Wraz z wszystkimi przedstawicielami społeczności uczniowskiej – od przedszkola po uczniów gimnazjum – posadzili na terenie szkół drzewka oraz wykonali gazetkę (wykorzystana jako element dekoracji podczas szkolnego apelu).

Wolontariusze działają również w Zespole Placówek Oświatowych w Kasince Małej. W ramach globalnego projektu UNICEF „Wszystkie kolory świata”, który rozpoczął się niedawno w szkołach, uczniowie oraz nauczycie-

kanap

le własnoręcznie projektują i szyją szmaciane laleczki. Włączając się do akcji, pomagają ratować życie dzieci w Sierra Leone. Każdego roku ponad 1,5 mln dzieci umiera tam z powodu chorób, którym można zapobiec, stosując szczepionki. Jak podkreśla Majka Jeżowska, Ambasador Dobrej Woli UNICEF: Okazuje się, że można robić wielkie i ważne rzeczy w bardzo prosty i radosny sposób.

Młodzież aktywnie włącza się w pomoc potrzebującym, biorąc udział w akcji „Opatrunek na ratunek”, której organizatorem jest Fundacja „Redemptoris Missio”. Polega ona na zbiórce środków opatrunkowych, które posłużą polskim misjonarzom prowadzącym misyjne szpitale i przychodnie. Od lat w szkole prowadzona jest też akcja zbierania plastikowych nakrętek i przygotowywania paczek świątecznych dla ubogich rodzin. Swoje działania wolontariusze z opiekunami pragną poszerzyć o współpracę z Domem Seniora, Domem Pomocy Społecznej i innymi instytucjami; trwają przygotowania do jasełek połączonych z noworocznym koncertem, które zostaną zaprezentowane w środowisku lokalnym, a dochód zostanie przeznaczony na cele charytatywne.

***

6 grudnia wolontariusze ze Szkoły Podstawowej nr 3 w Kasince Małej w składzie: Woletta Gil, Patrycja Kucharzak, Amelia Nawara i Karol Filipiak wraz z opiekunką – Marią Kurowską – udali się z prezentami do chorych dzieci z Uniwersyteckiego Szpitala Dziecięcego w Krakowie – Prokocimiu.

Szkolny Klub Wolontariusza już w listopadzie zorganizował zbiórkę zabawek, słodyczy i artykułów szkolnych z przeznaczeniem dla dzieci chorych na raka. Akcja spotkała się z pozytywnym odzewem ze strony uczniów i rodziców tej placówki. Zgromadzone prezenty spakowano do świątecznych paczek i św. Mikołaj w postaci szkolnych wolontariuszy zagościł na Oddziale Onkologicznym

szpitala w krakowskim Prokocimiu. W szpitalu powitała ich pielęgniarka, która zaprowadziła na oddział i umożliwiła rozdanie upominków. Zapanowała wspaniała, świąteczna atmosfera, wśród obojętnej radości, wzajemnej uprzejmości i empatii – wrażeniami dzieli się Maria Kurowska. Dzieci rozmawiały ze sobą, przytulały się i cieszyły. Była to najlepsza lekcja życzliwości, jaką można sobie wyobrazić. Być może nawiązą się jakieś znajomości, czy przyjaźnie, ponieważ uczniowie ze szkolnego wolontariatu napisali listy do swoich chorych kolegów oraz wykonali kartki świąteczne z życzeniami bożonarodzeniowymi, które zostały przekazane pielęgniarce oddziałowej do rozdania wśród małych pacjentów przebywających w szpitalu. Podczas wizyty na oddziale uczniowie z kasinczańskiej „trójki” spotkali przedstawicielkę z Fundacji „Wyspy Szczęścia”, z którą rozmawiali na temat nowopowstałego Klubu Wolontariusza w szkole. Wymieniono się adresami w celu przyszłej współpracy na rzecz szpitala w Prokocimiu.

Nasza delegacja zrobiła sobie pamiątkowe zdjęcie ze św. Mikołajem, który tam również rozdawał prezenty – dodaje opiekunka grupy. Wolontariusze pełni wrażeń i szczęśliwi wrócili do szkoły w poczuciu radości z dobrze wypełnionej misji.

W szkole natomiast Klub Wolontariusza, który w poniedziałek 5 grudnia obchodził swoje święto, przygotował akademię. W artystycznym programie

wolontariusze starali się wytłumaczyć maluchom, kto to jest wolontariusz i czym się zajmuje wolontariat. Poprzez zabawną inscenizację dawali przykłady szlachetnego postępowania.

Wolontariusze pod okiem Marii Kurowskiej pracują w świetlicy szkolnej i w młodszych klasach, pomagając kolegom w nauce – informuje dyrektor placówki. Oprócz zbiórki zabawek i słodyczy dla dzieci chorych na raka przebywających w szpitalu w Prokocimiu przygotowali kartki świąteczne, które rozprowadzili wśród swoich rodzin i mieszkańców Zagródca. Przygotowują również dla uboższych i samotnych mieszkańców tego przysiółka prezenty na Boże Narodzenie.

Specjalnie z okazji swojego święta zagródcańscy wolontariusze ułożyli też własną piosenkę, która opisuje czym trudnią się w szkole ci dobroczyńcy. Dyrektor Agata Zięba odznaaczyła szkolnych wolontariuszy odznaką „Chcę Pomagać”.

W Międzynarodowym Dniu Wolontariusza wszystkim dobroczyńcom składamy serdeczne życzenia: aby Wasza działalność na rzecz dobra wspólnego była źródłem radości i dumy oraz aby nie zabrakło Wam nigdy energii i pasji – życzenia przekazują sami uczniowie. Jak bowiem mówił Jan Paweł II „Bogactwem nie jest ten, kto posiada, lecz ten kto daje”.

DOROTA BOROWIEC

(na podstawie materiałów nadesłanych do redakcji)

Józefa Maria Aleksandrowicz (1929-2016)

7 października br. zmarła Józefa Maria Aleksandrowicz – długoletnia nauczycielka i kierownik szkoły podstawowej w Kasinie Wielkiej.

Józefa Maria Aleksandrowicz urodziła się 7 lipca 1929 r. w Słopicach. Wczesne lata jej życia przypadły na okres wielkiego kryzysu gospodarczego w Polsce, który dotkliwie doświadczył lokalną społeczność. Pomimo tych niesprzyjających okoliczności, rodzicom Józefy Marii Aleksandrowicz bardzo zależało na zapewnieniu córce dostępu do edukacji. Po ukończeniu gimnazjum kontynuowała naukę w Państwowym Liceum Pedagogicznym w Limanowej, w którym odkryła powołanie do zawodu nauczycielskiego. W latach 70. ukończyła wyższe studia zawodowe w Krakowie na kierunku filologia polska oraz nauczanie początkowe z wynikiem bardzo dobrym. Początkowo pracowała jako nauczycielka w Szkole Podstawowej Nr 2 w Jodłowniku, następnie w Szkole Podstawowej Nr 2 w Kasinie Wielkiej, której Dyrektorem została w 1974 r.

W pracy pedagogicznej wyróżniała się niezwykłą sumiennością, dużym zaangażowaniem oraz poświęceniem, dzięki czemu kierowana przez nią Szkoła osiągała wysokie wyniki dydaktyczno – wychowawcze. Szkoła była dla niej drugim domem. Z pasją organizowała jej życie, zabiegając o rozwój bazy lokalowej i dydaktycznej. Bardzo troszczyła się o losy wszystkich swoich uczniów, również absolwentów. Szczytowała się ich sukcesami, a gdy napotykali trudności, zawsze służyła cenną radą. Dla wielu młodych ludzi, którzy rozpoczęli pracę w trudnym i odpowiedzialnym zawodzie nauczyciela była wzorem pedagoga. Pracowała w zespo-

le samokształceniowym nauczycieli, systematycznie doskonaliła umiejętności pedagogiczne, a zdobytym doświadczeniem zawsze bardzo chętnie dzieliła się z młodymi pedagogami. Cieszyła się zaufaniem podopiecznych. Potrafiła dotrzeć do ich umysłów i serc, gdyż, mimo stawiania wysokich wymagań, zawsze pozostawała serdeczna, życzliwa i otwarta.

Była bardzo dobrym, pracowitym pedagogiem, wychowawcą wielu pokoleń Kasiny Wielkiej, Dyrektorem, który z pasją realizował swoją misję, ale także inicjatorem wielu przedsięwzięć, o czym świadczy praca społeczna na rzecz Małej Ojczyzny – Kasiny Wielkiej.

Była członkiem Związku Nauczycielstwa Polskiego, uzyskała stopień harcemistrza i posiadała funkcję instruktora Związku Harcerstwa Polskiego, który wielokrotnie doceniał ją za sumienną pracę z harcerstwem oraz inspirowanie młodych pokoleń do działania. W latach 60. otrzymała z ZHP Odznakę „Opiekun Miejsc Pamięci Narodo-

wej”, a w latach 70. Odznakę „Przyjaciel Dziecka”.

Za wybitne osiągnięcia w pracy dydaktyczno – wychowawczej przyznano jej Nagrodę Kuratora Okręgu Szkolnego w Krakowie. W 1975r. otrzymała Złoty Krzyż Zasługi za nienaganną pracę nauczycielską, natomiast dziesięć lat później – Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski za 30-letnią szczególnie wyróżniającą się pracę pedagogiczną.

W pracy pedagogicznej wyróżniała się niezwykłą sumiennością, dużym zaangażowaniem oraz poświęceniem, dzięki czemu kierowana przez nią Szkoła osiągała wysokie wyniki dydaktyczno-wychowawcze.

Całe życie była wielkim społecznikiem i aktywnie angażowała się w życie Kasiny Wielkiej.

W dniu 2 października 2016 r. Józefa Maria Aleksandrowicz odeszła od nas, przeżywszy 87 lat. Będzie żyła we wspomnieniach ludzi jako nauczyciel z powołania, pedagog wielokrotnie nagradzany za wybitne osiągnięcia dydaktyczno – wychowawcze, autorytet w dziedzinie oświaty, wielki społecznik oraz patriota. Była osobą bardzo ciepłą, życzliwą, pomocną, najukochańszą Mamą, Babcią i Teściową, która zawsze znajdowała czas dla drugiego człowieka. Pozostawiła w naszych sercach trwałe i ciepłe ślady, dzięki czemu pamięć o niej na zawsze pozostanie żywa.

Biografia opracowana przez Katarzynę Klimek, wnuczkę Józefy

Dobry początek sezonu Klaudii Kołodziej

W dniach 3-4 grudnia Klaudia Kołodziej startowała w zawodach FIS Alpen Cup w Ramsau (Austria) zajmując 10. miejsce w sprincie i 11. miejsce w biegu na 15km techniką dowolną.

Alpen Cup to puchar kontynentalny, gdzie starty odbywają się bez podziału na kategorie wiekowe. Wyższe miejsca przed Klaudią zajęły starsze zawodniczki, w tym Kornelia Kubińska (32l.). W grudniu czekają jeszcze starty we Włoszech i w Szczyrbskim Jeziorze na Słowacji.

DAMIAN JAROSZ

Festiwal poświęcony „Ku chwale i czci Tych wszystkich, którzy oddali za nas w obronie Ojczyzny! to, co mieli najcenniejsze – Życie i, Żeby Polska była Polską”.

DYPLOM UZNANIA

Otrzymuje:

**Nazwa Zespołu: Zespół Wokalny
Placówek Oświatowych W Mszanie Górnej**

W kategorii - III- „Pieśń – Piosenka Zespołowa”
Za zajęcie ...⁷... miejsca ilość pkt. **224,3**
NAGRODA - PODLIĘSKOMANIE

Na Eliminacjach do XVII Ogólnopolskiego Festiwalu Pieśni-Piosenki Patriotycznej- Ludowej I Tańca Ludowego

*„Nigdy przed obcą władzą, przed mieczem tyrańca, nie ugięły się wolnych polaków kolana”
(cyt. A. Feliński)*

WOJSKOWA KOMENDA UZUPEŁNIEN W RADOMIU <i>[Signature]</i> kpt. Karol Dudzić Patron Honorowy Eliminacji z Ramienia Szefa Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego Warszawa	MARSZAŁEK SENATU RZECZPOSPOLITEJ POLSKIEJ <i>[Signature]</i> Stanisław Karczewski Patron Honorowy Eliminacji i XVII Ogólnopolskiego Festiwalu	Autor – Organizator Festiwalu <i>[Signature]</i> Alicja Konarska Prezes Stowarzyszenia KOE „Konar”
BURMISTRZ ZWOLEŃSKI <i>[Signature]</i> Bogusława Żurawka Patron Honorowy i Współorganizator Eliminacji, Fundator Nagrody Za Najmąkniejszy Głos	OMENDA POWIATOWA W ZWOLENIU <i>[Signature]</i> nodkom. Ireneusz Piasek Patron Honorowy Eliminacji z Ramienia Komendanta Wojewódzkiej i Powiatowej Policji	STAROSTA ZWOLEŃSKI <i>[Signature]</i> Waldemar Urbański Patron Honorowy i Współorganizator Eliminacji, Fundator Nagrody Za Najwybitniejszy Głos
DYREKTOR DOMU KULTURY W ZWOLENIU <i>[Signature]</i> Natalia Anna Włoczyńska Współorganizator, Fundator Statetki Za Perfekcyjny Głos		
Członek Komisji Jury <i>[Signature]</i> kpt. Sławomir Cwiek Kapelmistrz –Dowódca Orkiestry Wojskowej W Radomiu	Honorowy Członek Komisji Jury <i>[Signature]</i> nodkom. Ireneusz Piasek Patron Honorowy z Ramienia Komendanta Wojewódzkiego i Powiatowej Policji	Honorowy Członek Komisji Jury <i>[Signature]</i> kpt. Karol Dudzić Patron Honorowy z Ramienia Szefa Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego
Sekretarz Komisji Jury <i>[Signature]</i> Michał Bolek muzyk instrumentalista	Przewodniczący Komisji Jury <i>[Signature]</i> Jacek Henryk Bolek muzykolog, krytyk muzyczny	

Zwoleń 19 listopad 2016 r.

Zespół wokalny z Gimnazjum w Mszanie Górnej finalistą Ogólnopolskiego Festiwalu Piosenki Patriotycznej

19 listopada 2016r. w Zwoleniu odbyły się eliminacje do XVII Ogólnopolskiego Festiwalu Pieśni – Piosenki Patriotycznej – Ludowej i Tańca Ludowego.

Wśród zespołów i solistów (26 podmiotów – 128 osób) z 17 powiatów i 4 województw wystąpiły uczennice Gimnazjum nr 4 im. ks. prof. J. Tischnera z Mszany Górnej; Sara Kuczaik,

Zuzanna Potoniec, Ola Wąchała, Małgorzata Piekarczyk i Iza Drabik przygotowane przez nauczyciela muzyki Piotra Burcana. W swojej kategorii dziewczęta „wyśpiewały” I miejsce i nominację do przyszłorocznego ogólnopolskiego finału.

Serdecznie gratulujemy i życzymy kolejnych udanych występów.

JAROSŁAW MAZUR

Fot. Dom Kultury w Zwoleniu

Szkoły świętują

25 października społeczność Zespołu Szkoły i Przedszkola w Łostówce uczestniczyła w obchodach Święta Patrona Szkoły, św. Jana Pawła II.

Święty Jan Paweł II to postać niezwyczajna, dlatego też ten szczególny dzień uczniowie postanowili przeżyć bardzo intensywnie. Od wczesnych godzin porannych uczestniczyli w warsztatach misyjnych, ucząc się odpowiadać na wezwanie patrona „Bądźcie miłosierni!”. Przewodnikiem po misyjnych zagadnieniach była siostra Bożena z Wydziału Misyjnego krakowskiej kurii. W dniu patrona nie mogło zabraknąć „powtórek” z życiorysu Jana Pawła II. Uczniowie oglądali film dokumentalny „Dobry, święty człowiek”, a następnie każdy miał możliwość wzięcia udziału w konkursie wiedzy. Zwycięzcy z klas starszych i młodszych zostali nagrodzeni upominkami, wręczonymi przez wójta Bolesława Żabę.

Kulminacyjnym punktem obchodów święta była uroczysta msza św., której oprawę muzyczną zapewnił zespół regionalny Mali Łostowianie, oraz spotkanie w sali gimnastycznej, które rozpoczęło się od przywołania wspomnień z Świątowych Dni Młodzieży w Krakowie. Podczas tego wydarzenia papież Franciszek, kontynuując nauczanie naszego patrona, wezwał wszystkich do zejścia z kanapy i bycia miłosiernymi. To przesłanie wywarło wrażenie na wszystkich uczestnikach krakowskiego spotkania oraz stało się myślą przewodnią święta w Łostówce. Uczniowie szkoły Jana Pawła II, chcąc odpowiedzieć na to wezwanie, przygotowali spektakl „Zejdź z kanapy, sięgnij nieba!”, który mogli obejrzeć zgromadzeni goście, rodzice, uczniowie i nauczyciele. Przedstawienie było swoistą podpowiedzią, jak realizować przesłanie papieża Franciszka w codziennym życiu, a tym samym zmierzać do świętości. Przedszkolaki wykonały plakaty

oraz kolorowe wizerunki patrona, które można było podziwiać podczas święta. Pięcio- i sześciolatki zaprosiły na krótki papieski występ.

W uroczystości wzięli udział goście: wójt Bolesław Żaba, sołtys wsi Maria Farganus, radny Jan Chorągwicki oraz ks. Jerzy Biernat. Podsumowaniem tego wyjątkowego spotkania było wspólne odśpiewanie hymnu Świątowych Dni Młodzieży „Błogosławieni Miłosierni”.

Z kolei w Zespole Placówek Oświatowych w Kasince Małej uroczyste obchody święta szkoły odbyły się 18 listopada. W tym dniu wspomniano patrona gimnazjum – księdza kanonika Stanisława Urygi.

Swoją obecnością uroczystość uświetniło wielu gości: kapelan Młodzieżowego Ośrodka Rekolekcyjno-Rekreacyjnego na Śnieżnicy – ks. Jan Zając, proboszcz parafii Kasinka Mała – ks. Krzysztof Chromy, wójt gminy Mszana Dolna – Bolesław Żaba, przewodnicząca Rady Gminy Mszana Dol-

Kulminacyjnym punktem obchodów święta była uroczysta Msza Św., której oprawę muzyczną zapewnił zespół regionalny Mali Łostowianie, oraz spotkanie w sali gimnastycznej, które rozpoczęło się od przywołania wspomnień z Świątowych Dni Młodzieży w Krakowie

na – Aleksandra Kania, radny gminy Mszana Dolna – Andrzej Płoskonka, sołtys wsi Kasinka Mała oraz radna – Helena Kania, a także emerytowani nauczyciele: Maria Stożek, Teresa Stożek, Janina Filipiak, Józefa Filipiak, Barbara Szlaga.

Uroczystości rozpoczęły się mszą św. sprawowaną w intencji społeczności ZPO oraz w 15. rocznicę śmierci ks.

Już pływają

Kolejni uczniowie mieli okazję nauczyć się pływać w ramach Małopolskiego Projektu Pływania „Już Pływam”. W kursie brało udział 150 uczniów ze wszystkich szkół podstawowych z terenu gminy.

Zajęcia prowadzone są na Pływalni w Limanowej, która wyposażona jest m.in. w:

- basen pływacki o wymiarach 25x12,5x1,2/1,8m, 6 torów pływackich, wyposażony w podnośnik fotelikowy dla niepełnosprawnych o temperaturze wody do 28 st. C.

Stanisława Urygi. Oprawę muzyczną liturgii przygotowała młodzież gimnazjum. Po nabożeństwie dyrekcja, nauczyciele, uczniowie oraz przybyli goście przeszli na cmentarz, by tam przy grobie księdza Urygi wspólnie odmówić modlitwę, zapalić znicze i złożyć wiązanki kwiatów. Dalsza część obchodów miała miejsce w budynku szkolnym, gdzie dyrektor Anna Piwowarska powitała wszystkich zgromadzonych. Pierwszoklasiści złożyli ślubowanie i zaprezentowali program artystyczny, w którym nie zabrakło wspomnień i refleksji na temat postaci patrona szkoły. Zebrani obejrzeli również film o życiu ks. kanonika Stanisława Urygi, zrealizowany przez gimnazjalistów w ramach projektu edukacyjnego. Publiczność bravami nagrodziła też występ szkolnego chóru. Na zakończenie głos zabrali goście, po czym zostali zaproszeni na obiad oraz słodki poczęstunek przygotowany przez Radę Rodziców. Równocześnie odbywały się uroczyste obchody w Szkole Podstawowej. Uczniowie w programie artystycznym przypomnieli sylwetkę i twórczość swojego patrona – Władysława Broniewskiego, a następnie przedstawiciele klas wzięli udział w konkursie poezji, prezentując swoje umiejętności recytatorskie i aktorskie.

DOROTA BOROWIEC

(na podstawie materiałów nadesłanych przez szkoły)

• basen szkoleniowo rekreacyjny o wymiarach 12,5mx6,5m powierzchni 81m², kaskada, podwój-

ny wąskostrumieniowy natrysk do masażu, – masaż ścienny 3-dyszowy, gejzer powietrzny, leżanka

powietrzna. Temperatura wody do 30 st. C.

Kurs realizowany przez ZEAS w cyklu dziesięciu dwugodzinnych cotygodniowych lekcji na basenie przynosi wiele korzyści. Nie tylko osiągnięcie celów obranych w projekcie, jakimi są kształtowanie ogólnego rozwoju fizycznego i ruchowego dzieci w tym profilaktyka wad postawy, nauczanie dzieci czucia wody i oddechów, nauka i doskonalenie umiejętności pływania, ale przede wszystkim nabycie cech zdrowego i aktywnego wypoczynku. Nawet jeśli nie potrafimy pływać, warto wybrać się na basen. Pływanie to najlepsza forma ruchu.

AGATA CHORAŃGWICKA

Kolejne sukcesy teakwondzistów

24 września w słowackiej Sninie rozegrano międzynarodowy turniej Taekwondo Olimpijskiego Tiger Cup 2016. Wzięło w nim udział 11 zawodników UKS KORYO Mszana Dolna: Maksymilian Śmieszek, Julia Chlipała, Karolina Szczęsnowska, Oskar Pilch, Karolina Raś, Oliwier Jaworski, Patryk Jaworski, Mateusz Szczęsnowski, Kacper Piaskowy, Małgorzata Gal, Alicja Woźniak. Złote medale wywalczyli: Mateusz Szczęsnowski, Julia Chlipała, Alicja Woźniak, Patryk Jaworski, Oliwier Jaworski i Karolina Szczęsnowska. Ze srebrem z zawodów wrócili: Oskar Pilch, Maksymilian Śmieszek i Karolina Raś. Brązowy medal tym razem przypadł Małgorzacie Gal i Kacprowi Piaskowemu. Najlepszą kadetką zawodów została Karolina Szczęsnowska.

Był to ostatni sprawdzian startowy przed młodzikami, którzy 16 października wystartowali w Międzywojewódzkich Mistrzostwach Młodzików w Opolu. UKS KORYO reprezentowali: Oskar Pilch, Alicja Woźniak, Wiktor Pajdzik, Kamil Chmielowski, Julia Chlipała, Karolina Raś. Złote medale zdobyli Pilch Oskar, Wiktor Pajdzik, Julia Chlipała, Karolina Raś, Alicja Woźniak. Srebrny medal wywalczył Kamil Chmielowski.

Najlepsi kadeci i juniorzy rywalizowali w Pucharze Polski rozegranym w Krynicy-Zdroju w dniach 8-9 października. UKS KORYO reprezentowali: Patrycja Kornaś, Mateusz Szczęsnowski, Kacper Piaskowy, Gabriela Dara, Karolina Szczęsnowska, Maksymilian Śmieszek, Patryk Jaworski, Małgorzata Gal. Złote medale wywalczyli Mateusz Szczęsnowski i Patrycja Kornaś.

Srebrny medal trafił do Kacpra Piaskowego. Brązowy medal wywalczyła Karolina Szczęsnowska. Pozostali reprezentanci nieznacznie przegrali pierwsze walki, ale zdobyte doświadczenie będzie procentowało w najbliższych turniejach.

– Zawodnicy powołani do Reprezentacji Narodowej będą startować w Pucharze Świata rozgrywanym na Łotwie (Ryga) oraz w Serbii (Belgrad). Są to: Patrycja Kornaś, Mateusz Szczęsnowski, Maksymilian Śmieszek – informuje trener UKS KORYO Zbigniew Karpierz.

DOROTA BOROWIEC

(na podstawie materiałów nadesłanych do redakcji)

Olsztyn CUP szczęśliwy dla mszańskich zawodników

3-4 grudnia, w Olsztynie, odbyły się ostatnie zawody w Taekwondo Olimpijskim Puchar Polski Olsztyn Cup 2016. UKS KORYO reprezentowała w nich mocna drużyna, która składała się z czterech grup wiekowych: młodzik, kadet, junior i młodzieżowiec. Poszczególni juniorzy, którzy na co dzień startują w „juniorze” mogli spróbować swoich sił, startując w „młodzieżowcu” rozgrywanym w drugim dniu zawodów.

W kategorii junior i młodzieżowiec złoty medal wywalczyli Patrycja Kornaś i Mateusz Szczęsnowski. Nie mieli sobie równych w swoich kategoriach wagowych. Srebro z młodzieżówki i brąz z juniorów zdobył Kacper Piaskowy.

W kategorii kadet srebrny medal przypadł Karolinie Szczęsnowskiej. Z brązowym medalem z zawodów wrócili: Gal Małgorzata i Wiktor Pajdzik. W młodziku brązowy medal wywalczyła Julia Chlipała.

Po wyrównanych walkach do strefy medalowej nie udało się dostać Patrykowi Jaworskiemu, Kamilowi Jaworskiemu, Alicji Woźniak, Karolinie Raś, Maksymilianowi Śmieszko- wi, Klaudii Kujacz i Oskarowi Pilchowi.

ZBIGNIEW KARPIERZ

Zagórzańskie szkoły najlepsze w kraju

W czwartek 8 grudnia w Łódzkiej Atlas Arenie odbył się Finałowy III Ogólnopolski Turniej Szkolnej Ligi Rugby Tag, w turnieju brały udział najlepsze szkoły z dziewięciu województw. Małopolską reprezentowały szkoły które 3 listopada wywalczyły awans na turnieju wojewódzkim rozegranym w Mszanie Dolnej, w klasach IV SP nr 2 w Lubomierzu w klasach V SP 2 w Kasince Małej, i w klasach VI SP 1 w Kasince Małej.

Zawodnicy z małopolski w fazie grupowej nie mieli sobie równych i zgarnęli komplet zwycięstw w każdej kategorii. W finałowej części turnieju rozpędzona drużyna klas IV z Lubomierza pod wodzą nauczyciela Mateusza Sławeckiego wygrała wszystkie trzy spotkania i zdobyła złoty medal. Klasa V prowadzona przez nauczyciela z SP 2 w Kasince Małej Mateusza Dąbrowę zanotowała dwie wygrane i dwa remisy, dzięki temu uplasowała się na drugim miejscu w turnieju. Najstarsi zawodnicy z klas VI prowadzeni przez nauczyciela z SP 1 w Kasince Małej Łukasza Szlachetkę ulegli przeciwnikom dopiero w finale i również jak klasy V zdobyli drugie miejsce w turnieju.

W rankingu wojewódzkim drużyny z Małopolski nie mają sobie równych bo jako jedyni zdobyli medal w każdej z trzech kategorii. Dzięki ciężkiej pracy małopolskiego oficera rozwoju rugby Łukasza Kościelniaka oraz nauczycieli współpracujących we wszystkich szkołach w województwie, rugby młodzieżowe w Małopolsce, a przede wszystkim na terenie Gminy Mszana Dolna stoi na bardzo wysokim poziomie, a sukcesy widać gołym okiem.

Wyniki Klasy IV

1. SP 2 Lubomierz 6:0 SP Cielcza
2. SP 2 Lubomierz 4:1 SP Międzyborów
3. SP 2 Lubomierz 5:2 SP 22 Częstochowa
4. SP 2 Lubomierz 3:1 SP 14 Lublin

KLASYFIKACJA GENERALNA IV

I miejsce SP 2 Lubomierz II miejsce SP 14 Lublin III miejsce SP 22 Częstochowa IV miejsce SP Międzyborów V miejsce SP 1 Łódź VI miejsce SP Nowa Wieś VII miejsce SP Cielcza VIII SP 22 Zielona Góra

Najlepszym zawodnikiem został: Krystian Wojtyczka z SP w Lubomierzu.

Wyniki klas V

1. SP 2 Kasinka Mała 4:0 SP 4 Sochaczew
2. SP 2 Kasinka Mała 6:1 SP 1 Poznań
3. SP 2 Kasinka Mała 2:2 SP 58 Łódź
4. SP 2 Kasinka Mała 3:3 SP 14 Lubin

KLASYFIKACJA GENERALNA KLAS V

I miejsce SP 14 Lubin, II miejsce SP 2 Kasinka Mała, III miejsce SP 58 Łódź, IV miejsce SP 4 Sochaczew, V miejsce SP 14 Lublin, VI miejsce SP 52 Częstochowa, VII miejsce SP 1 Poznań, VIII miejsce SP Nieżychovice, IX miejsce SP 24 Zielona Góra

Wyniki Klas VI

1. SP 1 Kasinka Mała 5:1 SP 1 Leszno
2. SP 1 Kasinka Mała 5:2 SP 2 Sochaczew
3. SP 1 Kasinka Mała 6:2 SP 4 Bolesławiec
4. SP 1 Kasinka Mała 4:2 SP Kurowice

KLASYFIKACJA GENERALNA KLAS VI

I miejsce SP Kurowice, II miejsce SP 1 Kasinka Mała, III miejsce SP 4 Bolesławiec, IV miejsce SP 40 Lublin, V miejsce SP 1 Leszno, VI miejsce SP 52 Częstochowa, miejsce VII SP Cieczewo, VIII miejsce SP 2 Sochaczew, IX miejsce SP 24 Zielona Góra

Debiut w Reprezentacji Polski Seniorek

Wychowanka RC Gorce Raba Niżna Magdalena Knowa, obecnie uczennica Szkoły Mistrzostwa Sportowego Marcina Gortata w Krakowie została powołana do Reprezentacji Polski Seniorek. W dniach 28-30.10.2016 w hotelu Ossa odbyło się zgrupowanie szerokiej Kadry Narodowej Kobiet. Magda swoją przygodę z rugby rozpoczęła 7 lat temu, grając w kategorii minizaka. W marcu zadebiutowała w Kadrze Polski U-16. W opinii trenera Kadry Janusza Urbanowicza, Magda zaliczyła bardzo udany debiut, w niczym nie ustępując bardziej doświadczonym zawodniczkom.

MARTA JARECKA

Olszówka i Kasinka Mała triumfują w mini koszykówce

W hali sportowej w Olszówce rozegrano Mistrzostwa Gminy Mszana Dolna w mini koszykówce dziewcząt i chłopców.

Po turniejach, rozegranych systemem „każdy z każdym”, wyłoniono najlepszych. Wśród dziewcząt wygrała Olszówka (opiekun Piotr Kowalik), przed Kasiną Wielką (Piotr Patalita) i Lubomierzem 1 (Józefa Nachman). W kategorii chłopców najlepsi okazali się młodzi koszykarze z Kasinki Małej 2 (Mateusz Dąbrowa), druga była Olszówka, trzeci Lubomierz 1. Mistrzowie będą reprezentować Gmi-

nę Mszana Dolna w zawodach powiatowych.

Składy zwycięskich drużyn:

Olszówka: Aleksandra Potaczek (kapitan drużyny), Magdalena Biernat, Katarzyna Wactawik, Katarzyna Pietrzak, Dominika Potaczek, Aleksandra Dawiec, Oliwia Sochacka, Kinga Bierowiec, Angelika Rutkowska, Anna Pietrzak.

Kasinka Mała 2: Wojciech Wydra (kapitan drużyny), Mariusz Zięba, Piotr Kozak, Marcin Michałak, Szymon Mucha, Damian Pilch, Maksymilian Kwatyra, Mateusz Stożek, Sebastian Pęcek, Łukasz Popławski.

PIOTR KOWALIK

Świetny występ drużyny dziewcząt z Kasiny Wielkiej

To już kolejny sukces uczennic ze szkoły podstawowej z Kasiny Wielkiej. Po zdobyciu I miejsca w Mistrzostwach Powiatu Limanowskiego w unihokeju przyszła kolej na wicemistrzostwo w Małopolskich Igrzyskach Młodzieży Szkolnej rozegranych w Nowym Targu.

– Nasze dziewczęta okazały się niespodzianką turnieju, szły jak burza, eliminując poszczególne drużyny – informuje trener drużyny. – Dotarły do finału bez straty bramki, niestety ostatni mecz ze szkołą podstawową z Ludźmierza zakończył się bezbramkowym remisem, czego następstwem były rzuty karne, w których przeciwnicy zyskali o jedną bramkę więcej od naszych dziewczyn.

Były to pierwsze Mistrzostwa Województwa Małopolskiego w unihokeju, w których drużyna z Kasiny Wielkiej

wzięła udział zdobywając wicemistrzostwo. Gratulujemy sukcesu!

Skład drużyny: Cieź Katarzyna (kapitan drużyny), Łacna Edyta, Weronika Jurczak, Kaleta Milena, Kaleta Marty-

na, Kaletka Wiktoria, Pietrzak Edyta, Popławska Maria, Aleksandra Staszczek, Skowronek Dorota, Skowronek Małgorzata, Natalia Węglarz.

BOGDAN WOJCIECHOWSKI